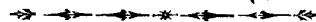

॥ श्री विधिपक्षगच्छाधिराज युगप्रधान श्री १००८ श्री आर्यरक्षितगुरुभ्यो नमः ॥

श्रीविधिपक्ष (अंचल) गच्छाधिराज श्री १०८ श्री अमरसागरसूरिकृत—

॥ वर्धमानपद्मसिंहश्रेष्ठिचरित्रम् ॥

(भाषांतर सहितम्)

श्रीविधिपक्षगच्छीय मुनिमंडलाग्रेसर मुनिमहाराज श्री गौतमसागरजी महाराजना सदुपदेशथी स्थपायेला

अंचलगच्छस्थापक आर्यरक्षितसूरि पुस्तकोद्धार खाता तरफथी

भाषांतर करी छपावी प्रसिद्ध करनार—पंडित श्रावक हीरालाल हंसराज-जामनगरवाळा.

विक्रम संवत् १९८०

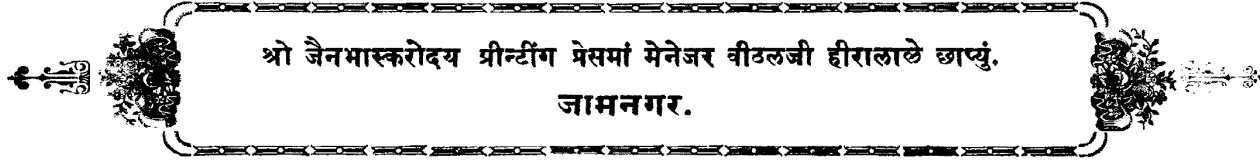
आवृत्ति १ ली.

प्रत २५०

वीर निर्वाण संवत् २४५०

किंमत रु. २-०-०

बुक बांधेली किंमत रु. २-८-०

વર્ધમાન-

પ્રસ્તાવના.

ચરિત્રમ્.

સુઝ વાચકવૃંદ,

આ “ શ્રી વર્ધમાનપદ્મસિંહચરિત્ર ” નામનો સંસ્કૃત કાવ્યબદ્ધ ગ્રંથ અંચલગચ્છાધિરાજ મહાપ્રભાવિક શ્રીમાન્ કલ્યાણ-સાગરસૂરિજીના સુશિષ્ય કવિરત્ન શ્રીઅમરસાગરસૂરિજીએ વિ. સં. ૧૬૯૧માં રચેલો છે. આ ગ્રંથમાં લાલણગોત્રના પ્રભાવિક પુરુષો શ્રીમાન્ વર્ધમાનશાહ તથા તેમના ભાઈ પદ્મસિંહશાહનું જીવન ચરિત્ર સવિસ્તર વર્ણવેલું છે. તથા લાલણ ગોત્રના આદિ પુરુષ શ્રીમાન્ લાલણને ગોત્રદેવીનું પ્રત્યક્ષ દેખાવું, તથા તેમણે લાલણગોત્રીઓને લક્ષ્મીરૂપે સહાય થવાનું આપેલું વરદાન વિગેરે હકીકતથી આ ગ્રંથને વિભૂષિત કરેલ છે, તે ગોત્રદેવીએ આપેલા વરદાનમુજબ શ્રીમાન્ લાલણ પછી તેમની સોઠમી પેઢીએ થયેલા મહાન્ પુણ્યશાઠી શ્રીમાન્ વર્ધમાનશાહ તથા તેમના બંધુ શ્રીમાન્ પદ્મસિંહશાહને યોગીરૂપે બે વખત સહાય આપી મહાન્ મદદ આપી છે, અને તે ગોત્રદેવીએ આપેલી ચિત્રાવેલની જડીબુટીના પ્રભાવથી તે શ્રીમાન્ બન્ને ભાઈઓએ લાંબોગમે ધન અનેક ધાર્મિક કાર્યોમાં સ્વરચ્ચું છે, વિગેરે ઘણીજ રસિક અને જાણવાજોગ હકીકત આ ગ્રંથમાં આપેલ છે, તેથી ભવ્ય-જનોના ઉપકાર માટે આ ગ્રંથનું ગુજરાતી ભાષાંતર જામનગર નિવાસી પંડિત શ્રાવક હીરાલાલ હંસરાજ પાસે કરાવી મૂલ

વર્ધમાન-

તથા ભાષાંતર સહિત “ વિધિપક્ષ (અંચલ) ગચ્છસ્થાપક આર્યરક્ષિતસૂરિ પુસ્તકોદ્ધાર સ્વાતાં ” તરફથી છપાવી બહાર પાડેલ છે. આ ગ્રન્થમાં વર્ધમાનશાહ તથા પદ્મસિંહશાહ નામના જે બે મહાન્ પુરુષોનું જીવનવૃત્તાંત વર્ણવેલું છે, તેઓમાના તે શ્રીવર્ધમાનશાહના મહાદાનેશ્વરી ન્હાના પુત્ર જગદુશાહની પ્રેરણાથી આ ચરિત્ર મહાકવિ અંચલગચ્છાધિરાજ શ્રીઅમરસાગર-સૂરિજીએ રચેલું છે. આ જગદુશાહના વંશજો હાલ પણ જામનગર તથા કચ્છમાંડવીમાં વસે છે, તથા પદ્મસિંહશાહના વંશજો કચ્છમાંડવી તથા યુજ વિગેરેમાં વસે છે. આ ગ્રન્થના નવ સર્ગો છે તે ભાષાંતર સહિત હોવાથી અનુક્રમણિકા લખી નથી. આ ગ્રન્થનો સર્વ કોઈ લાભ લઈ શકે તે માટે ફક્ત તેની પડતર કીંમત રાખી છે પત્રાકારે કિં. રૂ. ૨ બુક બાંધેલ કિં. રૂ. ૨૥૥ સં. ૧૨૮૧ હાલારી આષાઢ શુક્લ દ્વિતીયા.

ચરિત્રમ્.

—અંચલગચ્છસ્થાપક આર્યરક્ષિતસૂરિ પુસ્તકોદ્ધાર સ્વાતાના—
(પત્રાકારે તૈયાર જૈન ગ્રંથો.)

ઉપદેશ ચિંતામણિ-સટીક (કર્તા જયશેખરસૂરિ-(ભાષાંતરસહિત)-કુલ પૃષ્ઠ ૨૪૦૦)

ભાગ ૧ કિં. રૂ. ૩ ભાગ ૨ કિં. રૂ. ૩ ભાગ ૩ કિં. રૂ. ૧૦ ભાગ ૪ કિં. રૂ. ૪ ચારે ભાગ સાથે કિંમત રૂ. ૨૦

શ્રીઆદિનાથજીનો રાસ (કર્તા દર્શનસાગર ઉપાધ્યાયજી) પૃષ્ઠ ૮૦૦) ..... કિંમત રૂ. ૩

શ્રીપાલરાજાનો રાસ-(કર્તા ન્યાનસાગરજી-અર્થ સહિત.) પૃષ્ઠ ૬૦૦) ..... કિંમત રૂ. ૨

મઠવાનું ઠેકાણું-પંડિત હીરાલાલ હંસરાજ. જામનગર-કાઠીયાવાડ.

वर्धमान-

॥ १ ॥

॥ श्री जिनाय नमः ॥

॥ श्रीअंचलगच्छस्थापक आर्यरक्षितसूरिभ्यो नमः ॥

॥ श्रीमत्कल्याणसागरसूरिभ्यो नमः ॥

॥ अथ श्रीवर्धमानपद्मसिंहचरित्रं प्रारभ्यते ॥

(कर्ता श्रीअमरसागरसूरिः)

भाषांतर कर्ता, तथा छपावी प्रसिद्ध कर्ता-पंडित श्रावक हीरालाल हंसराज. लालन. (जामनगरवाळा)

॥ अथ प्रथमः सर्गः प्रारभ्यते ॥

श्रीशांतिनाथं प्रणमामि भक्त्या । यस्याननेंदोर्हि सुधासमूहं ॥ पीत्वामरत्वं जविनोऽहं जेजुः ।

श्रीशाश्वतानंदमयं जगत्यां ॥ १ ॥

जेमना मुखरूपी चंद्रमांथी (निकळेला) अमृतना समूहने पीने आ जगतमां (रहेला) भव्यजनो शाश्वता आनंदवाळा मोक्षपणाने पाम्या छे, एवा श्रीशांतिनाथप्रभुने हुं भक्तिवडे नमस्कार करुं छुं. ॥ १ ॥

चरित्रम्.

॥ १ ॥

वर्धमान-

॥ १ ॥

वीरप्रभोरत्र परंपरायां । गङ्गे मनोङ्गे विधिपक्षसंङ्गे ॥ सूरिं वरं चार्यसुरक्षिताख्यं । नमामि भक्त्या
गुरुवत्सलोऽहं ॥ १ ॥ गच्छाधिष्ठायिकां वन्दे । महाकालीं महेश्वरीं ॥ वाञ्छितार्थप्रदां नित्यं । पावा-
दुर्गनिवासिनीं ॥ ३ ॥ श्रेष्ठिनो वर्धमानस्य । पद्मसिंहयुतस्य च ॥ चरितं वच्मि ज्ञव्यानां । बोधि-
बीजांकुरोपमं ॥ ४ ॥ भारते पार्करे देशे । सिंधुनदतटस्थितः ॥ परितो वाटिकारम्यो । ग्रामोऽस्ति
पीलुडाजिधः ॥ ५ ॥ चंद्रवंशवरमौक्तिकरम्यो । भूमिपोऽत्र खलु रावजिदाख्यः ॥ शौर्यतादिगुणवृ-
न्दयुतोऽसौ । पालयन्निजजनं वसतिस्म ॥ ६ ॥

अहीं श्रीवीरप्रभुनी परंपरामां मनोहर एवा श्रीविधिपक्ष नामना गच्छमां (अंचलगच्छमां) थयेला श्रीआर्यरक्षितजी
नामना सूरेश्वरने गुरुप्रते प्रेमवाळो एवो हुं भक्तिपूर्वक वंदन करुं छुं. ॥ २ ॥ श्रीअंचलगच्छनी अधिष्ठायिका, हमेशां
इच्छित पदार्थो आपनारी, तथा पावागढपर वसनारी एवी श्रीमहाकाली नामनी महेश्वरीने हुं नमुं छुं. ॥ ३ ॥ भव्यजीवोना
बोधिरूपी बीजना अंकुरासरखुं पद्मसिंहसहित श्रीवर्धमान नामना शेठनुं चरित्र हुं कहुं छुं. ॥ ४ ॥ आ भरतक्षेत्रमां पार्कर
नामना देशमां सिंधुनदीने किनारे फरती वाडीओथी मनोहर पीलुडा नामनुं गाम छे. ॥ ५ ॥ ते गाममां चंद्रवंशीय क्षत्रिओमां
उत्तम मुक्ताफल सरखो, तथा वीरताआदिक गुणोना समूहवाळो रावजीनामे राजा पोतानी प्रजाने पालतोथको वसतो हतो. ॥ ६ ॥

चरित्रम्.

॥ १ ॥

वर्धमान-

॥ ३ ॥

रूपदेवीति तस्याभू-द्राङ्गी शीलगुणोज्ज्वला ॥ सौंदर्येण स्वरूपस्य । यया देवी तिरस्कृता ॥ ७ ॥
 तत्कुक्षिशुक्त्यां खलु शौक्तिकेयौ । बभूवतुः पुत्रवरौ मनोजौ ॥ वृद्धस्तयोरस्ति हि लक्षधीरो । र-
 णांगणे धैर्यगुणोपयुक्तः ॥ ८ ॥ श्रीमान् लघुर्लालणनामधेयः । सुलक्ष्णैर्लक्षितदेहजागः ॥ औदा-
 र्यगांजीर्यगुणौघपंक्ति-संप्रीणितार्थिव्रजगीतकीर्तिः ॥ ९ ॥ अथान्यदा पूर्वविनिर्मितेन । दुष्कर्मणा
 तस्य बभूव देहः ॥ कुष्टान्निचूतः परितश्च चित्रं । प्रपीडितौ तत्पितरौ बभूवतुः ॥ १० ॥

ते राजाने शीलगुणथी निर्मल रूपदेवी नामे राणी हती, के जेणीए पोताना रूपना सुंदरपणाथी देवीनो पण तिरस्कार
 कर्यो हतो. ॥ ७ ॥ तेणीनी कुक्षिरूपी छीपमां मुक्ताफलसरखा बे मनोहर पुत्रो थया, ते बन्नेमां महोदो लक्षधीर नामे हतो,
 के जे रणसंग्राममां धैर्यगुणवालो हतो. ॥ ८ ॥ तेमज जेना शरीरमां उत्तम लक्षणो देखातां हतां, तथा उदारता अने गंभीरता
 आदिक गुणोना समूहथी खुशी थयेला याचकोना समूहथी जेनी कीर्ति गवायेली छे, एवो श्रीमान् लालण नामे न्हानो पुत्र
 हतो. ॥ ९ ॥ हवे एक समये पूर्वे करेलां दुष्कर्मना योगथी ते लालणना शरीरमां कुष्टरोग थयो, परंतु आश्चर्यनी बात छे के,
 तेथी तेना मातपिता पण दुःख पामवा लाग्या! ॥ १० ॥

चरित्रम्.

॥ ३ ॥

वर्धमान-

॥ ४ ॥

भूमिपस्य खलु तस्य सुमंती । देवसिंह इति नामयुतोऽनृत ॥ जैनधर्मविहितादरमानः । श्राद्धव-
र्यगुणवृंदसमेतः ॥ ११ ॥ गच्छश्रीविधिपक्षभूषणनिजाः श्रीसिद्धराजार्चिता । आचार्या जयसिंहसु-
रिमुनयः संवेगरंगाकिताः ॥ वादे निर्जितदिकूपटाः सुविहिताः शास्त्रांबुधेः पारगा । लक्ष्मणवि-
बोधकाः परहिताः कालीप्रसादा बभूवुः ॥ १२ ॥ सूरयो विहरंतस्ते । ग्रामेऽत्र पीलुनाजिधे ॥ गत-
रागाः समाजग्मु-मुनिवृंदोपसेविताः ॥ १३ ॥ देवसिंहादिभिः श्राद्धै-ग्राममध्ये प्रवेशिताः ॥ देश-
कालोचितां जक्तिं । कुर्वाणैः सूरयोऽथ ते ॥ १४ ॥

वळी ते रावजी नामना राजानो देवसिंहनामे मंत्री हतो, के जे जैनधर्ममां आदरमानवाळो तथा श्रावकना उत्तम गुणोना समूहथी युक्त हतो. ॥ ११ ॥ (हवे ते समये) श्रीविधिपक्षगच्छना अलंकार समान, श्रीसिद्धराजे पूजेला, वैराग्यना रंग-वाळा, वादमां दिगंबरोने जीतनारा, उत्तम आचारवाळा, शास्त्ररूपी समुद्रनो पार पामेला, एक लाख क्षत्रिओने प्रतिबोधनारा, परनुं हित करनारा, तथा महाकालीदेवीना प्रसादवाळा श्रीजयसिंहसूरि नामे आचार्य शोभता हता. ॥ १२ ॥ रागरहित एवा ते श्रीजयसिंहसूरि मुनिओना समूहथी सेवायाथका विहार करता (एक वखते) आ पीलुडा नामना गाममां पधार्या. ॥ १३ ॥ त्यारे देवसिंहआदिक श्रावकोए देश कालने उचित एवी भक्ति करीने ते आचार्यश्रीनो ते गाममां प्रवेश कराव्यो. ॥ १४ ॥

चरित्रम्.

॥ ४ ॥

वर्धमान-
॥ ५ ॥

देशनां चक्रिरे तेषां । पुरतः सूरयोऽपि ते ॥ मधुरामधरीभूत-सुधाधारां मनोहराम् ॥ १५ ॥
अथान्यदा सूरिवरस्य तस्य । प्रभावयुक्ताचरणं निशम्य ॥ स्वकीयमंत्रीशमुखान्नरेशो । जगाद
हृष्टो हृदि देवसिंहं ॥ १६ ॥ वरमुनीशमिमं हि निवेदय । निरुगतो तनयोऽत्र जवेन्मम ॥ लघु
यथा खलु लालणनामको । मणिजटीप्रचृतिसदुपायतः ॥ १७ ॥ श्रुत्वा निजस्वामिवचोऽथ सोऽपि
। जगाद वृत्तांतमिमं मुनीशं ॥ मुनीशवर्योऽपि जगौ तमेव-माचार एवस्त्वह नो मुनीनां ॥ १८ ॥

ते आचार्यमहाराजे पण अमृतनी धाराने पण दूर करनारी मनोहर अने मधुर धर्मदेशना तेओनी पासे करी. ॥ १५ ॥ हवे
एक दिवसे त्यांना ते रावजी राजाए पोताना मंत्री देवसिंहना मुखथी ते आचार्यश्रीनुं प्रभाववाळुं आचरण सांभलीने मनमां
खुशी थइ ते देवसिंहने कहुं के, ॥ १६ ॥ हे मंत्री ! मारो लालण नामनो पुत्र कोइ मणि, जडीबूटी आदिकना उपायथी
जो कोइपण रीते तुरत निरोगी थइ शके, तो तेवा उपाय माटे तुं आ आचार्यश्रीने विनंति कर? ॥ १७ ॥ एवी रीतनुं पोताना
स्वामीनुं वचन सांभळीने ते मंत्रीए पण ते हकीकत आचार्यश्रीने कही. त्यारे आचार्यश्रीए पण तेने कहुं के, आवी रीतनो
(औषधआदिक बताववानो) मुनिओनो आचार नथी. ॥ १८ ॥

चरित्रम्.

॥ ५ ॥

वर्धमान-

॥ ६ ॥

वयं सदैव व्रतधारिणश्च । मंत्रौषधीज्यस्तु पराङ्मुखाः स्मः ॥ तथापि मत्वा जिनशासनस्य । प्र-
जावकं लालणमत्र वचमः ॥ १९ ॥ कृत्वाष्टमं सोऽथ तपो महोद्यं । देवीं समाराधयतु प्रसन्नः ॥
तां कालिकां शर्मकरीं मनोज्ञां । जविष्यतिस्मारमसावरोगी ॥ २० ॥ कृताष्टमो लालणराजपुत्र ।
आराधयामास च कालिकां तां ॥ भूत्वा प्रसन्नाथ सुरीश्वरी सा । जगाद वाचं प्रति तं प्रसिद्धा
॥ २१ ॥ प्रक्षालयस्वाथ जलेन तस्य । मुनीशितुस्त्वं चरणौ प्रसन्नः ॥ महाप्रभावौ जयसिंहसूरेः
। सुप्रासुकेनामितशर्मदौ ते ॥ २२ ॥

अमो व्रतधारी मुनिओ हमेशां मंत्र, तथा औषधीआदिकथी विमुख रहीये छीये; तो पण आ लालणने जिनशासननो प्रभाविक जाणीने अमो (तेना रोगनो उपाय) कहीये छीये. ॥ १९ ॥ हवे ते लालणे आनंदथी अष्टमनो उग्र तप करीने सुख करनारी तथा मनोहर एवी ते महाकालीदेवीनुं आराधन करवुं, के जेथी ते तुरत नीरोगी थशे. ॥ २० ॥ पछी ते लालण नामना राजपुत्रे अष्टमनो तप करवापूर्वक ते महाकालीदेवीनुं आराधन कर्युं, त्यारे ते प्रसिद्ध महाकालीदेवीए प्रसन्न थइ ते लालणने कहुं के, ॥ २१ ॥ (हे लालण !) तुं खुशी थयो थको ते श्रीजयसिंहसूरिजीना महाप्रभाववाळा तथा तने घणुं सुख आपनारा बने चरणोनुं प्रासुक जलवडे प्रक्षालन कर ? ॥ २२ ॥

चरित्रम्.

॥ ६ ॥

वर्धमान-

॥ ७ ॥

जलेन तेन क्षिप्तेन । देहे त्वं च भविष्यसि ॥ मुक्तरोगोऽमृतेनेव । विषवारविदूषितः ॥ २३ ॥ क-
थयित्वेति देवी सा । गता स्थानं निजंप्रति ॥ क्षालणोऽपि प्रजातेऽथ । चकाराष्टमपारणां ॥ २४ ॥
देवसिंहेन साकं स । गतोऽथ सूरिसन्निधौ ॥ चरणौ क्षालयामास । तस्य प्रासुकवारिणा ॥ २५ ॥
सूरीशचरणौ नत्वा । हर्षाश्रुपूरितेक्षणः ॥ पीयूषेणेव तेन स्वं । वारिणांगं क्षिप्तेप सः ॥ २६ ॥
गतरोगोऽथ तूर्णं स । शुशुभे कांचनद्युतिः ॥ मेघनिर्मुक्तमार्तक । इवामितप्रजासुरः ॥ २७ ॥

अमृतवडे करीने विषविकारवाळो मनुष्य जेम (विषरहित थाय) तेम तुं शरीरे ते जलनुं लेपन करवाथी रोगरहित थ-
इश. ॥ २३ ॥ एम कहीने ते देवी पोताने स्थानके गइ, तथा लालणे पण प्रभाते अठमनुं पारणुं कर्हु. ॥ २४ ॥ पछी ते
लालण देवसिंहनी साथे आचार्यमहाराज श्रीजयसिंहसरिपासे गयो, अने प्रासुक जलथी तेणे तेमना चरणोनुं प्रक्षालन कर्हु.
॥ २५ ॥ पछी हर्षाश्रुथी भरेला चक्षुवाळा ते लालणे ते आचार्यश्रीना चरणोने नमीने जाणे अमृतवडे करीने होय नही?
तेम ते चरणोदकवडे पोताना शरीरपर लेपन कर्हु. ॥ २६ ॥ अने तेथी ते तुरत वादळांओथी रहित थयेला अत्यंत कांतिवाळा
स्वर्णनीपेठे निरीगी थयोथको सुवर्णसरस्वी कांतियुक्त शोभवा लाग्यो. ॥ २७ ॥

चरित्रम्.

॥ ७ ॥

वर्धमान-

॥ ८ ॥

दृष्ट्वैवं नीरुजं पुत्रं । तत्पितरौ जहर्षतुः ॥ हर्षाश्रूणि प्रवर्षतौ । सूरिपादौ प्रणेमतुः ॥ २८ ॥ सूरि-
शोऽपि तदा ताभ्यां । धर्मलाजं ददौ मुदा ॥ सर्वकर्मविनिर्मुक्ति-मुक्तिमार्गप्रदं सदा ॥ २९ ॥
योजितांजलयस्तेऽथ । त्रयोऽपि जगद्गुर्मुनिं ॥ अहो महोपकारस्ते-ऽस्माकं वाचामगोचरः ॥ ३० ॥
अथादिशोचितं कार्यं । कुर्महे किं त्वदीयकं ॥ येन तेऽस्योपकाराब्धेः । पारं यामः कथंचन ॥ ३१ ॥
सूरिशोऽपि जगदाथ । जाविलाजं निभालयन् ॥ स्वीकुरुताथ भो यूयं । जैनधर्मं दयामयं ॥ ३२ ॥

एवी रीते पोताना पुत्रने रोगरहित थयेलो जोइने तेना मातापिता हर्षित थया, अने हर्षना आंसु वरसावताथका आचार्यश्री-
ना चरणोमां नम्या. ॥ २८ ॥ ते समये आचार्यश्रीए पण हर्षथी तेओने हमेशां सर्व कर्मोथी रहित एवा मोक्षना मार्गने
आपनारो धर्मलाभ आप्यो. ॥ २९ ॥ पछी ते त्रणेए हाथ जोडीने आचार्यश्रीने कहुं के, आपना आ महान् उपकारनुं वर्णन
अमारथी वर्णवी शकाय तेम नथी. ॥ ३० ॥ हवे आपनुं अमो शुं उचित कार्य करीयें? ते फरमावो? के जेथी कोइ पण
रीते आपना आ उपकाररूपी समुद्रनो अमो पार पामीये. ॥ ३१ ॥ त्यारे आचार्यश्री पण आगामिकालमां लाभ थवानो
जाणीने बोल्या के, तमो (सधला) दयायुक्त एवा जैनधर्मनो स्वीकार करो? ॥ ३२ ॥

चरित्रम्.

॥ ८ ॥

वर्धमान-

॥ ए ॥

एवं मुनेस्तस्य तु निःस्पृहत्वं । विज्ञाय चित्तेऽथ चमत्कृतास्ते ॥ स्वीकारयामासुरजगन्नावा । जैनं
सुधर्मं जवतारकं वै ॥ ३३ ॥ लालणोऽथ महाकाली । पूजयामास भावतः ॥ सूरीशस्योपदेशेन ।
पावादुर्गनिवासिनीं ॥ ३४ ॥ रावजित्तु मुनिसत्तममेन-मारराध मधुपोव मधूरु ॥ लालणोऽपि जन-
नीजनकाज्यां । संयुतोऽथ जिनधर्मममोघं ॥ ३५ ॥ सूरीश्वरोपदेशेन । कारिता लालणेन वै ॥
तत्रैका देवकुलिका । शान्तिनाथजिनेशितुः ॥ ३६ ॥ प्रतिमा प्रतिष्ठिता तत्र । स्फटिकोपलनि-
र्मिता ॥ श्रीमतः शान्तिनाथस्य । सूरिणा लालणेप्सया ॥ ३७ ॥

एवी रीतनुं ते आचार्यश्रीनुं निःस्पृहीपणुं जाणीने हृदयमां चमत्कार पामेला ते त्रणेए अस्खलित भावथी संसारने तारनारो
जैनधर्म स्वीकार्यो. ॥ ३३ ॥ त्यारबाद लालण आचार्यश्रीना उपदेशथी भावपूर्वक पावागढपर वसनारी श्रीमहाकालीदेवीने
पूजवा लाग्या. ॥ ३४ ॥ हवे भमरो जेम मनोहर मधने सेवे, तेम रावजी पण ते श्रीजयसिंहसूरीश्वरजीने आराधवा लाग्या,
अने लालण पण पोताना मातपितासहित सफल एवा जिनधर्मनुं आराधन करवा लाग्या. ॥ ३५ ॥ पछी लालणे ते पीलुडा
गाममां ते श्रीजसिंहसूरीश्वरजीना उपदेशथी श्रीशान्तिनाथप्रभुनी एक देरी बंधावी. ॥ ३६ ॥ ते देरीमां लालणनी इच्छाथी ते
आचार्यश्रीए स्फटिकरत्ननी बनावेली श्रीशान्तिनाथप्रभुनी प्रतिमानी प्रतिष्ठा करी. ॥ ३७ ॥

चरित्रम्.

॥ ए ॥

वर्धमान-

॥ १० ॥

अथोपदेशेन मुनीश्वरस्य । स देवसिंहो दुतमोशनायकः ॥ अमेत्यद्वालणमोशपंतौ । ज्ञात्वा
स्वसाधर्मिकमेव निश्चितं ॥ ३७ ॥ कृत्वा चतुर्मासमथो मुनीश्वरा-स्ततो विजहुर्जविकप्र-
बोधकाः ॥ स्वशिष्ययुक्ता जयसिंहसूरयः । प्रवादिवादिगजसिंहसन्निजाः ॥ ३८ ॥ द्वालणाधिगत
एष सुधर्मो । लक्षधीरमनमि हरुचन्न ॥ निंबकाधिगतचित्तमुदे हा । नोष्ट्रकाय रुचते खलु मृच्छी ॥ ४० ॥
परलोकमगादेश । रावजिदन्यदा ततः ॥ मैत्रीं च सर्वजीवेषु । धारयन्निजमानसे ॥ ४१ ॥

हवे ते श्रीजयसिंहसूरिजीना उपदेशथी ओशवालोना नायक एवा ते देवसिंहे लालणने पोताना खरेखरा साधर्मिक जाणीने
ओशवालनी ज्ञातिमां भेळवी दीधा. ॥ ३८ ॥ भव्य जीवोने बोध आपनारा तथा वाचाल वादीरूपी हाथीने जीतवा पाटे सिंह-
सरखा एवा ते श्रीजयसिंहसूरि त्यां पीलुडामां चतुर्मास करीने पोताना शिष्योसहित अन्य जगोए विहार करी गया. ॥ ३९ ॥
हवे लालणे स्वीकारेलो आ श्रीजैनधर्म (तेना महोटा भाइ) लक्षधीरना मनमां रुच्यो नहीं. केमके अरेरे! लींबडानी प्राप्तिथी
जेना मनमां हर्ष थाय छे, एवा उंटने खरेखर द्राक्ष रुचती नथी. ॥ ४० ॥ त्यारबाद एक दिवसे रावजी पोताना हृदयमां सर्व
जीवोपते मित्राइ धारण करताथका परलोक पाम्या. ॥ ४१ ॥

चरित्रम्.

॥ १० ॥

વર્ધમાન-

॥ ૧૧ ॥

મૃતકાર્યાણિ તસ્યાથ । કુર્વતોઃ સમજાયત ॥ ક્લેશઃ પરસ્પરં ત્રાલો-જ્ઞાતિભોજનકર્મણિ ॥ ૪૨ ॥
 લાલણો હૃદિ દૂનોઽસૌ । વૃદ્ધત્રાત્રાપમાનિતઃ ॥ માત્રા યુતસ્તતોઽચાલી-દ્વાત્વા નિજકુટુંબકં ॥ ૪૩ ॥
 ઇતઃ પ્રસિદ્ધે કિલ કલ્પદેશે । ગ્રામોઽભિરામોઽસ્તિ હિ ડોણનામા ॥ સૂરાજિદારુચ્યઃ સ્વલુ તત્ર ભૂપઃ
 । સમસ્તિ તદ્વાલણમાતુલશ્ચ ॥ ૪૪ ॥ પ્રેરિતોઽથ જનનીસ્વવધૂચ્યાં । લાલણોઽપિ લઘુ તત્ર સમે-
 તઃ ॥ યામિનીકુમુદિનીપરિકૃષ્ટ । એતિ ચંદ્ર ઉદયાચલમેવ ॥ ૪૫ ॥ લાલણો નતમૂર્ધાસૌ ॥ મા-
 તુલ્લેનાભિનંદિતઃ ॥ કથયામાસ વૃત્તાંતં । સ્વકીયં પુરતોઽસ્ય ચ ॥ ૪૬ ॥

તે રાવજીના મૃત્યુસંબંધિ કાર્ય કરતા એવા તે બન્ને ભાઈઓવચ્ચે જ્ઞાતિભોજનના કાર્યમાં પરસ્પર ક્લેશ થયો. ॥ ૪૨ ॥ ત્યારે પો-
 તાના મહોટા ભાઈથી અપમાન પામેલા લાલણ હૃદયમાં દુઃખાઈને પોતાનું કુટુંબ લેઈ પોતાની માતાસહિત તે પીલુડા ગામમાંથી
 ચાલી નિકળ્યા. ॥ ૪૩ ॥ હવે કચ્છ નામના પ્રસિદ્ધ દેશમાં ડોણનામે (એક) ગામ છે, અને ત્યાં સુરાજી નામે રાજા હતા,
 અને તે લાલણના મામા થતા હતા. ॥ ૪૪ ॥ હવે પોતાની માતા તથા સ્ત્રીના આગ્રહથી તે લાલણ પણ તુરત તે ડોણ ગામમાં
 આવ્યા, કેમકે રાત્રિ અને કુમુદિનીએ આકર્ષેલો ચંદ્ર ઉદયાચલ ઉપરજ આવે છે. ॥ ૪૫ ॥ ત્યાં આવી નમસ્કાર કરતા એવા
 તે લાલણને તેમના મામાએ આશ્વાસન આપ્યું. ત્યારે લાલણે પણ તેમની આગળ પોતાનો વૃત્તાંત કહ્યો. ॥ ૪૬ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૧૧ ॥

वर्धमान-

॥ १२ ॥

अलब्धसंतानकमातुक्षेन । पुत्रीकृतोऽसौ खलु जाग्निनेयः ॥ संस्थापितोऽरं निजराज्यपट्टे । सुराजिता
तैन सुराजितोऽयं ॥ ४७ ॥ माताथ वृद्धा खलु रूपदेवी । निरीक्ष्य तं राज्यपदाभिषिक्तं ॥ पुत्रं निजं
लालणनामधेयं । हर्षाश्रुधारामतुलां ववर्ष ॥ ४८ ॥ कालज्वरेणाकुलतां गतोऽथ । गतः सुराजि-
त्परलोकमार्गं ॥ ततः परं सापि च रूपदेवी । मृता जिनाराधनतत्परा वै ॥ ४९ ॥ जननीमृत-
कार्यार्थी । लालणोऽथ समाह्वयत् ॥ लक्ष्मीरं निजे डंगे । विनयी वृद्धबांधवं ॥ ५० ॥

ते सुराजी नामना ते लालणना मामाने संतान न होवाथी तेणे आ शोभायमान एवा लालण नामना पोताना भाणेजने
पुत्ररूप करीने तुरत पोतानी राज्यगादीपर स्थाप्या. ॥ ४७ ॥ ते वखते वृद्ध एवी ते लालणनी मा रूपदेवी पोताना ते पुत्रने
राज्यासनपर अभिषिक्त थयेला जोइ अतिशय हर्षाश्रुनी धारा वरसवा लागी. ॥ ४८ ॥ हवे त्यारपछी कालज्वरथी व्याकुल
थयेलो सुराजी (मृत्यु पामी) परलोकने मार्गे गयो. अने त्यारबाद ते रूपदेवी पण जिनेश्वरप्रभुना आराधनमां तत्पर थइथकी
मृत्यु पामी. ॥ ४९ ॥ त्यारे पोतानी माताना मृत्युकार्यमाटे विनयी लालणे पोताना महोटा भाइ लक्ष्मीरने पोताना गाममां
(डोणमां) बोलाव्या. ॥ ५० ॥

चरित्रम्.

॥ १२ ॥

वर्धमान-

॥ १३ ॥

ज्ञात्वा मातुर्मरणं । तत्तागाह्वक्षधीरकः सोऽपि ॥ निजपरिवारसमेतः । सुबुद्धितो चांधवं मिलितुं ॥ ५१ ॥ अथ मिलितौ तौ बंधू । वर्षेतावश्रूणि च चक्षुर्न्या ॥ मातुर्वियोगदुःखा-कुलौ कुलिनतां च संप्राप्तौ ॥ ५२ ॥ कृत्वा मृतेः कार्यमथ स्वमातु-स्तदग्निसंस्कारसुभूमिकायां ॥ तन्मूर्तियुक्तां खलु देवकूलिकां । तौ ज्ञातरौ भक्तिपरौ च चक्रतुः ॥ ५३ ॥ ग्रामे निजे सोऽथ च लक्षधीरो । गतो युतः स्वीयकुटुंबकेन ॥ आपृच्छ्य बंधुं वरलालणं तं । विशुद्धचित्तः कलहप्रमुक्तः ॥ ५४ ॥

चरित्रम्.

त्यारे ते लक्षधीर पण पोतानी मातानुं मरण थयेलुं जाणीने, तथा सुबुद्धिथी भाइने (लालणने) मळवागाटे पोताना परिवारसहित त्यां (डोणमां) आव्यो. ॥५१॥ ते वखते माताना वियोगना दुःखथी व्याकुल थयेला, तथा कुलीनतावाळा एवा ते बन्ने भाइओ आंखोमांथी आंसु वरसावताथका परस्पर मल्या. ॥ ५२ ॥ पछी भक्तिवान एवा ते बन्ने भाइओए पोतानी मातानुं मृत्यु कार्य करीने तेणीना अग्निसंस्कारनी जगोए तेणीनी मूर्तिसहित देरी करावी. ॥ ५३ ॥ (के जे देरी आजे आइना स्थानतरीके ओळखाय छे.) त्यारबाद शुद्ध हृदयवाळो तथा क्लेशथी रहित थयेलो ते लक्षधीर पण पोताना ते उत्तम बंधु लालणनी रजा लेइने पोताना कुटुंबसहित पोताने गाम (पीलुडामां) गयो. ॥ ५४ ॥

॥ १३ ॥

वर्धमान-

॥ १४ ॥

निजां प्रजां पालयतिस्म लालणः । कटपडुमाक्षोऽखिलयाचकानां ॥ गुणोरुसोनाख्यवधूप्रसूत-
द्विपुत्रयुक्तोऽमिततेजसांचितः ॥ ५५ ॥ अणुव्रतानि हितानि सुपालय-न्निरतिचारमथो खलु ला-
लणः ॥ गमयतिस्म निजं समयं ह्ययं । जिनवरोरुवचोविहितादरः ॥ ५६ ॥ अथैकदा महाकाली-
मारराध स लालणः ॥ कृताष्टमतपाः स्वीय-गोत्रस्थापनलालसः ॥ ५७ ॥ आगताथ धृतभीषण-
रूपा । काव्यपीड महिषासनसंस्था ॥ रुंडमुंडरचितां गलमालां । धारयंती करखर्परशस्त्रा ॥ ५८ ॥

सर्व याचकोने कल्पवृक्षसमान तथा उत्तम गुणोवाळी सोना नामनी स्त्रीथी उत्पन्न थयेला बे पुत्रोयें करीने युक्त, अने महातेजस्वी एवा ते लालण पोतानी प्रजानुं पालन करवा लाग्या. ॥ ५५ ॥ जिनेश्वर प्रभुना उत्तम वचनोमां आदरवाळा एवा आ लालण हितकारी अणुव्रतोने (श्रावकना बार व्रतोने) अतिचाररहित पालताथका पोतानो समय व्यतीत करवा लाग्या. ॥ ५६ ॥ हवे एक समये पोतानुं गोत्र स्थापवानी इच्छाथी लालणे अठ्ठमनो तप करवापूर्वक महाकाली मातानुं आ-राधन कर्युं. ॥ ५७ ॥ ते वखते भयंकर रूपने धारण करनारी, पाडाना आसनपर बेठेली, रुंडमुंडनी मालाने गळामां धारण करनारी अने हाथमां खप्परना शस्त्रवाळी महाकालीदेवी ण (तेमनी पासे) आख्यां. ॥ ५८ ॥

चरित्रम्.

॥ १४ ॥

વર્ધમાન-
॥ ૧૫ ॥

પ્રેક્ષ્ય તાં જીષણાકારાં । લાલણો જીતમાનસઃ ॥ ત્રિપદાનિ ગતઃ પશ્ચા-ઙ્ગયકંપિતદેહભાક્ ॥૫૯॥
વિલોક્ય જયજીતં સ્વં । સેવકં સામનસ્વિની ॥ સંહૃત્ય ભીષણં રૂપં । લક્ષ્મીરૂપં ચકાર ચ ॥ ૬૦ ॥
પદ્માસનસ્થાં ચ મનોહરૂપાં । પ્રશાંતમૂર્તિં પ્રવિલોક્ય દેવીં ॥ વિમુક્તભીતિરથ લાલણોઽપિ । નત્વા
ચ તસ્યાશ્ચરણૌ પ્રણૌતિ ॥ ૬૧ ॥ માતસ્ત્વમેવાસિ મમોપકારિણી । નિઃકારણં સર્વજગદ્દિતૈષિણી ॥
અતઃપરં ત્વં મમ વંશજાંગિનાં । રક્ષાપરા વૈજવદાયિની જવ ॥ ૬૨ ॥

ત્યારે લાલણ પળ ભયંકર સ્વરૂપવાળી તે દેવીને જોઈને ભયથી ધ્રુજતે શરીરે મનમાં ડર પામીને ત્રણ પગલાં પાછા હટી
ગયા. ॥ ૫૯ ॥ હવે ઉદાર મનવાળી તે મહાકાલી દેવીએ પોતાના તે સેવકને ભયભીત થયેલા જોઈને પોતાનું તે ભયંકર રૂપ
સંહરીને લક્ષ્મીનું સ્વરૂપ કર્યું. ॥ ૬૦ ॥ પછી કમલના આસનપર બેઠેલી, મનોહર સ્વરૂપવાળી તથા શાંતમૂર્તિવાળી એવી તે
દેવીને જોઈને લાલણ પળ નિર્ભય થયાથકા તેણીના ચરણોમાં નમીને (તેની) સ્તુતિ કરવા લાગ્યા. ॥ ૬૧ ॥ હે માતાજી!
આપ તો કંઈ પળ કારણવિના સર્વ જગતનું હિત કરનારા તથા મારાપર ઉપકાર કરનારા છો. અને તેથી હવે પછી તમો મારા
વંશમાં થનારા મનુષ્યોનું રક્ષણ કરનારા અને વૈભવ આપનારા થાઓ! ॥ ૬૨ ॥

ચરિત્રમ્

॥ ૧૫ ॥

वर्धमान-

॥ १६ ॥

देव्यूचे भयतो वत्स । पश्चात्त्वं त्रिपदं गतः ॥ मां च दृष्ट्वा ततस्तेऽपि । वंशेऽहं त्रिपदि स्थिता
 ॥ ६३ ॥ विस्तरिष्यति वंशस्ते । चिरमाग्नतरुरिव ॥ शतशाखाविकीर्णश्च । लालणाख्याप्रसिद्धितः
 ॥ ६४ ॥ परं तवैषां खलु वंशजानां । संतानकौ ह्यौ क्रमशो विमुच्य ॥ तृतीयसंतानकसुप्रसन्ना ।
 नूनं भविष्यामि सुपूजिताहं ॥ ६५ ॥ कृत्वैवं तां महाकालीं । गोत्राधिष्ठायिनीं सुरीं ॥ लक्ष्मीरूप-
 धरां साक्षा-द्वालणो मुमुदेतरां ॥ ६६ ॥ एवं सुवर्षे वरवैक्रमीये । निधिद्वयार्कप्रमिते (१२२ए)
 मनोज्ञे ॥ संस्थापयामास स गोत्रदेवीं । कालीं च लक्ष्म्या वररूपधर्त्रीं ॥ ६७ ॥

त्यारे ते देवीए कहुं के, हे वत्स ! मने जोइने तुं त्रण पगलां पाछो हठी गयो, तेथी हवे हुं पण तारा वंशमां त्रीजी पहेडीए रहीश. (अर्थात् दर त्रीजी पहेडीए हुं लक्ष्मीरूपे सहाय करीश) ॥ ६३ ॥ वळी तारो वंश आम्रवृक्षनी पेठे सेंकडो शाखाओमां विस्तार पामीने “ लालण ” नामनी प्रसिद्धिथी फेलावो पामशे. ॥ ६४ ॥ परंतु आदरपूर्वक मारुं पूजन करवाथी तारा ते वंशजोना अनुक्रमे बे संतानो छोडीने त्रीजा संतानप्रते हुं प्रसन्न थइश. ॥ ६५ ॥ एवी रीते साक्षात् लक्ष्मीना रूपने धरनारी ते महाकाली देवीने पोताना गोत्रनी अधिष्ठायिका करीने लालण अत्यंत खुशी थया. ॥ ६६ ॥ एवी रीते विक्रम संवत् १२२९मां ते लालणे लक्ष्मीना मनोहर रूपने धारण करनारी ते महाकालीदेवीने पोतानी गोत्रदेवीरूपे स्थापी. ॥ ६७ ॥

चरित्रम्.

॥ १६ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૧૭ ॥

લાલણેન નતા દેવી । હાંતધ્યાનં ગતાથ સા ॥ સોઽપિ હૃષ્ટો હૃદિ સ્વીયે । ચકારાષ્ટમપારણં ॥૬૭॥
સ શ્રાઙ્ગવ્રતધારકઃ સુવિદિતઃ કલ્પદ્રુમો હ્યર્થિનાં । શ્રીમદ્લાલણગોત્રિણાં સુપુરુષો જાતોઽયમાયો
જુવિ ॥ તદ્દંશો જિનધર્મપાલનપરઃ સંચાતોઽન્નવત્ સર્વતઃ । સર્વપ્રાણિદયાપરઃ પરહિતપ્રહ્લસ્તથા
વિસ્તૃતઃ ॥ ૬૮ ॥ ઇતિ શ્રીમદ્ધિપક્ષગચ્છાધીશ્વરજટારકશિરોમણિશ્રીમત્કલ્યાણસાગરસૂરીશ્વર-
પટ્ટાલંકારશ્રીમદમરસાગરસૂરિવિરચિતે શ્રીમદ્લાલણગોત્રીયશ્રાઙ્ગવર્યશ્રીમદ્ધર્ધમાનપદ્માસિંહશ્રેષ્ઠિચ-
રિત્રે તત્તોત્રજપ્રથમપુરુષલાલણોદંતવર્ણનો નામ પ્રથમઃ સર્ગઃ સમાપ્તઃ ॥ શ્રીરસ્તુ ॥

પછી લાલણે નમસ્કાર કરવાબાદ તે મહાકાલીદેવી અદૃશ્ય થયાં, અને તે લાલણે પણ પોતાના હૃદયમાં ખુશી થઈને અ-
ઘ્મનું પારણું કર્યું. ॥ ૬૮ ॥ એવી રીતે શ્રાવકોના (ચાર) વ્રતોને ધારણ કરનારા, પ્રખ્યાતિ પામેલા તથા યાચકોપ્રતે કલ્પ-
વૃક્ષ સમાન એવા તે આ લાલણશેઠ લાલણગોત્રીઓના પૃથ્વીપર પહેલા ઉત્તમ પુરુષ થયા. અને તેમનો વંશ જૈનધર્મ પાલનારો,
સર્વ પ્રાણિઓપ્રતે દયા રાખનારો અને પરના હિતમાં તત્પર સર્વ જગોએ વિસ્તાર પામી પ્રખ્યાત થયો. ॥ ૬૯ ॥ એવી રીતે વિ-
ધિપક્ષગચ્છાધીશ્વર જટારકશિરોમણિ શ્રીમાન્ કલ્યાણસાગરસૂરીશ્વરના પાટને શોભાવનારા શ્રીમાન્ અમરસાગરસૂરિજીએ રચેલા
શ્રીમાન્ લાલણગોત્રના શ્રાવકોત્તમ શ્રીવર્ધમાન અને પદ્માસિંહશેઠના ચરિત્રમાં તેમના ગોત્રના આદિપુરુષ લાલણના વૃત્તાંતના
વર્ણનરૂપ પ્રથમ સર્ગ સમાપ્ત થયો. ॥ શ્રીરસ્તુ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૧૭ ॥

वर्धमान-

॥ १८ ॥

॥ अथ द्वितीयः सर्गः प्रारब्धते ॥

लालणस्याथ तस्य द्वा-वभूतां तनयौ शुभौ ॥ माणिकाख्यस्तयोज्येष्ठो । लघुस्तु मनुजित्स्मृतः
॥ १ ॥ माणिकस्याभवन्मेघ-स्ततो लुम्भोऽजवत्सुतः ॥ ततश्च सहदेवोऽभूत् । टेढाख्यश्च ततोऽजवत्
॥ २ ॥ ततो लुम्भोऽभवत्पुत्र-स्ततो लूणाह्वयोऽजनि ॥ सेवाख्यश्च ततो जातः । सिंहजित्स्मृतोऽ-
भवत् ॥ ३ ॥ हरपालः सुतस्तस्य । देवनन्दोऽजवत्ततः ॥ तनुजः पर्वतस्तस्य । वत्सराजस्ततोऽभवत् ॥ ४ ॥

॥ हवे बीजा सर्गनो प्रारंभ थाय छे. ॥

हवे ते लालणना वे उत्तम पुत्रो थया, तेओमां महोटातुं नाम “ माणिकजी ” तथा न्हाना “ मनुजी ” नामे हता. ॥
॥ १ ॥ माणिकना पुत्र “ मेघाजी ” थया, अने पछी तेमना पुत्र “ लुम्भाजी ” थया, पछी तेमना पुत्र “ सहदेवजी ”
थया, अने तेमना पुत्र “ टेढाजी ” थया. ॥ २ ॥ तेना पुत्र “ लुम्भाजी ” थया, अने तेना पुत्र “ लूणाजी ” नामे थया,
तेना पुत्र “ सेवाजी ” थया, अने तेना पुत्र “ सिंहाजी ” (सिंहजी) थया. ॥ ३ ॥ तेना पुत्र “ हरपाल ” थया, तथा
तेना पुत्र “ देवनन्द ” थया, तेना पुत्र “ पर्वत ” थया, अने तेना पुत्र “ वत्सराज ” थया. ॥ ४ ॥

चरित्रम्.

॥ १८ ॥

વર્ધમાન.

॥ ૧૯ ॥

તસ્યાઞ્ઞત્સરાજસ્યા-મરસિંહાન્નિધઃ સુતઃ ॥ આરિષાણાન્નિધગ્રામ-વાસી કહે સુબુદ્ધિમાન્ ॥ ૫ ॥
 एवं તદ્દંશજાતાનાં । જ્યેષ્ઠાનાં કથિતાનિ વૈ ॥ નામાનિ ચાનુસંધાન-કૃતે ગ્રંથકૃતા મયા ॥ ૬ ॥
 તેષાં પુત્રપ્રપુત્રાણાં । પરિવારોઽભવદ્દહુઃ ॥ વિસ્તૃતો યો મહીપીઠે । ઞૂરીણાં જાગ્યશાલિનાં ॥ ૭ ॥
 અથૈવમત્તામરસિંહનામા । વંશે વરે પંચદશે પદેઽભૂત ॥ મુક્તોપમોઽગણ્યગુણો વરેણ્યઃ । સુનિર્મલો
 ઽર્થિવ્રજકંઠસંસ્થઃ ॥ ૮ ॥

તે વત્સરાજના “ અમરસિંહ ” નામે બુદ્ધિવાન પુત્ર થયા, કે જે કચ્છદેશમાં આવેલા આરિષાણા નામે ગામમાં વસતા હતા. ॥ ૫ ॥ (આ આરિષાણા ગામ કચ્છમાં આવેલા સુથરી ગામથી એક ગાઉપર પશ્ચિમ દિશામાં હાલ પણ છે) (ગ્રંથ-કાર કહે છે કે) એવી રીતે (આ ગ્રંથનાયકના વંશના) અનુસંધાન માટે મેં તે લાલણવંશમાં ઉત્પન્ન થયેલા મુખ્ય પુરુષોનાં નામો કહ્યાં. ॥ ૬ ॥ તેઓના ઘણા ભાગ્યશાલી પુત્રપૌત્ર વિગેરેનો તો ઘણો પરિવાર થયેલો છે, કે જે આ પૃથ્વીતલપર વિસ્તાર પામ્યો છે. ॥ ૭ ॥ હવે અહીં ઉત્તમ લાલણવંશમાં એવી રીતે પંદરમી પહેડીએ મુક્તાફલની પેટે અગણિત ગુણોવાળા (પક્ષે-દોરાવાળા) મનોહર, નિર્મલ તથા (દાન ગુણથી) યાચકોના સમૂહના કંઠમાં રહેલા “ અમરસિંહ ” નામે પુરુષ થયા. ॥ ૮ ॥ (આ અમરસિંહના મૂળા અને રાજા નામે બે ભાઈઓ હતા, જેમાંથી રાજાના વંશજો કચ્છ માંડવીમાં તથા જામનગરમાં હાલમાં લાલણગોત્રથી ઓઠાવાય છે. જામનગરમાં તે કુટુંબ તલકસી જેસાણીના કુટુંબથી ઓઠાવાય છે.)

ચરિત્રમ્.

॥ ૧૯ ॥

वर्धमान-

॥ २० ॥

वंशद्वयाग्रा किमु वैजयंती । जार्या बभूवास्य च वैजयंती ॥ स्वरूपकांत्या त्रिदशीं जयंती । जयं
स्वभर्तुः किल सूचयंती ॥ ए ॥ अथैकदा सा शयनीयमध्ये । निद्रायमाणा परिनिर्मलांगी ॥
प्रवर्धमानां खलु वार्धिवेलां । स्वप्ने पपौ पात्रचृतां निशायां ॥ १० ॥ साथ जागरिता प्रातः । स्व-
प्नोदंतं न्यवेदयत् ॥ स्वामिनोऽमरसिंहस्य । प्रहृष्टहृदया द्रुतं ॥ ११ ॥ स्वप्नपाठकमेषोऽपि । ग्राम-
स्थं द्रुतमाह्वयत् ॥ पप्रह्व स्वप्नभावार्थं । तस्य सत्कारपूर्वकं ॥ १२ ॥

पोताना स्वामीनो जाणे विजय सूचवती होय नही ! एम (पीयर तथा सासरीयां संबंधि) बन्ने वंशोना (पक्षे-वांस-
पर) अग्रभागे रहेली जाणे धजा (पताका) होय नही ! तथा पोताना रूपनी कांतिथी देवांगनाने पण जीतनारी एवी
“ वैजयंती ” नामे ते अमरसिंहनी पत्नी हती. ॥ ९ ॥ हवे एक दिवसे शुद्ध देहवाळी एवी ते वैजयंतीए रात्रिए बिछानामां
निद्रा करतांथकां स्वप्नमां वृद्धि पामती अने पात्रमां भरेली एवी समुद्रनी वीरने (जलनी वेळाने) पीधी. ॥ १० ॥ पछी प्रभाते
जागेली अने मनमां आनंद पामेली एवी ते वैजयंतीये पोताना स्वामी अमरसिंहने तुरत ते स्वप्नसंबंधि वृत्तांत कह्यो ॥ ११ ॥
त्यारे ते अमरसिंहे पण पोताना गाममां रहेला अने स्वप्नविचार जाणनारा (कोइक ज्योतिषी ब्राह्मणने) तुरत बोलाव्यो,
तथा तेनो सत्कार करीने तेने ते स्वप्ननो भावार्थ प्रछ्यो. ॥ १२ ॥

चरित्रम्.

॥ २० ॥

वर्धमान-

॥ २१ ॥

स्वप्नपाठकवरोऽपि जगौ स । श्रेष्ठिवर्य तनुजो भविता ते ॥ वर्धमान इह मोरुजरेण । सर्वदा स-
पदि वार्धिजलं व ॥ १३ ॥ द्रव्यं दत्त्वोचितं तस्मै । श्रेष्ठी तं च व्यसर्जयत् ॥ स्वप्नार्थं कथयामास
। प्रियायै स प्रमोदतः ॥ १४ ॥ तनुजरत्नमथोरु निजोदरे-ऽधरदसौ धरणीव सुरत्नकं ॥ पतिह-
दंतरतीवसुमोददं । जिनवचोऽमृतपानसुदोहदं ॥ १५ ॥ समये सुषुवे साथ । पुत्ररत्नं मनोहरं ॥
जास्वरं वार्धिबेलेव । द्वितीयोद्भवचंद्रकं ॥ १६ ॥

त्यारे ते उत्तम स्वप्नवेत्ताए पण कहुं के, हे शेठजी! आपने पुत्र थशे, के जे अहीं हमेशां समुद्रनी वीरनी पेठे मनोहर
लक्ष्मीना समूहथी तुरत वृद्धि पामशे. ॥ १३ ॥ पछी शेठे ते ज्योतिषीने उचित द्रव्य आपी विसर्जन कर्यो, अने हर्षथी
(पोतानी) स्त्रीने ते स्वप्ननो भावार्थ कह्यो. ॥ १४ ॥ हवे पृथ्वी जेम उत्तम रत्नने धारण करे छे, तेम ते वैजयंतीए
पोताना उदरमां पुत्ररत्नने धारण कर्यो. एथी तेणीना स्वामी अमरसिंह पोताना हृदयमां अत्यंत खुशी थया, अने ते वैजयं-
तीने पण जिनेश्वर प्रभुना वचनरूपी अमृतनुं पान करवानो दोहलो उत्पन्न थयो. ॥ १५ ॥ पछी समुद्रनी वेला जेम बीजना
देदीप्यमान चंद्रने उत्पन्न करे, तेम तेणीए मनोहर पुत्ररत्नने जन्म आप्यो. ॥ १६ ॥

चरित्रम्.

॥ २१ ॥

वर्धमान

॥ ११ ॥

पित्वा महोत्सवोऽकारि । निजवित्तानुसारतः ॥ स्वमानुसारतश्चक्रे । वर्धमानाभिधानकं ॥ १७ ॥
 वयसा वर्धमानोऽसौ । वर्धमानोऽजवद् दुतं ॥ कलाजिः कलितो रम्यो । राकाचंद्र इवाभितः ॥
 ॥ १८ ॥ द्वितीयश्चांपसिंहोऽस्य । तनयः समजायत ॥ तृतीयः पद्मसिंहाख्यः । पद्मस्वप्नेन सूचितः
 ॥ १९ ॥ पित्रा प्रमोदांकुरपूरितेन । क्रमेण पुत्राः परिणायितास्ते ॥ सुयौवना यौवनमंडिताभिः ।
 सुमंडनाः कामितकन्यकाजिः ॥ २० ॥ चक्रिरे प्रतिदिनं त्रयोऽपि ते । सेवनं जिनपतेः प्रमोदतः ॥
 मातृपितृशुजक्तितत्पराः । श्रावकोरुगुणवृंदमंडिताः ॥ २१ ॥

त्यारे पिताए (अमरसिंहे) पोताना द्रव्यने अनुसारे तेनो जन्मोत्सव कर्यो, तथा स्वप्ने अनुसारे तेनुं वर्धमान नाम पाड्युं. ॥ १७ ॥ पछी वयथी वृद्धि पामता ते वर्धमान पुनमना मनोहर चंद्रनीपेठे तुरत सर्व कलासंपन्न थया. ॥ १८ ॥
 त्यारबाद तेमने बीजो चांपसिंह नामे पुत्र थयो, अने त्रीजो पद्मस्वप्नथी सूचित थयेलो पद्मसिंह नामे पुत्र थयो. ॥ १९ ॥
 पछी हर्षथी रोमांचित थयेलो पिताए यौवनवयने पामेला तथा (आभूषणोवडे) शोभिता एवा ते त्रणे पुत्रोने यौवनवय-
 वाळी इच्छित कन्याओ साथे अनुक्रमे परणाव्या. ॥ २० ॥ श्रावकना उत्तम गुणसमूहथी शोभिता थयेलो ते त्रणे हमेशां
 हर्षथी जिनेश्वर प्रभुनुं पूजन करता हता, तथा (पोताना) मातापितानी उत्तम भक्तिमां तत्पर रहेता हता. ॥ २१ ॥

वरित्रम.

॥ २२ ॥

वर्धमान-

॥ २३ ॥

अथैकदा संप्रविभज्य तेज्यो । आसं निजं सोऽमरसिंहनामा ॥ श्राद्धो जिनाराधनतत्परश्च । गता-
ऽमज्ञात्मा परलोकमार्गे ॥ २१ ॥ श्रेष्ठ्यैकदा वै वरवर्धमानः । स्थितोऽस्ति गेहांगणभूमिकायां ॥ कुर्वन्
प्रशांतो वरदंतधावनं । स पद्मसिंहाभिधबंधुना युतः ॥ २२ ॥ इतः समागादिह योगिनायकः । कंथा-
वगूढांगसमस्तभागः ॥ प्रकंपमानो जरसाभिभूतः । कृशांगकस्तुंबकसक्तहस्तकः ॥ २४ ॥ वामपाणिभृत-
दंडखंडको । रुद्रमातृकृतशोजकंठकः ॥ कुक्षिसक्तमृगचर्ममंडितो । भस्मलिससुविशालजालकः ॥ २५ ॥

हवे एक वखते निर्मल मनवाळा ते अमरसिंह श्रावक ते त्रणे पुत्रोने पोतानो गरास वहेंची आपीने जिनभक्तिमां तत्पर
थयाथका परलोकने मार्गे गया. ॥ २१ ॥ पछी एक वखते ते वर्धमान शेठ पोताना घरने आंगणे पोताना ते पद्मसिंह
नामना भाइ साथे शांतिथी दातण करताथका बेठा होता. ॥ २२ ॥ एटलामां त्यां एक योगिराज आवी चड्यो, (ते योगी-
राज केवो हतो? तो के) कंथावडे तेना शरीरनो सघळो भाग ढंकायेलो हतो, तथा वृद्धावस्थाथी (तेनुं शरीर) कंपतुं हतुं,
तेमज शरीरे दुर्बळ हतो, अने तेना एक हाथमां तुंबडुं हतुं. ॥ २४ ॥ तेना डावा हाथमां तेणे दंडनो टुकडो धारण कर्यो
हतो, तथा तेना कंठमां रुद्राक्षनी माळा शोभती होती, वळी तेणे पोतानी कांखमां मृगचर्म (वींटीने) राख्युं हतुं, अने
पोताना विशाल कपाळमां भस्म चोपडी होती. ॥ २५ ॥

चरित्रम्.

॥ २३ ॥

वर्धमान-

॥ २४ ॥

पादुकायुगलशालिपादकः । श्वेतकेशनिचयैर्जटाधरः ॥ अस्थिचर्मचयमात्रदेहको । वर्धिताग्रनख-
हस्तजीप्रदः ॥ २६ ॥ त्रिभिर्विशेषकं ॥ इतस्तौ त्रातरौ वीक्ष्य । समागात्संनिधौ तयोः ॥ योगीश
ईश्वरीकर्तु-मिव साक्षाद्भुजेश्वरः ॥ २७ ॥ स तयोराशिषं दत्वा । मेघवज्रंभिरध्वनिः ॥ जोजनं
प्रार्थयामास । क्षामकुक्षिर्बुधुक्षितः ॥ २८ ॥ दयार्द्रहृदयावेतौ । जोजयामासतुर्मुदा ॥ सुस्निग्ध-
मधुराहारै-यौगिनं तं नियोगिनौ ॥ २९ ॥

तेना बन्ने पगो पेहेरेली चाखडीओथी शोभता हता, अने (तेना मस्तकपर) श्वेत बाळना समूहनी जटा हती, तथा
तेना शरीरपर फक्त हाडकां अने चामडीज जणाती हती, तेमज बधेला नखोनी अणीओवाळा हाथथी ते भयंकर देखातो
हतो. ॥ २६ ॥ पछी ते योगीराज त्यां (बेठेला) ते बन्ने भाइओने जोइने जाणे साक्षात् कुबेरनीपेठे तेओने द्रव्यवान करवा
माटे होय नहीं ? तेम तेओनी पासे आव्यो. ॥ २७ ॥ पछी क्षुधाथी दुर्बल उदरवाळा ते योगीराजे मेघगर्जनानी पेठे गंभीर
ध्वनिथी तेओ बन्नेने आशीष् आपीने भोजन माटे याचना करी. ॥ २८ ॥ त्यारे दयाळु हृदयवाळा ते बन्ने व्यापारीओए
हर्षथी ते योगीराजने घृतवाळा मधुर आहारवडे भोजन कराव्युं. ॥ २९ ॥

चरित्रम्.

॥ २४ ॥

वर्धमान-
॥ २५ ॥

त्रातरावपि तौ देव-पूजायै जग्मतुस्ततः ॥ गृहस्थजिनबिंबानां । सदार्हभक्तिभास्वरौ ॥ ३० ॥
तुंबकं लंबयित्वा स्वं । जारपट्टे स योगिराट् ॥ ततश्च निर्गतः क्वापि । द्रुतं केनाप्यलक्षितः ॥ ३१ ॥
देवपूजां विधायैता-वागतावंगणे निजे ॥ अदृष्ट्वा योगिराजं तं । परिवारमपृच्छतां ॥ ३२ ॥ जगौ
सोऽपि किलास्मान्नि-र्दृष्टो भुंजन् स योगिराट् ॥ परं भुक्त्वा गतः क्वैष । जानीमो नो वयं खलु
॥ ३३ ॥ कृताशनः स संतुष्टो । गतः कापि भविष्यति ॥ विचार्येति स्वकार्येषु । लग्नौ तौ त्रातरावपि ॥ ३४ ॥

पछी हमेशां जिनेश्वरप्रभुनी भक्तिमां तत्पर एवा ते बन्ने भाइओ पोताना घरमां रहेली जिनप्रतिमानुं पूजन करवा गया.
॥ ३० ॥ एवामां ते योगीराज पोतानुं तुंबडुं त्यां भारोटीयामां (उंचे डेलीना आडसरमां) लटकावीने त्यांथी तुरत क्यांक
चाल्यो गयो, (अने ए रीते तेने त्यांथी जतां) कोइए पण जोयो नही. ॥ ३१ ॥ एटलामां ते बन्ने भाइओ देवपूजा करीने
पोताना (घरना) आंगणामां आव्या, परंतु त्यां ते योगिराजने न जोवाथी (ते संबंधि) पोताना परिवारने पूछवा लाग्या.
॥ ३२ ॥ त्यारे ते परिवारे पण कहुं के, अमोए ते योगिराजने खरेखर भोजन करतां जोयो हतो, परंतु भोजन करीने ते क्यां
गयो? ते अमो जाणता नथी. ॥ ३३ ॥ भोजनथी संतोष पामी ते क्यांक चाल्यो गयो हशे, एम विचारी ते बन्ने भाइओ
तो पोताने कामे लागी गया. ॥ ३४ ॥

चरित्रम्.

॥ २५ ॥

वर्धमान-

॥ ३६ ॥

देहलीभारपट्टाव-लंबितस्तुंबकस्तु सः ॥ ऊर्ध्वगोऽथ न केषांचिद् । दृष्टिगोचरतां गतः ॥ ३५ ॥
सुखस्थयोस्तयोरेवं । षणमासी च विनिर्ययौ ॥ तथापि तुंबकं कोऽपि । नापश्यत्तत्र लंबितं ॥ ३६ ॥
योग्यागमनवृत्तांतो । जातः स्मृतिपथातिगः ॥ सर्वेषां परिवारेषु । स्वस्वकार्यजुषामथ ॥ ३७ ॥ अथ
किल प्रविलंबिततुंबक-द्वरकच्छुटितो निशि जैर्ण्यतः ॥ शटितकंद इवेह सुपादपो । निरवलंब-
नतां च जगाम सः ॥ ३८ ॥ तुंबकच्छुटितस्तत्र । तूर्णं च पतितस्ततः ॥ अधःस्थरिक्तताम्रो-कटा-
होपारे वेगतः ॥ ३९ ॥

हवे डेलीना भारपट्टमां लटकावेलुं ते तुंबडुं उंचुं होवाथी कोइनी पण नजरे पड्युं नही. ॥ ३५ ॥ एवी रीते सुखेसमाधे
रहेतां थकां छ मास बीती गया, परंतु त्यां लटकावेलुं ते तुंबडुं कोइनी दृष्टि पड्युं नही. ॥ ३६ ॥ परिवारना सर्व माणसो पोत-
पोताना कार्योमां जोडाइ जवाथी ते योगीराजना आगमननी वात सर्व कोइ वीसरी गयुं. ॥ ३७ ॥ हवे एक वखते सडेलं
मूळवाळां वृक्षनीपेठे ते लटकावेलं तुंबडांनो दोरो जीर्ण थइ जवाथी रात्रिण त्रुटी गयो, अने तेथी ते तुंबडुं आधाररहित
थइ गयुं. ॥ ३८ ॥ पल्ली ते तुंबडुं त्रुटी जवाथी तुरत त्यां नीचे पडेली खाली त्रांबानी कडाइपर वेगथी आवी पड्युं. ॥ ३९ ॥

चरित्रम्.

॥ २६ ॥

वर्धमान-

॥ २७ ॥

जम्भश्च शतशः खंकी-भूतस्तत्र स तुंबकः ॥ रसश्च निर्गतस्तस्मा-द्विस्तीर्णः पात्रकोपरि ॥ ४० ॥
तत्क्षणं स खलु ताम्रकटाहः । स्वर्णताम्रजदस्य तु योगात् ॥ स्वातिसंगममथाप्य पयोद-विंदु-
वृंदमिव मौक्तिकभावं ॥ ४१ ॥ अथोद्धितौ तौ च ततः प्रजाते । सुबांधवौ तं परिपश्यतःस्म ॥ सु-
भाग्यतः स्वर्णमयं कटाहं । खंडत्वमाप्तं बत तुंबकं तं ॥ ४२ ॥ योग्यागमोदंतमथ स्मरंतौ । तौ
विस्मितौ चेतसि सुप्रसन्नौ ॥ कटाहमध्यस्थरसावशेषै-र्विलेपयामासतुरन्यपात्रं ॥ ४३ ॥

त्यां ते तुंबडुं भांगी जवाथी तेना सेंकडो दुकडा थइ गया, अने तैमांथी निकलेलो रस ते कडाइमां पडवाथी तेमां फे-
लाइ गयो. ॥ ४० ॥ वरसादना बिंदुओनो समूह स्वातिनक्षत्रनो संगम पामीने जेम मुक्ताफलपणाने पामे छे, तेम ते रसना
योगथी तुरतज ते त्रांबानी कडाइ ते वखते सुवर्णपणाने पामी. ॥ ४१ ॥ पछी प्रभाते उठेला ते बन्ने भाइओए (पोताना)
सुभाग्यथी ते कडाइने स्वर्णमय थयेली जोइ, अने ते तुंबडांने दुकडेदुकडा थयेलुं जोयुं. ॥ ४२ ॥ त्यारे पोताना मनमां
आश्चर्य सहित आनंद पामेला ते बन्ने भाइओ ते योगीराजना आववाना वृत्तांतने याद करवा लाग्या, तथा कडाइमां बाकी
रहेला रस वडे तेओए बीजां पात्रपर लेपन कर्युं ॥ ४३ ॥

चरित्रम्.

॥ २७ ॥

वर्धमान-

॥ २८ ॥

मुद्रिकालक्ष्मेकं त-त्पात्रविक्रयतश्च तौ ॥ क्षेत्रातेस्म तथा जातो । धनातिपादपांकुरः ॥ ४४ ॥
समेतोवर्धमानोऽसौ । पद्मसिंहयुतस्ततः ॥ त्यक्तग्रामः कुटुंबेन । युतो जद्रावतीं पुरीं ॥ ४५ ॥
व्यापारिणस्तत्र वसन्ति भूरयः । सुदूरयंतः स्वदरिद्रभावं ॥ क्रयाणकानां क्रयविक्रयैरत्नं । लानं
लज्जंतोऽमितसंप्रयासैः ॥ ४६ ॥ चीनादिनानाविधदेशजानां । सांयात्रिकाणां बत बंदिरेऽह ॥
यानान्यमानानि विलोकयंतौ । चमत्कृतौ चेतसि बांधवौ तौ ॥ ४७ ॥

हवे ते पात्रोना वेचवाथी ते बन्ने भाइओने एक लाख कोरी प्राप्त थइ, अने एवी रीते द्रव्यनी प्राप्तिरूपी वृक्षनो अंकुरो उत्पन्न थयो. ॥ ४४ ॥ पछी ते वर्धमान शेठ ते (आरिखाणा) गामने छोडीने पोताना भाइ पद्मसिंहसाथे कुटुंबसहित भद्रावती नगरीमां आवी वस्यो. (ते भद्रावती कच्छ देशना दक्षिण भागमां समुद्र किनारे ते समये महोदु बंदर हतुं. त्यार-बाद ते उज्जड थइ जवाथी तेना खंडेरोनी नजीकमां भद्रेसर नामनुं गाम वसेलुं हालमां देखाय छे.) ॥ ४५ ॥ ते नगरमां (अनेक जातना) करीयाणाओना लेवा वेचवाथी घणा प्रयासे लाभ मेळवी पोतानी दरिद्रताने दूर करनारा घणा व्यापारीओ वसता हता. ॥ ४६ ॥ त्यां बंदरमां चीनआदिक भिन्नभिन्न देशना व्यापारीओनां महोटां वहाणोने (आवेलां) जोइने ते बन्ने भाइओ पोताना मनमां आश्चर्य पाम्या. ॥ ४७ ॥

चरित्रम्.

॥ २८ ॥

वर्धमान-

॥ २९ ॥

पश्यतःस्म वरवांधवाबुभौ । इदृपंक्तिमभितोऽत्र यत्नतः ॥ विस्तृतं च विविधं क्रयाणकं । विक्रयार्थ-
मथ भूरिलाजदं ॥ ४८ ॥ स्थानकं निजमितः समागतौ । ज्ञातरौ मनसि विस्मितौ च तौ ॥ स्ना-
नपूर्वमथ चर्चिताहृतौ । शांतितोऽशनविधिं च चक्रतुः ॥ ४९ ॥ बंधुरोऽथ गुरुवांधवं जघुः । पद्म-
सिंह इति बांधवो जगौ ॥ वर्धमानमिह वर्धितांबुधि-ध्वानचारुवचनः कृतांजलिः ॥ ५० ॥ ज्ञात-
रत्न परदेशवासिनो । यानपात्रवरवार्धिवाहिनः ॥ आनयन्ति विविधं क्रयाणकं । विक्रयन्ति बहुला-
भदं च ते ॥ ५१ ॥

पछी ते बन्ने उत्तम भाइओ त्यां नगरमां चारे तरफ आवेली दुकानोनी श्रेणिने, तथा (ते दुकानोमां) वेचवामाटे खुला
राखेला तथा घणो लाभ आपनारा जातजातना करियाणा जोवा लाग्या. ॥ ४८ ॥ त्यारबाद ते बन्ने भाइओ मनमां आश्चर्य
पामताथका पोताने स्थानके आव्या, तथा स्नानपूर्वक जिनपूजा करीने शांतिथी तेओए भोजन कर्युं. ॥ ४९ ॥ पछी मनोहर
एवा न्हाना भाइ पद्मसिंहे हाथ जोडीने वृद्धि पामता समुद्रना अवाज सरस्वी मनोहर वाणीथी पोताना वडिलबंधु वर्धमान-
शाहने कहुं के, ॥ ५० ॥ हे बंधु! बहाणोवडे समुद्र खेडनारा परदेशी व्यापारीओ अहीं जातजातनां करीयाणां लावे छे, तेथी
ते वेंचीने तेओ घणो लाभ मेळवे छे. ॥ ५१ ॥

चरित्रम्.

॥ २९ ॥

वर्धमान-

॥ ३० ॥

इतोऽपि बहुधान्यादि । जृत्वा प्रवहणे निजे ॥ यांति विदेशिनस्ते तु । द्रव्यलाभाय सर्वदा
 ॥ ५२ ॥ अथ चेन्मे तवादेश-स्तदा लाजसमुत्सुकः ॥ याम्यहं यानपात्रस्थ-श्चीनदेशे प्रहर्षितः
 ॥ ५३ ॥ यूयमत्र स्थिताः स्वीय-कुटुंबपरिपालनं ॥ धर्मध्यानपरा नित्यं । कुरुध्वमप्रमद्धराः ॥ ५४ ॥
 बांधवस्य निशम्यैवं । वाणीं च विनयान्वितां ॥ वर्धमानो मुदा वर्ध-मानोऽथ मधुरं जगौ ॥ ५५ ॥
 त्रातरत्र वचनं बहु मन्ये । तावकीनमपि साहससंगं ॥ ते वियोगजनितं मम दुःखं । मानसं बत
 परंतु दुनोति ॥ ५६ ॥

वली ते विदेशी व्यापारीओ अहिंथी पण घणुं धान्य आदिक पोताना वहाणोमां भरीने हमेशां द्रव्यना लाभमाटे लेइ
 जाय छे. ॥ ५२ ॥ माटे हवे जो आपनी आज्ञा होय तो हुं पण द्रव्य मेळववामाटे उत्सुक थयोथको हर्षथी वहाणमां बेसी
 चीनदेशमां जाउं. ॥ ५३ ॥ अने आप अहिं हुशियार रहीने हमेशां धर्मध्यानमां तत्पर थइ आपणा कुटुम्बनुं रक्षण करो ?
 ॥ ५४ ॥ एवी रीतनी पोताना भाइनी विनययुक्त वाणी सांभलीने पछी हर्षथी वृद्धि पामता वर्धमान मधुर स्वरथी बोल्या के,
 ॥ ५५ ॥ हे भाइ ! तमारां आ साहसवाळां (हिम्मतभरेलां) वचनने जो के हुं बहु उत्तम मानुं छुं, परंतु तमारा वियोगथी
 उत्पन्न थतुं दुःख मारां मनने दुभावे छे. ॥ ५६ ॥

चरित्रम्.

॥ ३० ॥

वर्धमान-

॥ ३१ ॥

पद्मसिंहो जगादाथ । सुधामधुरया गिरा ॥ निशम्य वृद्धबंधोश्च । वचनं स्नेहनिर्जरं ॥ ५७ ॥
 बांधवाहमपि ते शुभाशिषा । यानपात्रग इतः प्रयामि वै ॥ संगमोऽपि मम ते न विष्यति । तूर्ण-
 मेव जिनसुप्रसादतः ॥ ५८ ॥ मा कुरुध्वं खेदं भो । कंचिद्युयं तु मानसे ॥ आगमिष्याम्यरं नूनं
 लब्धत्वा नस्तवाशिषा ॥ ५९ ॥ अथ तन्निश्चयं ज्ञात्वा । वर्धमानोऽपि तं जगौ ॥ वर्धमानः सदा
 बंधो । पद्मया त्वं समेक्षरं ॥ ६० ॥ अथासौ पद्मसिंहोऽपि । यानपात्रमपूरयत् ॥ पद्मयेव निजं
 साक्षा-द्धान्यराशिभिरुत्सुकः ॥ ६१ ॥

एवी रीते पोताना वडील बंधुनुं स्नेहभरेलुं वचन सांभलीने अमृतसरखी मधुर वाणीथी पद्मसिंहे कहुं के, ॥ ५७ ॥
 हे बांधव ! आपनी शुभ आशीषथी हुं वहाणमां बेसी अहिंथी जउं छुं, तथा जिनेश्वर प्रभुनी कृपाथी मारो अने आपनो पाछो
 तुरतज मेलाप थशे. ॥ ५८ ॥ वळी हे भाइ ! तमो तमारा मनमां जरा पण खेद न करो ? आपनी आशीषथी हुं लाभ मेल-
 वीने खरेखर तुरत अहीं पाछो आवीश. ॥ ५९ ॥ पछी तेनो निश्चय जाणीने वर्धमानशाहे पण तेने कहुं के, हे भाइ ! तुं
 हमेशां लक्ष्मीथी वृद्धि पामतोथको तुरत (अहीं पाछो) आवजे. ॥ ६० ॥ हवे पद्मसिंहे पण उत्साहपूर्वक जाणे साक्षात् ल-
 क्ष्मीवडे होय नहीं ? तेम धान्यना समूहोथी पोतानुं वहाण भर्युं. ॥ ६१ ॥

चरित्रम्.

॥ ३१ ॥

वर्धमान-

॥ ३३ ॥

लक्षार्धमुद्रिकाक्रीतं । धान्यराशिं च तत्र सः ॥ प्रयाणमकरोऽर्षा-त्रिद्विप्य च शुभेऽहनि
॥ ६२ ॥ एवं प्रयाणं कृतमंगलोऽसौ । चकार यानाधिगतोऽथ वार्धौ ॥ कल्लोललीलां कलयन् ज-
लानां । बुद्धिनिधानो धृतधर्मध्यानः ॥ ६३ ॥ वायुनाथानुकूलेन । प्रेरितं यानपात्रकं ॥ वार्धिं वि-
गाहयामास । लोलकल्लोलचंचलं ॥ ६४ ॥ मासत्रयमतिक्रम्य । प्राप्तं कंतानबंदिरे ॥ प्रेरितं पद्म-
सिंहस्य । मानसोत्कंठयेव किं ॥ ६५ ॥ धान्यसंचयमथोदतारयत् । पद्मसिंह इह पोततस्ततः ॥
विक्रयं विदधतोऽस्य बुद्धितो । लाज एव समञ्च भूरिशः ॥ ६६ ॥

ते वह्णमां अर्ध लाख कोरीनी किंमतनो धान्योनो समूह भरीने तेणे हर्षपूर्वक शुभ दिवसे प्रयाण कर्युं. ॥ ६२ ॥ एवी
रीते मंगल करवापूर्वक तेणे वह्णमां बेशी समुद्रमां प्रयाण कर्युं. हवे बुद्धिना भंडारसरखा ते पद्मसिंह जलना मोजांओनी
लीलानो अनुभव लेताथका धर्मध्यानपूर्वक रह्या. ॥ ६३ ॥ हवे अनुकूल वायुथी प्रेरायेलुं ते वह्ण उल्लळता मोजांओथी
चपल थयेला समुद्रमां चालवा लाग्युं. ॥ ६४ ॥ पछी जाणे ते पद्मसिंहना हृदयनी उत्कंठाथी प्रेरायुं होय नही ? तेम ते
वह्ण त्रण मास वीत्याबाद (चीन देशना) कंतान बंदरे पहुँच्युं. ॥ ६५ ॥ पछी पद्मसिंहे अहिं ते धान्योनो समूह वह्ण-
मांथी (किनारे) उतार्यो, अने त्यां बुद्धिपूर्वक तेनुं वेचाण करवाथी तेने घणो लाभज थयो. ॥ ६६ ॥

चरित्रम्.

॥ ३२ ॥

वर्धमान-

॥ ३३ ॥

सौहार्दं समभृदथास्य विविधैर्व्यापारिभिर्बेदिरे । कुर्वद्भिः क्रयविक्रयं च विविधं पीयूषवाचोऽत्र
वै ॥ हृद्रेणिमथाजितः स कलितां नानाक्रयाणव्रजै-श्चित्ते चित्रमवाप्नुवन् सहृदयः पश्यन् परित्रा-
म्यति ॥ ६७ ॥ इति श्रीमद्विधिपक्षगच्छाधीश्वरभट्टारकशिरोमणिश्रीमत्कल्याणसागरसूरीश्वरपट्टा-
लंकारश्रीमदमरसागरसूरिविरचिते श्रीमद्वालणगोत्रीयश्राद्धवर्धश्रीमद्वर्धमानपद्मसिंहश्रेष्ठिचरित्रे
तज्जन्मयोग्यागमनस्वर्णप्राप्तिभद्रावत्यागमनपद्मसिंहचीनदेशगमनवर्णनो नाम द्वितीयः सर्गः
समाप्तः ॥ श्रीरस्तु. ॥

हवे ते बंदरमां नाना प्रकारनी लेवडदेवड करनारा जूदा जूदा व्यापारीओ साथे अमृतसरखी वाणीवाळा ते पद्मसिंहने मि-
त्राइ थइ. पछी ते बुद्धिवान् पद्मसिंह विविध प्रकारना करीयाणाओथी भरेली दुकानोनी श्रेणिने जोइने मनमां आश्चर्य पाम-
ताथका त्यां फरवा लाग्या. ॥ ६७ ॥ एवी रीते श्रीमान् विधिपक्षगच्छाधीश्वर भट्टारकशिरोमणि श्रीमान् कल्याणसागर सूरी-
श्वरना पाटने शोभावनारा श्रीमान् अमरसागरसूरिजीए रचेला श्रीमान् लालणगोत्रना श्रावकोत्तम श्रीवर्धमान अने पद्मसिंह-
शेठना चरित्रमां तेमनो जन्म, योगीनुं आगमन, स्वर्णनी प्राप्ति, भद्रावतीनगरीमां आगमन, तथा पद्मसिंहना चीनदेशप्रते प्र-
याणना वर्णनरूप बीजो सर्ग समाप्त थयो. ॥ श्रीरस्तु. ॥

चरित्रम्.

॥ ३३ ॥

वर्तमान-

॥ ३४ ॥

॥ अथ तृतीयः सर्गः प्रारभ्यते ॥

अथासौ पद्मसिंहोऽत्र । लब्धलाभो निरीक्षणं ॥ चीनदेशजवस्तुनां । चकारामितबुद्धिमान्
 ॥ १ ॥ शर्कराक्षौमवस्त्रादि-वस्तुजातं सुखाजदं ॥ क्रीत्वा प्रवहणे स्वीये । सोऽक्षिपच्च शनैः शनैः
 ॥ २ ॥ एवं निजं प्रवहणं विजरांचकार । सोऽयं स्वदेशजनयोग्यसुवस्तुजातैः ॥ यानाधिकारिजन-
 वृन्दमपि स्वदानात् । संप्रीणयंश्च सुहृदः समतोषयच्च ॥ ३ ॥

॥ हवे त्रीजा सर्गनो प्रारंभ थाय छे. ॥

हवे अहीं लाभ मेळवनारा तथा अतिशय बुद्धिवान एवा ते पद्मसिंह चीनदेशमां उत्पन्न थती वस्तुओनुं निरीक्षण करवा
 लाग्या. ॥ १ ॥ पछी तेणे सारो लाभ आपनारी साकर तथा रेशमी वस्त्रादिक वस्तुओ खरीद करीने धीमे धीमे पोताना
 वहाणमां भरी. ॥ २ ॥ एवी रीते तेणे पोताना देशना लोकोने योग्य एवी वस्तुओथी पोतानुं वहाण भर्यु. पछी तेणे वहाणना
 अधिकारी लोकोने (खलासीओने) धनना दानथी खुशी करी (त्यांना) मित्रोने पण खुशी कर्या. ॥ ३ ॥

चरित्रम्.

॥ ३४ ॥

वर्धमान-
॥ ३५ ॥

सुहृदमेकमथो धनिनं निज-ममृततुल्यवचः स्ववशीकृतं ॥ युलनचंगसुनामयुतं वरं । विविध-
देशनिरीक्षणसोत्सुकं ॥ ४ ॥ स स्वसार्धं समादाय । समागान्निजपोतके ॥ गृहीत्वा संबलं चूरि ।
वार्यपि मधुरं वरं ॥ ५ ॥ युग्मं ॥ निविष्टः सुहृदा तेन । सार्धं पोतगवाक्षके ॥ पद्मसिंहस्तदा
साक्षा-त्पद्मयेव कटाक्षितः ॥ ६ ॥ पोतं तं प्रेरयामासुः । संप्राप्तेऽथ शुभेऽहनि ॥ दत्ताज्ञाः पद्म-
सिंहेन । संतुष्टास्ते नियोगिनः ॥ ७ ॥ प्रवहणं जलधौ च चचाल त-च्चपलमेव सुवातसुवाहितं ॥
अतिचलोर्मिजलैरपि नोदितं । कुशलसर्वनियोगिसुरक्षितं ॥ ८ ॥

पछी भिन्नभिन्न देशो जोवानी उत्कंठावाळा पोताना युलनचंग नामना एक उत्तम अने धनवान मित्रने अमृतसरखां वच-
नोथी पोताने वश करी, तथा तेने पोतानी साथे लेइ, तेमज पुष्कळ भातुं अने उत्तम मिष्ट जल पण लेइ ते पद्मसिंह पोताना
वहाण पर आव्या. ॥ ४ ॥ ५ ॥ त्यारबाद ते पद्मसिंह जाणे साक्षात् लक्ष्मीवडे कटाक्षित थया होय नही ? तेम ते मित्रनी
साथे वहाणना झरुखामां बेठा. ॥ ६ ॥ पछी संतुष्ट थयेला ते खलासीओए पण पद्मसिंहे आज्ञा आपवाथी शुभ दिवसे ते
वहाणने हंकार्युं. ॥ ७ ॥ पछी सारा वायुथी, तथा अति चपल मोजांओना जलथी प्रेरायेळुं अने सघळा कुशल खलासी-
ओथी रक्षित थयेळुं ते वहाण पण तुरत समुद्रमां चालवा लाग्युं. ॥ ८ ॥

चरित्रम्.

॥ ३५ ॥

वर्धमान.

॥ ३६ ॥

स पद्मसिंहः सुहृदाथ तेन । कुर्वन् विनोदं विविधैरुदंतैः ॥ व्यापारसंबन्धिजिरप्रमत्त-स्तदीय-
देशोद्भववस्तुकानां ॥ ए ॥ सत्कारयंस्तं मधुरैर्वचोभिः । सुधोरुनानाविधजोजनैश्च ॥ वार्धौ चलद्धो-
लसुयानसंस्थः । कालं स्वकीयं गमयांचकार ॥ १० ॥ युग्मं ॥ इतोऽसौ वर्धमानोऽपि । स्थितो
जद्रावतीपुरि ॥ स्वमेकं कारयामास । यानपात्रं नवं महत् ॥ ११ ॥ कोष्ठागारस्तथा तत्र । बंदिरे
तेन कारितः ॥ महानेकः सुरम्यश्च । वार्निधेर्निकटावनौ ॥ १२ ॥

हवे ते पद्मसिंह ते (यूलनचंग नामना) मित्रनी साथे तेना देशमां उत्पन्न थती वस्तुओना व्यापारसंबन्धि विविध प्रका-
रना वृत्तांतोवडे विनोद करताथका, तथा सावधान रह्याथका, तेमज मधुर वचनोवडे अने अमृतसरखां मनोहर जातजातना
भोजनवडे ते मित्रने सत्कार करताथका, समुद्रमां चालवाथी चपळ थयेला श्रेष्ठ बहाणमां बेठाथका पोतानो समय निर्गमन
करता हता. ॥ ९ ॥ १० ॥ हवे अहीं भद्रावतीनगरीमां रहेला ते वर्धमानशाहे पण पोतानुं एक महोटुं नवुं बहाण कराव्युं.
॥ ११ ॥ बळी तेणे त्यां बंदरपर समुद्रकिनारे एक महोटो मनोहर कोठार कराव्यो. ॥ १२ ॥

चरित्रम्.

॥ ३६ ॥

वर्धमान-

॥ ३७ ॥

वैदेशिका येऽत्र वसन्ति भूरयो । व्यापारिणो द्रव्यगणाभिलाषुकाः ॥ सार्धं च तैरेष चकार मित्रतां । व्यापारलाभैकमना अनाकुलः ॥ १३ ॥ सत्यैकनिष्ठं धनवर्धमानं । तं वर्धमानं प्रविद्वोक्त्य केऽपि ॥ समर्पयामासुरथ स्ववस्तु-जातं समस्तं वरविक्रयार्थं ॥ १४ ॥ निजं निजं देशमरं प्रयाता । दिदृक्षया स्वीयकुटुंबकानां ॥ श्रीवर्धमानोपरि तुष्टजावा-श्चित्ते सुविश्वस्ततयैव तेऽपि ॥ १५ ॥ एषोऽप्यथो निर्मलचित्तवृत्ति-स्तेषां समस्तं वरवस्तुजातं ॥ रक्षन् स्वकोष्ठेऽवसरं च लब्ध्वा । करोति वै विक्रयमेव तस्य ॥ १६ ॥

जरा पण कंटाळ्याविना व्यापार करी लाभ मेळववामांज जेमनुं चित्त लागेलुं छे, एवा आ वर्धमानशाहे, द्रव्यना समूहनी इच्छावाळा जे अहीं घणा परदेशी व्यापारीओ वसता हता, तेओनी साथे मित्राई करी. ॥ १३ ॥ एक सत्य निष्ठावाळा अर्थात् प्रमाणिक एवा ते वर्धमानशाहने धनथी वृद्धि पामता जोईने तेमाना केटलाक विदेशी व्यापारीओए पोतानो सघळो माल लाभदायक वेचाण माटे सोंप्यो. ॥ १४ ॥ तथा तेओना मनमां ते वर्धमानशाहपर विश्वास बेशी जवाथी ते विदेशी व्यापारीओ खुशी थइ पोतपोताना कुटुंबने मळवानी इच्छाथी तुरत पोतपोताने देश चाल्या गया. ॥ १५ ॥ अहीं ते वर्धमानशाह पण निर्मल मनोवृत्तिपूर्वक तेओनो सघळो उमदो माल पोताना कोठारमां राखीने अवसर मेळवी ते मालनो वकरो करवा लाग्या. ॥ १६ ॥

चरित्रम्.

॥ ३७ ॥

वर्धमान-

॥ ३७ ॥

द्रव्यं तदुत्पन्नमपीह तेषां । स प्रेषयामास समुत्सुकोऽरं ॥ न्याय्यं स्वलभ्यं लभते स्वयत्न-पदे-
ऽपि भूरि खलु वर्धमानः ॥ १७ ॥ मलबारादिदेशीय-चूरिव्यापारिजिरयं ॥ कारयामास सौहार्दं
। सुधामधुरया गिरा ॥ १८ ॥ निर्मलं सत्यवृत्तिं तं । ज्ञात्वा मुमुदिरेऽपि ते ॥ कीर्तिरेवं वितस्तारा-
-जितोऽस्य धनलाजदा ॥ १९ ॥ संप्रेषयामासुरथ प्रसन्नाः । क्रयाणकं भूरि सुविक्रयार्थं ॥ पूगी-
फलाद्यं विविधं च नित्यं । लाभाय तस्येह च तेऽपि तूर्णं ॥ २० ॥

ते मालना वकराथी उपजेलुं द्रव्य पण उत्सुकताथी कंइ पण विलंबविना तेओने मोकली देवा लाग्या. अने पोतानी मेहेनतना बदलामां तेमने व्याजबी हकशीनुं घणुं द्रव्य मळवा लाग्युं. ॥ १७ ॥ एवी रीते तेमणे पोताना अमृत सरखां मधुर वचनोथी मलबार आदिक देशोना घणा व्यापारीओ साथे मित्राइ करी. ॥ १८ ॥ ते वर्धमानशाहने कपटरहित तथा प्रमाणिक वृत्तिवाळा जोइने ते व्यापारीओ पण घणा खुशी थया. अने एवी रीते धननो लाभ आपनारी तेनी कीर्ति चोतरफ फेलावा लागी. ॥ १९ ॥ वळी ते व्यापारीओ पण खुशी थयाथका तेना लाभ माटे वेचवा माटे हमेशां सोपारी आदिक जात जातनुं घणुं करीयाणुं तुरतातुरत अहीं (भद्रावतीमां) मोकलवा लाग्या. ॥ २० ॥

चरित्रम्.

॥ ३७ ॥

वर्धमान-
॥ ३९ ॥

स्वयानपात्रेण नवेन सोऽपि । तेषां समानाढ्य सुबंदिरेऽत्त ॥ कयाणकव्रातमथो सुजातं । संविक्र-
यामास कृतप्रयत्नः ॥ २१ ॥ द्रव्यमेवमथ सोऽर्जयन् मुदा । रक्षयन्निजकुटुंबमप्यलं ॥ जैनधर्म-
परिहृष्टमानसः । कालमत्र गमयांचकार च ॥ २२ ॥ एवं प्रकुर्वतस्तस्य । व्यवसायं सुबुद्धितः ॥
षण्मासीह व्यतिक्रान्ता । धर्मध्यानपरस्य च ॥ २३ ॥ परमद्यावधिं कापि । कथा नाथ श्रुतामुना ॥
स्वबंधोः पद्मसिंहस्य । यानपात्रविहारिणः ॥ २४ ॥

चरित्रम्

ते वर्धमानशाह पण पोताना नवां वहाण मारफते तेओना उंचा उंचा करीयाणाओनो जत्थो आ बंदरमां मगावीने
प्रयत्नपूर्वक वेचवा लाग्या. ॥ २१ ॥ एवी रीते द्रव्य जपार्जन करता, तथा हर्षपूर्वक पोताना कुटुंबनुं पण सारी रीते रक्षण
करता, अने जैनधर्मप्रते आनंदित हृदयवाळा ते वर्धमानशाह शेठ अहीं पोतानो समय निर्गमन करवा लाग्या. ॥ २२ ॥ एवी
रीते उत्तम बुद्धिपूर्वक व्यापार करतांथकां, तथा धर्मध्यानमां तत्पर रह्याथकां तेना छ मास निकळी गया. ॥ २३ ॥ परंतु
हजु सुधी वहाणमां चडीने (चीनदेशमां) गयेला पोताना भाइ पद्मसिंहना कंडं पण समाचार तेणे सांभल्या नही. ॥ २४ ॥

॥ ३९ ॥

वर्धमान-

॥ ४० ॥

तेनास्य मानसं मग्नं । चिंतांभोधौ शनैः शनैः ॥ इतस्तत्राययौ चैकं । यानपात्रं तु चीनतः ॥ १५ ॥
 श्रुत्वाथ पोतागमनं च चीनतो । त्रातुः शुजोदंतसमुत्सुकोऽयं ॥ तत्पोतसांयात्रिकन्नोकपार्श्वे । ग-
 त्वाशु सोऽपृष्ठदतुहमानसः ॥ १६ ॥ तेऽपि तं जगुरगूढमानसा । नोऽथ तत्र तव सुंदराकृतिः ॥ द-
 ष्टिगोचरमगात्स बांधवो । बंदिरेऽश्विरमथागमिष्यति ॥ १७ ॥ सोऽपि तच्छदनतो निशम्य तत् । प्र-
 रितः पुल्लकवृंददंभतः ॥ संमदेन वदनं प्रफुल्लितं । धारयन्नथ गृहं समाययौ ॥ १८ ॥

अने तेथी ते वर्धमानशाहनुं मन धीमे धीमे चिंतारूपी समुद्रमां डुबवा लाग्युं. एवामां त्यां एक वहाण चीनदेशथी आव्युं.
 ॥ १५ ॥ एवी रीते चीनथी कोइ वहाण आव्यानुं सांभळीने गंभीर हृदयवाळा ते वर्धमानशाह पोताना भाइना शुभ समा-
 चार (मेळववा माटे) उत्सुक थयाथका ते वहाणना खलासीओ पासे जइ समाचार पूछवा लाग्या. ॥ १६ ॥ सरल मन-
 वाळा ते खलासीओए पण तेने कहुं के, सुंदर आकृतिवाळा तमारा ते भाइ त्यां कंतान बंदरमां अमारी नजरे पड्या हता.
 अर्थात् अमोए तेमने त्यां जोया हता, अने ते हवे थोडा बखतमां अहीं आवशे. ॥ १७ ॥ त्यारे ते वर्धमानशाह पण तेओना
 मुखमांथी ते समाचार सांभळीने रोमांचना मिषथी हर्षवडे संपूर्ण थयाथका पोतानां विकस्वर मुखने धारण करता थका
 घेर आव्या. ॥ १८ ॥

चरित्रम्.

॥ ४० ॥

वर्धमान-

॥ ४१ ॥

इतस्तृतीयेऽहि च यानपात्रकं । सपद्मसिंहं किल बंदिरेऽत्र तत् ॥ समाययौ कृष्टमिवोरुवांठया ।
 श्रीवर्धमानाभिधवांधवस्य ॥ २९ ॥ अथ कुटुंबयुतो गुरुवांधवः । सपदि सन्मुखमस्य समाययौ ॥
 लघुरपोह लघु प्रणनाम स । गुरुमिवोरुगुरुं निजवांधवं ॥ ३० ॥ हृद्यमातबहुहर्षसमूहो-ऽद्यश्रुदंजत
 इह प्रससार ॥ बंदिरे तदुजयोरपि तूर्णं । दुग्धवारिनिजबंधुरबंधवोः ॥ ३१ ॥ स पद्मसिंहः सुह-
 दाथ तेन । युतस्तदा यूजनचंगकेन ॥ सन्मानितः स्वीयकुटुंबकेन । गृहं समेतो गुरुवांधवेन ॥ ३२ ॥

एवामां ते श्रीवर्धमानशाह नामना बंधुनी भली इच्छावडे जाणे खेंचाइ आव्युं होय नही? एम ते बहाण पण पद्मसिंह सहित
 त्रीजे दिवसे ते बंदरमां (भद्रावतीने किनारे) आवी पहोंच्युं. ॥ २९ ॥ त्यारे महोटा भाइ ते वर्धमानशाह पण तुरत कुटुंब-
 सहित तेमनी सामे आव्या, अने त्यां ते न्हाना भाइ पद्मसिंहे पण तुरत गुरुनीपेठे पोताना ते बडिलबंधुने सारी रीते नम-
 स्कार कर्यो. ॥ ३० ॥ दूध तथा जलनी मिताइनीपेठे अत्यंत स्नेहवाळा एवा ते बन्ने भाइओनो हर्षनो समूह जाणे हृदयमां
 न मावाथी उभराइ गयो होय नही? तेम आंखोमांथी पडेलं हर्षाश्रुना मिषथी तुरत ते बंदरपर फेलाइ गयो. ॥ ३१ ॥ पछी
 ते समये ते पद्मसिंह पण पोताना कुटुंब तथा बडिल बंधुवडे सन्मानित थयाथका पोताना ते यूजनचंग नामना मित्र सहित
 घेर आव्या. ॥ ३२ ॥

चरित्रम्.

॥ ४१ ॥

वर्धमान-

॥ ४२ ॥

विधाय पूजां परमेशितुश्च । स तोषयामास निजं सुमित्रं ॥ सुजोजनैस्तं विविधैर्विधिभिः । सन्मानपूर्वं परमादरेण ॥ ३३ ॥ ततश्च बंधू कृतजोजनौ तौ । मित्रेण युक्तौ मुदितौ निविष्टौ ॥ स पद्मसिंहो विनयावनम्रो । जगौ निजोदंतमथ स्वच्चातुः ॥ ३४ ॥ श्रुत्वा निखिलमुदंतं । लघुबंधोरिति ह पद्मसिंहस्य ॥ मुमुदेऽथ वर्धमानोऽमानां तच्चातुरीं वीक्ष्य ॥ ३५ ॥ स्वकीयं निखिलोदंतं । वर्धमानोऽपि बुद्धिमान् ॥ गदित्वा बांधवं प्रीत्या । बंधुरोऽरंजयऋशं ॥ ३६ ॥

पछी जिनेश्वरप्रभुनी पूजा करीने मर्यादाने जागनारा एवा ते पद्मसिंहशाहे पोताना ते उत्तम मित्रने सन्मानपूर्वक घणा आदरमानथी जातजातनां उत्तम भोजनथी खुशी कर्यो. ॥ ३३ ॥ पछी ते बन्ने भाइओ भोजन करीने ते मित्रसहित हर्षथी बेठा. पछी ते पद्मसिंहशाहे विनयथी नम्र थइ पोतानुं वृत्तांत पोताना भाइने कही संभळाव्युं. ॥ ३४ ॥ एवी रीते पोताना न्हाना भाइ पद्मसिंहशाहनं सर्व वृत्तांत सांभळीने तेनी अतिशय चतुराइ जोइ वर्धमानशाह खुशी थया. ॥ ३५ ॥ पछी बुद्धिमान अने स्नेहवाळा एवा ते वर्धमानशाहे पण पोतानुं सघळुं वृत्तांत कहीने प्रीतिवडे पोताना ते भाइने बहु खुशी कर्या. ॥ ३६ ॥

चरित्रम्.

॥ ४२ ॥

वर्धमान-

॥ ४३ ॥

वस्तुजातमथ यानपात्रत । उत्तार निखिलं नियोगिनिः ॥ अक्षिपच्च निजकोष्ठके वरे । पद्मसिंह
इह बांधवान्वितः ॥ ३७ ॥ क्रयाणकानां क्रयविक्रयैरत्नं । व्यापारकार्यं बहु वर्धितं तयोः ॥ तदी-
र्ष्या किं बत विस्तृतान्वितः । कीर्तिस्तु वारांनिधिपारसंगता ॥ ३८ ॥ सत्यैकतां बांधवयोस्तयोरयं ।
सन्नीतिमार्गं त्वनिशं ह्यमुंचतोः ॥ विलोक्य चित्तेऽतिचमत्कृतोऽजितो । व्यर्चितययूदनचंगकाजिधः
॥ ३९ ॥ बंधुरौ बांधवावेतौ । नूनं नीतिपरायणौ ॥ धर्मनिष्ठौ महीख्यातौ । धनतो यशसापि च ॥ ४० ॥

पछी भाइनी साथे रही पद्मसिंहशाहे ते बहाणमांथी मज्जरो पासे सवळो माल उतरावी अहीं पोताना सुंदर कोठारमां भर्यो.
॥ ३७ ॥ हवे सारी रीते मालनी लेवाली वेचवालीथी ते बन्ने भाइओना व्यापारनुं कार्यं घणुं बधी गयुं. अने थुं जाणे तेनी
ईर्ष्याथी होय नही? एम चोतरफ फेलायेली तेओनी कीर्ति समुद्रने पेळे पार पहुँची. ॥ ३८ ॥ हमेशां उत्तम नीतिना मार्ग-
नो नही त्याग करनारा एवा ते बन्ने भाइओनुं सर्व बाबतमां उंचा प्रकारनुं प्रमाणिकपणुं जोइने मनमां अत्यंत आश्चर्य पामेलो
ते यूदनचंग विचारवा लाग्यो के, ॥ ३९ ॥ खरेखर नीतिमां तत्पर, धर्मनी निष्ठावाळा आ बन्ने उत्तम भाइओ धनथी तथा
यशथी पण पृथ्वीपर प्रख्यात थयेला छे. ॥ ४० ॥

चरित्रम्.

॥ ४३ ॥

वर्धमान-

॥ ४४ ॥

अहो वैदेशिका विश्वे । विश्वस्ता एतयोः सदा ॥ व्यापारिणः स्वकीयानि । वस्तूनि प्रेषयन्त्यरं ॥ ४१ ॥
 विक्रयार्थं स्वलाजाय । मन्त्रबारादिवासिनः ॥ प्रेषयिष्येऽप्यहं चात्र । वस्तुजातं ममैतयोः ॥ ४२ ॥
 ॥ युग्मं ॥ एवं चिंतयतस्तस्य । मास एको विनिर्ययौ ॥ ताभ्यां सन्मानितस्याथ । वाणिज्यं पश्य-
 तस्तयोः ॥ ४३ ॥ अथैकदा यूलनचंगकोऽसौ । तं वर्धमानं खलु पद्मसंयुतं ॥ व्यजिज्ञपत्स्वं नगरं
 यियासुः । कृतांजलिर्वै विनयावनम्रकः ॥ ४४ ॥

अहो ! मलबारआदिक देशमां रहेनारा सघळा परदेशी व्यापारीओ आ बन्ने भाईओपर विश्वास आववाथी हमेशां पो-
 ताना लाभ माटे पोतानो माल तुरत वेचवाने तेमनापर मोकले छै, माटे हुं पण मारो माल (वेचवा माटे) आ बन्ने भाइ-
 ओने अहिं मोकलीश. ॥ ४१ ॥-॥ ४२ ॥ एम विचार करतांथकां ते बन्ने भाइओथी सन्मान पामेला, तथा तेओनो
 व्यापार जोता एवा ते यूलनचंगनो एक मास वीती गयो. ॥ ४३ ॥ हवे एक दिवसे ते यूलनचंग पोताना नगरप्रते जवानी
 इच्छाथी विनयथी नम्र थइ हाथ जोडी पद्मसिंहसहित ते वर्धमानशाहने विनंति करवा लाग्यो के, ॥ ४४ ॥

चरित्रम्.

॥ ४४ ॥

वर्चमान-

॥ ४५ ॥

जो प्रियौ सुसुहृदौ ममोत्तमौ । याम्यहं जनपदे निजे द्रुतं ॥ सत्यतां च युवयोर्विद्वोक्थ वै । नि-
श्चितं मनसि मे चमत्कृतः ॥ ४५ ॥ प्रेषयिष्य इह वस्तुवृन्दकं । चीनतोऽत्र युवयोर्महर्घ्यकं ॥ क्षौ-
मवस्त्रवरशर्करादिकं । विक्रयार्थमभितोऽतिलाजदं ॥ ४६ ॥ कुर्वतोः सपदि विक्रयं च वां । तत्क्र-
याणकगणस्य लाजतः ॥ लाभ एव ह्यनिशं भविष्यति । सत्यतैकपरयोर्धनप्रदः ॥ ४७ ॥ कृतविनि-
श्चय एवमथो गतो । जनपदे स निजे सुहृदुत्तमः ॥ उभयबंधुवरामितसत्कृतः । सुधनिको धन-
लाजसमुत्सुकः ॥ ४८ ॥

हे मारा प्रिय अने उत्तम मित्रो ! हवे हुं तुरत मारा देशमां जउं छुं. तमो बन्नेनुं प्रमाणिकपणुं जोइने खरेखर हुं मारा
मनमां आश्चर्य पांम्यो छुं. ॥ ४५ ॥ हवे हुं तमो बन्नेने सर्व रीते अतिलाभ आपनारो तथा घणी किम्मतनो रेशमी वस्त्र तथा
साकर आदिक जत्थाबंध माल चीनथी अहीं वेचवामाटे मोकलतो रहीश. ॥ ४६ ॥ ते जत्थाबंध मालनुं नफाथी तुरत वेचा-
ण करवाथी तमारां प्रमाणिकपणाथी तमोने हमेशां द्रव्य आपनारो लाभज थशे. ॥ ४७ ॥ एवी रीते करार करवावाद ते
बन्ने उत्तम भाइओथी अत्यंत सत्कार पांमेलो ते द्रव्यवान उत्तम मित्र यूलनचंग धनना लाभनी उत्कंठाथी पोताना चीनदे-
शमां गयो. ॥ ४८ ॥

चरित्रम्.

॥ ४५ ॥

वर्धमान-

॥ ४६ ॥

अथायं चीनदेशीय-व्यापारिणां शिरोमणिः ॥ प्रेषयामास कोटीश-स्तयोः क्षौमादिकं बहु ॥ ४६ ॥
 तावपि त्रातरौ सत्य-परौ तद्विक्रयं मुदा ॥ चक्रतुः कृतपुण्यौ च । व्यापारैकहृदौ सदा ॥ ४७ ॥
 एवं स्तोकेन कालेन । पद्मयालिंगिताबुजौ ॥ सत्यनीतिवशीभूत-स्वांतयेवाथ बांधवौ ॥ ४८ ॥
 विगतमदहृदौ तौ बांधवौ बंधुरांगौ । मधुरतरवचोभिः प्रीणयंतौ जनौघं ॥ अमलकमलयालं सर्व-
 दातृकृतौ च । गमयत इति कालं प्रीणितार्थिप्रगीतौ ॥ ४९ ॥

त्यारबाद चीनदेशना व्यापारीओमां मुख्य एवो आ करोडपति यूलनचंग ते बन्ने भाइओपर रेशमआदिक घणो माल मोकलवा लाग्यो. ॥ ४९ ॥ त्यारे पुण्यशाली तथा फक्त व्यापारमांज एकमनवाळा ते बन्ने भाइओ पण हमेशां प्रमाणिकपणे हर्षथी तेनुं वेचाण करवा लाग्या. ॥ ५० ॥ एवी रीते थोडा समयमांज तेओना प्रमाणिकपणाथी हृदयपूर्वक जाणे तेओने वश थइ होय नही? एवी लक्ष्मीवडे ते बन्ने भाइओ आलिंगित थया. अर्थात् तेओए घणुं द्रव्य मेळव्युं. ॥ ५१ ॥ एवी रीते गर्वरहित हृदयवाळा, मनोहर शरीरवाळा, अति मधुर वचनोथी लोकोना समूहने खुशी करनारा, तथा निर्मल लक्ष्मीथी हमेशां सारी रीते शोभायुक्त थयेला, अने (दानथी) खुशी थयेला याचकोवडे जेमनी कीर्ति गवाइ रहेली छे, एवा ते बन्ने भाइओ पोतानो समय निर्गमन करवा लाग्या. ॥ ५२ ॥

चरित्रम्.

॥ ४६ ॥

वर्धमान-

॥ ४९ ॥

इति श्रीमद्विधिपक्षगङ्गाधीश्वरभट्टारकशिरोमणिश्रीमत्कल्याणसागरसूरीश्वरपट्टालंकारश्रीमदमर-
सागरसूरिविरचिते श्रीमद्व्याख्यानगोत्रीयश्राद्धवर्यश्रीवर्धमानपद्मसिंहश्रेष्ठिचरित्रे तदीयव्यापारल-
क्ष्मीप्राप्तिवर्णनो नाम तृतीयः सर्गः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥

॥ अथ चतुर्थः सर्गः प्रारभ्यते ॥

इतश्च चांपसिंहाख्यो । बांधवोऽथ तयोस्तदा ॥ आरिषाणाभिधग्रामे ॥ वसतिस्म कुटुंबयुक् ॥१॥

एवी रीते श्रीमान् विधिपक्षगङ्गाधीश्वर भट्टारकशिरोमणि श्रीमान् कल्याणसागर सूरीश्वरना पाटने शोभावनारा श्रीमान्
अमरसागरस्वरिजीए रचेला श्रीमान् लालणगोत्रना श्रावकोत्तम श्रीवर्धमान अने पद्मसिंह शेठना चरित्रमां तेओनो व्यापार
तथा लक्ष्मीप्राप्तिना वर्णनरूप त्रीजो सर्ग समाप्त थयो. ॥ श्रीरस्तु. ॥

॥ हवे चोथा सर्गनो प्रारंभ थाय छे. ॥

हवे ते वखते ते वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहनो चांपसिंह नामनो भाइ आरीखाणामां कुटुंबसहित रहेतो हतो. ॥ १ ॥

चरित्रम्.

॥ ४९ ॥

वर्धमान-

॥ ४० ॥

तत्र चैकोऽवसत् श्रेष्ठी । वर्यो नागडगोत्रजः ॥ राज्यसिंहाजिधो धीमा-नोशवंशविभूषणः ॥ १ ॥
तस्यैका कन्यका चासी-द्रूपसौजाग्यभूषिता ॥ परिणीता युवा तत्र । चांपसिंहांगजन्मना ॥ २ ॥
जाताथ मैत्री प्रवरैतयोस्ततो । वैवाहिकीयातिविशुद्धचेतसोः ॥ श्रीराज्यसिंहाख्यसुचांपसिंहयोः ।
क्रमेण दुग्धांबुनिभा प्रसिद्धयोः ॥ ४ ॥ अथैकदा तं सुहृदं स्वकीयं । स राज्यसिंहः खलु चांप-
सिंहं ॥ जगाद चेत्तेऽनुमतिस्तदावां । नद्रावतीं याव इतः प्रसिद्धां ॥ ५ ॥

वली ते गाममां नागडा गोत्रनो राज्यसिंह नामे बुद्धिमान तथा ओशवालोना वंशमां आभूषण सरखो एक उत्तम शेठ वसतो
हतो. ॥ २ ॥ ते राज्यसिंहने रूप तथा सौभाग्यथी विभूषित थयेली (सेवंत्रि नामनी) एक पुत्री हती. अने तेणीनुं त्यां ते
चांपसिंहना पुत्र (अमीचंदसाथे) लग्न थयुं हतुं. ॥ ३ ॥ त्याखाद अति शुद्ध मनवाळा तथा प्रसिद्ध एवा ते राज्यसिंह
अने चांपसिंह वच्चे अनुक्रमे वेवाइओना संबंधवाळी दूध अने जलसरखी गाढ मित्राइ थइ. ॥ ४ ॥ हवे एक दिवसे ते राज्य-
सिंहे ते पोताना मित्र चांपसिंहने कहुं के जो तमारी सलाह होय तो आपणे बन्ने अहींथी प्रसिद्ध एवी भद्रावती नगरीमां
जइये. ॥ ५ ॥

चरित्रम्.

॥ ४० ॥

वर्धमान-

॥ ४९ ॥

व्यापारतो मां समुपार्जयेव । प्रयत्नतो नौ तव बांधवाविव ॥ द्रव्यं विना ही तृणतुल्यतां व-
हन् । नो मानमाप्नोति जनः कदाचित् ॥ ६ ॥ राज्यसिंहवचनं निशम्य त-चांपसिंह इति तं जगा-
वथ ॥ मित्र सत्यवचनं त्वदीयकं । मह्यमेतदजिरोचते हितं ॥ ७ ॥ विचार्येति गतावेतौ । पुरीं भद्रा-
वतीं प्रति ॥ स्वीयस्वीयकुटुंबेन । सहितौ च शुभेऽहनि ॥ ८ ॥ मित्रित्वा सुहृदोस्तत्र । वाणिज्यं
कुर्वतोस्तयोः ॥ कियान् कालो व्यतीतश्च । द्रव्यार्जनैकचित्तयोः ॥ ९ ॥

अने (त्यां) तमारा ते (वर्धमान अने पद्मसिंह नामना) बन्ने भाइओनीपेठे आपणे बन्ने प्रयत्नवाला व्यापारथी लक्ष्मी
उपार्जन करीये. केमके द्रव्यविना तृणनी तुल्यताने धारण करनारो माणस अरेरे ! कोइ पण बखते मानपामतो नथी. ॥ ६ ॥
एवी रीतनुं राज्यसिंहनुं ते वचन सांभळीने चांपसिंहे तेने कहुं के, हे मित्र ! तमारुं कहेवुं सत्य अने हितकारक छे, अने ते
मने रुचे छे. ॥ ७ ॥ एम विचारीने तेओ बन्ने पोतपोताना कुटुंबसहित सारे दिवसे भद्रावती नगरीमां गया. ॥ ८ ॥ पछी
त्यां साथे मळीने व्यापार करता तथा द्रव्य उपार्जन करवामां एकमनवाळा एवा ते बन्ने मित्रोनो केटलोक समय
व्यतीत थयो. ॥ ९ ॥

चरित्रम्.

॥ ४९ ॥

वर्धमान-

॥ ५० ॥

इतस्तत्र समायाता । विधिपक्षगणाधिपाः ॥ शिष्ययुक्ता महीपीठे । विहरंतः प्रज्ञावकाः ॥ १० ॥
बोधयंतो जनांज्जो-व्रजालिं जानुमानिव ॥ कल्याणसागरेत्याख्याः । प्रख्याता वरसूरयः ॥ ११ ॥
॥ युग्मं ॥ तेषां निशम्यागमनं त्वमान-वर्धापनोऽवर्धत वर्धमानः ॥ हर्षेण संवर्धितचूरिद्रव्यः । सु-
रीश्वरं नंतुमथागमत्सः ॥ १२ ॥ स पद्मसिंहोऽपि च पद्मयात्र-मालिङ्गितः सूरिनिनंसयैव ॥ तत्रा-
गतः सज्जनसंगतोऽरं । युक्तः कुटुंबेन च संमदेन ॥ १३ ॥

एवामां विधिपक्षगच्छ (अंचलगच्छ) ना नायक, महाप्रभाविक प्रख्यात अने शिष्यसमुदाय सहित श्रीकल्याणसागर नामना उ-
त्तम आचार्य पृथ्वीतलपर विहार करता थका, तथा सूर्यनीपेठे माणसोरूपी कमलोना समूहनी पंक्तिने प्रबोधित करता थका ते
भद्रावती नगरीमां पधार्या. ॥ १० ॥ ११ ॥ तेमनुं पधारवुं सांभळीने म्होटी वधामणी पामेला, तथा जेनुं द्रव्य घणुं वृद्धि
पामेलुं छे, एवा ते वर्धमानशाह हर्षवडे वृद्धि पाम्या, अर्थात् घणो आनंद पाम्या, अने ते आचार्यमहाराजने वांदवामाटे
आव्या. ॥ १२ ॥ लक्ष्मीवडे सारी रीते आलिङ्गित थयेला ते पद्मसिंह पण ते आचार्यश्रीने वांदवानी इच्छाथीज सज्जनोसाथे
कुटुंबसहित हर्षपूर्वक त्यां आव्या. ॥ १३ ॥

चरित्रम्.

॥ ५० ॥

વર્તમાન-

॥ ૫૧ ॥

સ ચાંપસિંહોઽપિ ચ રાજ્યસિંહઃ । સમાગતઃ સ્વર્ક્ષિમદાવલિતઃ ॥ એવં ત્વનેકેઽત્ર મુદા સમેતાઃ । સુ-
શ્રાવકાઃ સુરિવરં પ્રણંતું ॥ ૧૪ ॥ ધર્મલાભમજિતોઽથ લાજદં । સૂરયો ગતમદાસ્તદા દદુઃ ॥ સર્વ-
સંકટઘટાનિવારકં । તારકં કિલ જ્ઞવાર્ણવાદરં ॥ ૧૫ ॥ અથો નિષણ્ણેષુ જનવ્રજેષુ । ધર્મોપદેશશ્રવ-
ણોત્સુકેષુ ॥ સૂરીશ્વરોઽપિ શ્રવસાં સુધાજં । ધર્મોપદેશં ચ મુદા ચકાર ॥ ૧૬ ॥ અપારરત્નાકરસન્નિભો-
ઽસ્તિ । સંસાર ણ્ણોઽમિતસંકટોદઃ ॥ કષાયકલ્લોલસમાકુલોઽયં । વિલાસિનીજોગસુનકચક્રઃ ॥ ૧૭ ॥

પોતાના ધનના મદથી ગર્વિષ્ટ થયેલા રાજ્યસિંહ પણ ચાંપસિંહની સાથે ત્યાં આવ્યા. અને એવી રીતે તે આચાર્યશ્રીજીને
બાંદવામાટે ત્યાં અનેક ઉત્તમ શ્રાવકો હર્ષથી આવ્યા. ॥ ૧૪ ॥ તે વચ્ચે મદરહિત એવા આચાર્યમહારાજે પણ સર્વ સંકટોના
સમૂહને નિવારનારો, અને સંસારસમુદ્રથી સ્વરેખર તુરત તારનારો એવો ધર્મલાભ (તેઓને) આપ્યો. ॥ ૧૫ ॥ પછી ધર્મોપદેશ સાંભ-
ળવાને ઉત્સુક થયેલા માણસોના સમૂહો (ત્યાં) બેઠાબાદ તે આચાર્યમહારાજ પણ હર્ષથી કર્ણોને અમૃતસરખો ધર્મોપદેશ ક-
રવા લાગ્યા. ॥ ૧૬ ॥ આ સંસાર અપાર મહાસાગરસરખો છે, તેમાં પારવિનાનાં દુઃસ્વરૂપી જલ ભરેલું છે. અને કષાયરૂપી
મોજાંઓથી તે ઉછાલી રહેલો છે, અને સ્ત્રીઓના ભોગોરૂપી જલચર જંતુઓથી વ્યાપેલો છે. ॥ ૧૭ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૫૧ ॥

ધર્મમાન-

॥ ૫૨ ॥

ધર્માસ્ત્વનેકે કિલ કર્કરાજાઃ । સુશર્કરાણામભિતો વિકીર્ણાઃ ॥ સંત્યત્ર નિઃસારતયા પ્રસિદ્ધાઃ ।
કૌલ્લેયકાયા બહિરેવ રમ્યાઃ ॥ ૧૭ ॥ રત્નબુદ્ધિમધિકૃત્ય તેષ્વપિ । બાહ્યિશા અનિશમાદ્રયંતિ તાન્
॥ દુઃખજાજ શ્વ તે પરં સદા । દુર્વિષાજવિષયવ્યથાકુલાઃ ॥ ૧૮ ॥ દુષ્કૃતાન્યતન્નુ તે તુ તન્વતે ।
નિત્યમેવ વિષયેષુ લોલુપાઃ ॥ સંકટં વિકટમત્ર કાર્દમાઃ । કીટકા શ્વ સહંત એવ તે ॥ ૨૦ ॥
વિષયસેવનતોઽથ પરત્ર તે । નરકસંકટસંગમિનોગિનઃ ॥ અમિતદુઃખપરંપરયાકુલા । અનુજવંતિ
જવાકુરમન્વહં ॥ ૨૧ ॥

તેમાં સ્વરેસ્વર વેલુના કાંકરાઓની પેઠે નાસ્તિકવાદ આદિક અનેક ધર્મો ચોતરફ વિખરાયેલા છે, કે જેઓ ઉપરઉપરથી મનોહર દેખાતાથકા નિઃસારપણાથી પ્રસિદ્ધ છે. ॥ ૧૮ ॥ તેવા (કાંકરાસમાન) નિઃસાર ધર્મોમાં પણ રત્નની બુદ્ધિ લાવીને અજ્ઞાનીઓ હમેશાં તેઓનો આદર કરે છે, પરંતુ તેઓ હમેશાં કાતિલ વિષસરખા વિષયોના દુઃખથી વ્યાકુલ થઈ અહીં દુઃખ પામે છે. ॥ ૧૯ ॥ વળી તેઓ હમેશાં વિષયોમાં આસક્ત થઈ સ્વરેસ્વર ઘણાં દુષ્કાર્યો કરે છે, તથા કાદવના કીડાઓની પેઠે તેઓ આ લોકમાં અસહ્ય સંકટો સહન કરે છે. ॥ ૨૦ ॥ વળી વિષયોના સેવનથી તે પ્રાણીઓ પરલોકમાં પણ નરકના દુઃખના સંગમવાળા થાય છે, અને અતિશય દુઃખોની પરંપરાથી વ્યાકુલ થયાથકા હમેશાં સંસારના અંકુરાને અનુભવે છે, અર્થાત્ સંસારમાં પરિભ્રમણ કર્યા કરે છે. ॥ ૨૧ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૫૨ ॥

વર્થમાન-

॥ ૫૩ ॥

પરમવાસવિવેકકલામલ-વરવિલોચન એવ વિલોકતે ॥ અધિગતોરુગુરૂક્તવર્ષોજનો । જિનસુશાસ-
નકૌસ્તુભરત્નકં ॥ ૨૨ ॥ રત્નમેતદધિગત્ય ગતાધિ-વ્યાધયો જવિજના જનતાનાં ॥ પૂજ્યજ્ઞાવમન્નિ-
યાંતિ જગત્યાં । જન્મમૃત્યુજુગપ્રવિમુક્તાઃ ॥ ૨૩ ॥ દાનજ્ઞાવશુજ્ઞશીલતપોભિ-જૈનધર્મ ઇહ ભાતિ
ચતુર્ધા ॥ ભાવ એવ યત્નુ મુખ્યતયૈષુ । મુક્તિદસ્તુ ગદિતોઽત્ર જિનેશૈઃ ॥ ૨૪ ॥ દાનશીલતપસામપિ યાતિ
। નિષ્ફલત્વમન્નિતશ્ચ સુયત્નઃ ॥ અંગિનામિહ વિના શુજ્ઞજ્ઞાવં । કર્ષુકસ્યવ વિના જલ્લદૌઘં ॥ ૨૫ ॥

પરંતુ જેણે વિવેકરૂપી મનોહર, નિર્મલ અને ઉત્તમ ચક્ષુ મેઢવેલાં છે, તથા (તે ચક્ષુઓમાં) જેણે સુગુરૂનાં વચનોરૂપી
અંજન આંજેલું છે, તેજ માણસ (આ સંસારરૂપી મહાસાગરમાં રહેલા) જિનેશ્વરપ્રભુના ઉત્તમ શાસનરૂપી કૌસ્તુભરત્નને જોઈ
શકે છે. ॥ ૨૨ ॥ આ જિનશાસનરૂપી રત્નને મેઢવવાથી મળ્યલોકો આધિવ્યાધિથી રહિત થઈ આ જગતમાં જન્મ અને મૃત્યુરૂપી
સર્પથી મુક્ત થયાથકા લોકોના પૂજનીયપણાને (મોક્ષપણાને) પામે છે. (કેમકે મળીના પ્રભાવથી સર્પનો ભય નષ્ટ થાય છે, તે
યુક્ત છે.) ॥ ૨૩ ॥ અહીં દાન, ભાવ, ઉત્તમ શીલ અને તપથી જૈનધર્મ ચાર પ્રકારનો શોમે છે, તેમાં પણ નિશ્ચે ભાવનેજ અહીં
જિનેશ્વરોએ મુખ્યપણે મોક્ષ આપનારો કહ્યો છે. ॥ ૨૪ ॥ વઢી વરસાદના સમૂદ્ધવિના સેતીકારના પ્રયત્નનીપેટે અહીં શુભમા-
વવિના પ્રાણીઓનો દાન, શીલ અને તપસંબંધિ ચારે કોરથી કરેલો યત્ન નિષ્ફલપણાને પામે છે. ॥ ૨૫ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૫૩ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૫૪ ॥

ભાવ એવ ભવિનાં ભવાર્ણવા-ત્તારકઃ કુગતિવારકો મતઃ ॥ તીર્થયાત્રિકજનોઽપિ જાવત-સ્તૂર્ણમેવ
લજ્જતેઽપવર્ગકં ॥૨૬॥ ન્યાયોપાર્જિતવિત્ત એવ જ્ઞવિકો ભાવેન યાત્રાં શુજાં । શ્રીશત્રુંજયરૈવતાર્ણુદમહા-
સંમેતશૈલાદિષુ ॥ કુર્વન્નિર્મલમાનસો જિનવરં સંપૂજયન્ જક્તિતઃ । સંપ્રાપ્નોતિ સદૈવ મુક્તિમહિ-
લાસૌખ્યં ક્ષણેનાક્ષયં ॥ ૨૭ ॥ ચતુર્વિધેન સંઘેન । યુક્તા યે જ્ઞવિનો જનાઃ ॥ કુર્વતે તીર્થયાત્રાં તે
। તીર્ણા એવ જ્ઞવાર્ણવાત્ ॥ ૨૮ ॥ સફલમેવ ધનં ધનિનાર્જિતં । તદિદ્ધ સંઘસુજ્ઞક્તિનિયોજિતં ॥ સ-
કલ્પતીર્થસમાગમનાંચિતં । જિનવરેન્દ્રસુજ્ઞક્તિપવિત્રિતં ॥ ૨૯ ॥

ભાવજ ભવ્યજનોને સંસારસમુદ્રથી તારનારો તથા કુગતિને નિવારનારો માન્યો છે. તીર્થયાત્રા કરનારો માણસ પણ ભાવથીજ
તુરંત મોક્ષ મેળવે છે. ॥ ૨૬ ॥ ન્યાયથીજ ધનને ઉપાર્જન કરનારો તથા નિર્મલ મનવાળો ભવ્યજીવ ભાવથી શત્રુંજય, રૈવતા-
ચલ, આબુ તથા મહાન સમ્મેતશિખરઆદિક તીર્થોમાં શુભ યાત્રા કરતોથકો, અને ભક્તિથી હમેશાં જિનેશ્વરપ્રભુને પૂજતોથકો
ક્ષણવારમાં મુક્તિરૂપી સ્ત્રીના શાશ્વતાં સુખને પામે છે. ॥૨૭॥ વળી જે ભવ્ય માણસો ચતુર્વિધ સંઘસહિત તીર્થયાત્રા કરે છે, તેઓને
આ સંસારસમુદ્રથી તરીગયેલાજ જાણવા. ॥૨૮॥ આ જગતમાં સંઘની ઉત્તમ ભક્તિમાટે ઉપયોગમાં લીધેલું, તથા સર્વ તીર્થોની યાત્રાથી
શોભિતું થયેલું, તેમજ જિનેશ્વરપ્રભુની ઉત્તમ ભક્તિથી પવિત્ર થયેલું એવુંજ ધનવાને ઉપાર્જન કરેલું ધન અહીં સફલ (કહેવાય છે.) ॥૨૯॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૫૪ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૫૫ ॥

પરજ્ઞવાર્જિતપુણ્યનિબંધનૈ-રધિગતં ગતપાપનિબંધનં ॥ ૩૦ ॥ ઇહ ધનં નિધનં સકલૈનસાં । જવતિ વૈ જવવૈજ-
વદં ચ તત્ ॥ ૩૦ ॥ પરજ્ઞવાર્જિતપાપનિબંધનૈ-રધિગતં વત પુણ્યનિબંધનં ॥ ૩૧ ॥ ઇહ ધનં નિધનં સુકૃતાં
ચ ત-જ્ઞવતિ તાપદપાપદમંગિનાં ॥ ૩૧ ॥ પુણ્યાનુબંધિપુણ્યેન । યેનોપાર્જિતમર્યકં ॥ સંઘાર્થં કુરુતેઽ-
મોઘં । સોઽઘસંઘાતઘાતકં ॥ ૩૨ ॥ પુરાપિ વસ્તુપાલાદિ-શ્રાદ્ધવર્યૈઃ શુજ્ઞાર્થિજિઃ ॥ સ્વીયાર્થં સાર્યકં
ચક્રે । સંઘજક્ત્યા મહાશયૈઃ ॥ ૩૩ ॥

પરભવમાં ઉપાર્જન કરેલાં પુણ્યના નિબંધનોથી મેઝવેલું, અને પાપના નિબંધનો વિનાનું તે ધન આ લોકમાં સર્વ પા-
પોને નાશ કરનારું તથા સંસારસંબંધિ વૈભવ આપનારું થાય છે. ॥ ૩૦ ॥ પરભવમાં ઉપાર્જન કરેલાં પાપના નિબંધનોથી મે-
ઝવેલું પુણ્યના નિબંધનવાળું તે ધન આ લોકમાં પ્રાણિઓને પુણ્યોનો નાશ કરનારું તથા સંતાપ આપનારાં પાપોને આપનારું થાય
છે. ॥ ૩૧ ॥ પરંતુ જે માણસે પુણ્યાનુબંધી પુણ્યવડે ધન ઉપાર્જન કરેલું છે, તે માણસ પાપોના સમૂહને નાશ કરનારાં તે ધ-
નને સંઘના કાર્યમાટે સફલ કરે છે. ॥ ૩૨ ॥ પૂર્વે પણ પુણ્યના અર્થી તથા મહાન આશયવાળા વસ્તુપાલઆદિક ઉત્તમ શ્રાવ-
કોણ સંઘની ભક્તિવડે પોતાના ધનને સફલ કર્યું છે. ॥ ૩૩ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૫૫ ॥

વર્થમાન-

॥ ૫૬ ॥

તીર્થયાત્રિકજનાંહિપાંસવો-ડપાંસુલાંગિકલકંઠકંદલે ॥ મુક્તિમુક્તવરમાલમાલિકા-માલ્યરાજિરિવ
રેજિરેડમિતઃ ॥૩૪॥ આદિનાથચરણાંબુજાર્ચિતં । ચર્ચિતં વરસુરેશ્વરવ્રજૈઃ ॥ ભારતે નિરુપમં જિનેશ્વરે-
રત્ર વૈ નિગદિતં ગદાપહં ॥ ૩૫ ॥ તીર્થ શત્રુંજયાહ્વાન-માહ્વાનમિવ સંપદાં ॥ અંતરંગોઘશત્રૂણાં ।
સર્વદા જયકારકં ॥ ૩૬ ॥ યુગ્મં ॥ ત્રિલોકમધ્યેડપિ ન તત્સમં પરં । તીર્થ જવાંજોનિધિપોતસન્નિજં
॥ મુક્તાધયઃ સિદ્ધગિરાવિદ્દામિતા । જાતા જનાઃ સિદ્ધિવધૂવૃતા મુદા ॥ ૩૭ ॥

ચરિત્રમ્.

તીર્થયાત્રા કરનારા માણસના ચરણની રજ નિષ્પાપી પ્રાણિઓનાજ મનોહર કંઠમાં ચોટે છે. અને તે જાણે ચોતરફથી મુ-
ક્તિરૂપી સ્ત્રી પહેરાવેલી વરમાલાની શ્રેણિના ગુંથેલાં પુષ્પોની પંક્તિ હોય નહીં ? તેમ શોભે છે. ॥૩૪॥ આ ભરતક્ષેત્રમાં શ્રી-
ઋષભદેવપ્રભુના ચરણકમલોથી પૂજાયેલું, તથા ઉત્તમ ઈંદ્રોના સમૂહોથી ચર્ચિત થયેલું, અને રોગોને દૂર કરનારું, તથા સંપત્તિના
આમંત્રણસરખું શત્રુંજય નામનું તીર્થ જિનેશ્વરોષ્ણ અનુપમ કહેલું છે. તથા તે તીર્થ હમેશાં (કષાયોરૂપી) ભયંકર અંતરંગ શ-
ત્રુઓનો જય કરનારું છે. ॥ ૩૫ ॥ ૩૬ ॥ આ સંસારરૂપી સમુદ્ર (તરવામાં) વહાણસરખું તેના જેવું બીજું તીર્થ ત્રણે લોકમાં
પણ નથી. આ સિદ્ધગિરિપર અનંતા મનુષ્યો વ્યાધિરહિત થઈ હર્ષથી મુક્તિરૂપી સ્ત્રીને વરેલા છે. ॥ ૩૭ ॥

॥ ૫૬ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૫૭ ॥

ધન્ય એવ ધનિકો ધનવ્યયં । તીર્થ ઋત્ર વિદધાતિ ધાર્મિકઃ ॥ કશ્ચિદંગજવિકો જવાર્ણવા-
 સ્પારપારગમનેહ્યયાંગજાક્ ॥ ૩૮ ॥ સંઘ એષ વિધિના ચતુર્વિધઃ । પૂજિતોઽત્ર પરિપૂજનીયતાં ॥ પૂ-
 જિતો જિનવરૈરપીહિતાં । સ્વહૃચિત્તજવિનાં પ્રયહ્નતિ ॥ ૩૯ ॥ પ્રથમતીર્થકરાંગસમુદ્ભવ-જરતભૂપ-
 તિના પ્રકટીકૃતં ॥ ગણધરેન્દ્રસુનામપવિત્રિત-મસુરનિર્જરનાથનમસ્કૃતં ॥ ૪૦ ॥ પ્રવરતીર્થમિદં પ્ર-
 મદપ્રદં । વિકટસંકટસંગવિદારકં ॥ નિકટસિદ્ધિવધૂરુકટાક્ષિતો । જવિક એવ જનઃ પરિ-
 પશ્યતિ ॥ ૪૧ ॥ યુગ્મં ॥

સંસારસમુદ્રને પેલે પાર પહોંચવાની ઇચ્છાવાળો કોઈક ધર્માત્મા ભવિક અને ધન્ય એવોજ ધનવાન માણસ આ તીર્થમાં
 (પોતાના) ધનનો વ્યય કરે છે. ॥ ૩૮ ॥ જિનેશ્વરોએ પણ પૂજેલા એવા આ ચતુર્વિધ સંઘને અહીં વિધિપૂર્વક પૂજવાથી તે
 સ્વચ્છ હૃદયવાળા ભવ્યોને ઇચ્છિત પૂજનીયપણું અર્થાત્ મોક્ષ આપે છે. ॥ ૩૯ ॥ શ્રીઆદિજિનેશ્વરના પુત્ર ભરતરાજાએ પ્રકટ
 કરેલું, અને ગણધરેશ જે પુંડરીકજી તેના નામથી પવિત્ર થયેલું (પુંડરિકગિરિનામવાળું) તથા અસુરેન્દ્રો અને દેવેન્દ્રોથી નમસ્કાર
 કરાવેલું, હર્ષ આપનારું, ભયંકર સંકટોના સંગને કાપી નાશનારું આ ઉત્તમ તીર્થ છે, અને એવા આ તીર્થને નજીક રહેલી
 મુક્તિસ્ત્રીથી સારી રીતે કટાક્ષિત થયેલો ભવ્ય પ્રાણીજ જોઈ શકે છે. ॥ ૪૦ ॥ ૪૧ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૫૭ ॥

વર્ણમાન-

॥ ૫૬ ॥

વરગિરેર્મહિમાનમમાનકં । ન વત વર્ણયિતું હ્યલ્લમસ્ય તુ ॥ પ્રવરકેવલ્લબોધસુબંધુરો । જિનવ-
રોઽપિ વરો વિબુધાર્ચિતઃ ॥ ૪૨ ॥ વધવિધાયિજના વિવિધા અપિ । ગિરેરહો રજસા વિરજીકૃતાઃ ॥
સપદિ મુક્તિરમારમણીયતા-સુખસમાગમસંકલ્પિતા વજ્રુઃ ॥ ૪૩ ॥ રાજાદનીનામસુપાદપોઽત્ર । પ-
વિલ્લિતઃ શ્રીવૃષભધ્વજસ્ય ॥ અધઃસ્થિતસ્યોરુપદદ્વયેન । ભવ્યાંગિસંતાપનિવારકોઽસ્તિ ॥ ૪૪ ॥ યો-
ગિનોઽત્ર સતતં ગતાધયો । ધ્યાનયુક્તહૃદયા દયાન્વિતાઃ ॥ રાગમુક્તહૃદયા અપિ સ્મૃતા । મુક્તિ-
ચારુમહિલાતિરાગિણઃ ॥ ૪૫ ॥

ઉત્કૃષ્ટ કેવલજ્ઞાનથી શોભતા, અને દેવોથી પૂજાયેલા એવા ઉત્તમ જિનેશ્વરપ્રભુ પળ આ ઉત્તમ ગિરિરાજના અગણિત મહિ-
માને વર્ણવવાને સ્વરેસ્વર સમર્થ નથી. ॥ ૪૨ ॥ અહો ! હિંસા કરનારા વિવિધ પ્રકારના મનુષ્યો પળ આ ગિરિરાજની રજથી
નિર્મલ થયાથકા તુરત મુક્તિસ્ત્રીની મનોહરતાના સુખના સમાગમવાળા થયાથકા શોભે છે. ॥ ૪૩ ॥ આ તીર્થપર રાયણનામનું
જે ઉત્તમ વૃક્ષ છે, તે તેની નીચે સમવસરેલા શ્રીકૃષ્ણમદેવપ્રભુના મનોહર બે ચરણોથી પવિત્ર થયુંથકું ભવ્યજનોના સંતાપનું નિ-
વારણ કરે છે. ॥ ૪૪ ॥ વઝી આ તીર્થમાં દયાલુ અને આધિરહિત થયેલા યોગિઓ હમેશાં ધ્યાનયુક્ત હૃદયવાળા થઈને રહે
છે, તથા રાગરહિત હૃદયવાળા એવા પળ તે યોગિઓ મોક્ષરૂપી મનોહર સ્ત્રીના અતિ રાગવાળા દેખાયા છે. ॥ ૪૫ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૫૬ ॥

वर्धमान-

॥ ५९ ॥

संघसेवनविधायको नरो । वित्तचित्तवरपात्रयोगतः ॥ मुक्तिरम्यरमया गतामयो । वर्धते वरत-
रांगिरागया ॥ ४६ ॥ युगादिजिनेशपदोः शरणं । तरणं तु जवार्णवतोऽजिहितं ॥ चरणांचितचारु-
मुनेश्चरणं । शरणीकरणीयमिहोरु गिरौ ॥ ४७ ॥ लज्जते खलु योऽत्र गिरौ पदवीं । वरसंघपतेर्ल-
भते सुपदं ॥ तततीर्थपतेः सततं स ततं । त्रिदशाधिपतेरपि संमददं ॥ ४८ ॥

चरित्रम्.

धन, हृदय तथा उत्तम पात्रना योगथी संघनी सेवा करनारो माणस नीरोगी (कर्मरूपी रोगथी रहित) थयोथको अति उत्तम मनुष्योप्रते राग धरनारी मुक्तिरूपी उत्तम स्त्रीसाथे वरे छे. ॥ ४६ ॥ आ उत्तम गिरिराजपर श्रीऋषभदेवप्रभुना चरणोनुं शरण संसारसमुद्रथी तरवारूप कहेलुं छे. तेमज अहीं चारित्रथी शोभता उत्तम मुनिराजना चरणनुं शरणुं करवुं. ॥ ४७ ॥ वळी आ गिरिराजपर जे माणस उत्तम संघपतिनी पदवी मेळवे छे, ते माणस हमेशां इंद्रने पण हर्ष आपनारां तथा विस्तारवाळां विस्तृत तीर्थपतिना उत्तम पदने मेळवे छे. अर्थात् ते तीर्थकरपद प्राप्त करे छे. ॥ ४८ ॥

॥ ५९ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૬૦ ॥

શ્રીશત્રુંજયતીર્થચારુમહિમા સંસારસંતારક-સ્તીર્થેશૈર્ગદિતઃ શ્રુતોઽપિ જવિનાં કલ્પદ્રુમાજો જુવિ ॥
 ધન્યા એવ વિલોકનં ગિરિપતેરસ્યાત્ર કૃત્વાદરાત્ । સાફલ્યં નિજનેત્રયોર્વિદધતે દ્રવ્યવ્યયેનાપિ ચ
 ॥ ૪૯ ॥ ઇતિ શ્રીમદ્ધિપક્ષગહ્વાધીશ્વરજટારકશિરોમણિશ્રીમત્કલ્યાણસાગરસૂરીશ્વરપદ્માલંકાર-
 શ્રીમદમરસાગરસૂરિવિરચિતે શ્રીમદ્લાલણગોત્રીયશ્રાદ્ધવર્યશ્રીવર્ધમાનપદ્મસિંહશ્રેષ્ઠિચરિત્રે શ્રીક-
 લ્યાણસાગરસૂરિકૃતોપદેશશત્રુંજયતીર્થમાહાત્મ્યવર્ણનો નામ ચતુર્થઃ સર્ગઃ સમાપ્તઃ ॥ શ્રીરસ્તુ. ॥

ચરિત્રમ્.

શ્રીશત્રુંજય તીર્થનો મનોહર મહિમા તીર્થકરપ્રભુઓ સંસારમાંથી તારનારો કહ્યો છે. અને સાંભળવાથી પણ ખવ્યોને તે મહિમા આ
 પૃથ્વીપર કલ્પવૃક્ષસમાન થાય છે. માટે અહીં દ્રવ્ય સ્વરચીને પણ ધન્ય માળીઓજ આદરપૂર્વક આ ગિરિરાજતું દર્શન કરીને પો-
 તાના નેત્રોની સફલતા મેળવે છે. ॥ ૪૯ ॥

એવ રીતે શ્રીમાન્ વિધિપક્ષગહ્વાધીશ્વર જટારકશિરોમણિ શ્રીમાન્ કલ્યાણસાગર સૂરીશ્વરના પાઠને શોભાવનારા શ્રીમાન્
 અમરસાગરસૂરિજીએ રચેલા શ્રીમાન્ લાલણગોત્રના શ્રાવકોત્તમ શ્રીવર્ધમાન અને પદ્મસિંહ શેઠના ચરિત્રમાં શ્રી કલ્યાણસાગર
 સૂરિજીએ કરેલો ઉપદેશ તથા શત્રુંજયતીર્થના માહાત્મ્યના વર્ણનવાળો ચોથો સર્ગ સમાપ્ત થયો. ॥ શ્રીરસ્તુ. ॥

॥ ૬૦ ॥

वर्धमान-

॥ ६१ ॥

॥ अथ पंचमः सर्गः प्रारभ्यते ॥

देशनांते नमस्कृत्य । सूरिं कल्याणसागरं ॥ वर्धमानो जगादाथ । वर्धमानो मुदाजितः ॥ १ ॥
 संनिपीय तव देशनामृत-मद्य कर्णपुटतो ममाजवत् ॥ शांतिरेव जवतापवारिणी । मानसेऽमितसु-
 खौघकारिणी ॥ २ ॥ तीर्थनाथमहिमानममानं । सन्निशम्य जगवन्ननघं तं ॥ वंदनाय मम नंद-
 ति तस्य । मानसं ह्यमितमोदसमूहं ॥ ३ ॥

चरित्रम्.

॥ हवे पांचमा सर्गनो प्रारंभ थाय छे. ॥

हवे एवी रीते धर्मदेशना सांभल्याबाद ते श्रीकल्याणसागरसूरिजीने नमस्कार करीने सर्व प्रकारे हर्षथी वृद्धि पामताथका
 वर्धमानशाह बोल्या के, ॥ १ ॥ (हे भगवन् !) आजे आपनी देशनारूपी अमृतने कर्णरूपी पडीयाथी पीने मारा हृदयमां
 अत्यंत सुखना समूहने करनारी तथा संसारनो ताप निवारण करनारी शांतिज थइ छे. ॥ २ ॥ वळी हे भगवन् ! ते श्रीश-
 ङ्गजयतीर्थाधिराजनो ते निर्मल अपार महिमा सांभळीने अत्यंत हर्षना समूहथी भरेलुं मारुं मन ते तीर्थना वंदनमाटे आनं-
 दित थाय छे. ॥ ३ ॥

॥ ६१ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૬૨ ॥

સંઘસંયુત ઇતો હ્યમિતાબ્ધેઃ । પારમેનમપરં વરયાનૈઃ ॥ યામિ હૃષ્ટહૃદયોઽહમથોઽરં । નાગના-
 રૂપધરબંદિરમેષઃ ॥૪॥ યુષ્માકં રણમાર્ગેણ । સપદ્યાગમનં ત્વહં ॥ સમીક્ષે શિષ્યયુક્તાનાં । તત્ર મં-
 ગલકારણં ॥ ૫ ॥ મુનીશોઽપિ જગાદાથ । સુધામધુરયા ગિરા ॥ ધન્યોઽસિ કૃતપુણ્યોઽસિ । વર્ધમા-
 ન ત્વમેવ હિ ॥ ૬ ॥ તૂર્ણમેવ સફલો ભવત્વથ । તે મનોરથતરુર્નિનંસયા ॥ તીર્થરાજ ઇહ રાજિ-
 તસ્ય ચ । તીર્થનાયકપદાંબુજાલિજિઃ ॥ ૭ ॥

ચરિત્રમ્.

હવે આ હું હૃદયમાં આનંદિત થઈને તુરત અહીંથી સંઘસહિત ઉત્તમ વહાણોમારફતે સમુદ્રને પેલે પાર તે નાગના નામના
 ઉત્તમ બંદરે જાઉં છું, ॥ ૪ ॥ અને રણમાર્ગે ત્યાં શિષ્યોસહિત આપના મંગલકારી તુરત આગમનની હું ત્યાં રાહ જોઉં છું. ॥૫॥
 ત્યારે તે આચાર્યશ્રીએ પણ અમૃતસરસ્વાં મધુર વચનથી કહ્યું કે, હે વર્ધમાન ! સ્વરેસ્વર તમોજ ધન્ય અને પુણ્યશાલી છો. ॥૬॥
 હવે અહીં તીર્થનાયક એવા શ્રીકૃષ્ણભદેવ પ્રભુના ચરણકમલોની શ્રેણિઓથી શોભિતા થયેલા તે તીર્થાધિરાજને વાંદવાની ઇ-
 ચ્છાથી તમારો મનોરથરૂપી વૃક્ષ તુરતજ સફલ થાઓ ! ॥ ૭ ॥

॥ ૬૨ ॥

वर्धमान-

॥ ६३ ॥

प्रोच्य सूरिरिति रीतिकोविदो । वासचूर्णमथ मस्तके तदा ॥ श्रेष्ठिनोऽस्य खलु सोऽक्षिपन्मुदा
 । संघनायकपदाजिसूचकं ॥ ८ ॥ दुंदुजिध्वनय आसमंततो । नेदुरंबुदनिनादसन्निभाः ॥ वर्धतूर्य-
 रवराजिराजिता । जङ्घिरे बत तदा दिशो दश ॥ ९ ॥ पद्मसिंह इति बांधवाङ्गया । सर्वसंघमथ वै
 न्यमंत्रयत् ॥ दुर्लभं कुरुत जन्म पावनं । सिद्धशैलवरतीर्थयात्रया ॥ १० ॥ अशनपानसुयानसमु-
 द्भवं । पथि विधेयमथो न च चिंतनं ॥ सकलयात्रिकलोकगणैरिह । गिरिवरेंद्रसुवंदनकोत्सुकैः ॥ ११ ॥

चरित्रम्.

एम कहीने व्यवहारकुशल एवा ते आचार्यश्रीए तेज वखते हर्षयी ते वर्धमानशेठना मस्तकपर निश्चे संघपतिनी पदवीने
 सूचवनारो वासक्षेप नाख्यो. ॥८॥ ते वखते चारे तरफथी मेघगर्जरवसरखा दुंदुमिओना ध्वनिओ बागवा लाग्या, अने दशे
 दिशाओ मनोहर वाजित्रोना शब्दोनी श्रेणिओथी शोभवा लागी. ॥ ९ ॥ पछी पोताना (वडिल) बंधुनी आज्ञाथी पद्मसिं-
 हशाहे सर्वसंघने निमंत्रण कर्णु के, (हे बंधुओ !) सिद्धगिरि नामना उत्तम तीर्थनी यात्रावडे तमो आ दुर्लभ मनुष्यजन्मने
 पवित्र करो ? ॥ १० ॥ बळी अहीं ते गिरिराजने बांदवाने उत्सुक थयेला सर्व यात्राळु लोकोना समूहोए मार्गमां भोजन, पान
 तथा वाहनसंबंधि (जरा पण) विचार करवो नही, अर्थात् ते सधळुं संघपतितरफथी मळशे. ॥ ११ ॥

॥ ६३ ॥

वर्धमान-

॥ ६४ ॥

इति निमंत्र्य स संघजनं समं । सममथोऽरमितो निजबंधुना ॥ कृतमुनींहुसुवंदनको मुदा ।
निजनिकेतनमृद्धिनिकेतनं ॥ १२ ॥ कृतजिनेंद्रवरार्चनकौ वरा-वशनपानविधिं किल चक्रतुः ॥
मतिमतां मुकुटोपमबांधवौ । सरसवस्तुगणैः सुगुणांचितौ ॥ १३ ॥ निविश्याथ विदेशीय-जैनाह्वा-
नकृते ततः ॥ विलेखतुः स्वयं चैतौ । भूरिकुंकुमपत्रिकाः ॥ १४ ॥ निजगोत्रजनाह्वान-कृते तौ
बांधवौ ततः ॥ प्रेषयामासतुः प्रेष्यान् । नानाग्रामपुरादिषु ॥ १५ ॥

एवी रीते ते पद्मसिंहशाह संघना सर्व लोकोने आमंत्रण करीने, तथा हर्षथी ते स्वरिराजने सारीरीते वंदन करीने तुरत
त्यांथी पोताना वडील बंधुनी साथे समृद्धिना स्थानसरखां एवां पोताना घरप्रते आव्या. ॥ १२ ॥ पछी जिनेश्वरप्रभुनी पूजा
कर्याबाद बुद्धिवानोमां मुकुटसरखा अने उत्तम गुणोथी शोभता एवा ते बन्ने उत्तम भाइओए रसयुक्त पदार्थोना समूहथी भो-
जनपान कर्युं. ॥ १३ ॥ पछी तेओए बेशीने परदेशमां रहेला जैनलोकोने (संघमां आववामाटे) बोलाववासारुं पोताने हाथे
घणी कुंकुमपत्रिकाओ लखी. ॥ १४ ॥ पछी ते बन्ने भाइओए पोताना लालणगोत्रीय भाइओने बोलाववामाटे जूदा जूदा
गामो अने नगरआदिमां नोकरोने मोकल्या. ॥ १५ ॥

चरित्रम्.

॥ ६४ ॥

वर्धमान-

॥ ६५ ॥

अथाजग्मुरनेकेऽत्र । जना यात्राजिलाषिणः ॥ स्वीयस्वीयकुटुंबैश्च । सहिता हितकांक्षिणः ॥ १६ ॥
 जोजनोरुव्यवस्थायां । यात्रिकाणां च वर्त्मनि ॥ ताभ्यां बुद्धिनिधानोऽत्र । राज्यसिंहो नियोजितः
 ॥ १७ ॥ पटवासव्यवस्थाकृत् । पद्मसिंहांगजः पथि ॥ श्रीपालः शुशुजे इमश्रू-मिषेण श्रीकटा-
 क्षितः ॥ १८ ॥ वर्धितो वर्धमानस्य । नंदनः संमदोर्मितिः ॥ वीरपालो घृतान्नादि-व्यवस्थामक-
 रोत्ततः ॥ १९ ॥

चरित्रम्.

हवे अहीं तीर्थयात्रानी इच्छावाळा तथा पोताना आत्महितनी अभिलाषावाळा अनेक लोको पोतपोताना कुटुंबसहित आव्या. ॥१६॥ पछी ते बने भाइओए अहीं मार्गमां यात्रिकोनी भोजनसंबंधि उत्तम व्यवस्था करवामाटे बुद्धिना भंडारसरखा (नागडागोत्रवाळा) राज्यसिंहने जोड्या. (अर्थात् ते कार्य तेमने सोंप्युं.) ॥ १७ ॥ बळी दाढीमूळना वाळना मिषाणी जाणे लक्ष्मीवडे कटाक्षित थया होय नही ? एवा पद्मसिंहना (वडिल) पुत्र श्रीपाल मार्गमां तंबूओनी व्यवस्था करनारतरीके शोभवा लाग्या. (अर्थात् ते कार्य श्रीपालने सोंप्युं.) ॥ १८ ॥ पछी हर्षना मोजांओवडे वृद्धि पामेला वर्धमानशाहना वडिल पुत्र वीरपाले घृत तथा अनाज आदिकनी व्यवस्था करी. ॥ १९ ॥

॥ ६५ ॥

वर्धमान-

॥ ६६ ॥

यानानि वार्धौ प्रगुणीकृतानि । श्रीवर्धमानांगसमुद्भवेन ॥ पित्राज्ञया श्रीविजपालकेन । प्रयाणयो-
ग्यामितवस्तुवृंदैः ॥ २० ॥ यानानि तानि परिमंडितानि । नानापताकोरुकरांगुलीभिः ॥ समाह्व-
यंतीव सुयात्रिकाणां । वृंदानि वृंदारकवंच्यतीर्थे ॥ २१ ॥ अथ शुभेऽहनि यानकृते कृती । कृतनम-
स्कृतिरादिजिनेशितुः ॥ तुषितचारणचारुगणालिजि-रभिनुतो ह्यजितो गतजीतिकः ॥ २२ ॥ प्रवह-
णे चटितस्तटिनीपते-रपरपारयियासुरसौ मुदा ॥ अमितदुंदुजिनादविनादित-गगनभूतल-

चरित्रम्.

पछी ते वर्धमानशाहना (बीजा) पुत्र विजपाले पितानी आज्ञाथी मुसाफरीने योग्य एवी अनेक वस्तुओना समूहोवडे
भरेलां वहाणो समुद्रमां तैयार कर्या. (अर्थात् तेणे वहाणोमां अनेक प्रकारना पदार्थो भरी तैयार कर्या) ॥ २० ॥ ते शष्प-
गारेलां वहाणो (रंगवेरंगी) विविध प्रकारनी पताकाओरूपी मनोहर हस्तांगुलीओवडे देवोथी वंदायेला तीर्थमां (यात्रामाटे)
उत्तम यात्रालुओना समूहोने जाणे बोलावता होय नहीं? तेम (शोभतां हतां) ॥ २१ ॥ हवे शुभ दिवसे कृतार्थ थयेला ते वर्धमा-
नशाह श्री ऋषभदेवप्रभुने नमस्कार करीने (दानथी) खुशी थयेला चारणोना समूहोनी श्रेणिओवडे चोतरफथी स्तुति
करायाथका भयरहित थइ प्रयाणमाटे समुद्रने पेले पार जबानी इच्छाथी अगणित दुंदुभियोना अवाजथी गाजीरहेला एवा

॥ ६६ ॥

वर्धमान-

॥ ६७ ॥

दिग्गणसंमतः ॥ १३ ॥ वर्धमानस्ततोऽमान-जनव्रजसमन्वितः ॥ सकुटुंबो द्रुतं प्रीत-पद्मसिंहादि-
सेवितः ॥ १४ ॥ त्रिजिर्विशेषकं ॥

अपरेऽपि जनाः सर्वे । निविष्टा यात्रिकास्तदा ॥ परेषु यानपात्रेषु । यथास्थानं मुदान्विताः ॥ १५ ॥
प्रवहणं प्रवरं पवनेरितं । प्रवहणैरपरैरपि संयुतं ॥ विविधरंगितकेतुकरोच्चयै-रजिनयांचितचर्चित-
नर्तनं ॥ १६ ॥ जलनिधौ वरसौध इवावनौ । परिवृतं परितोऽग्रगवाक्षकैः ॥ जलतरंगचलं तदरं
तत-स्ततजनामितमोदमथाचलत् ॥ २७ ॥ युग्मं ॥

आकाश, पृथ्वीतल, तथा दिशाओना समूहे (जाणे मयाणमाटे तेमने संमति आपी होय नही ? तेम) अगणित माणसोना
समूह सहित कुटुंबयुक्त अने खुशी थयेला पद्मसिंहादिकथी सेवायेला हर्षथी तुरत बहाणपर चड्या. ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥

पत्नी ते वखते बीजा पण सघळा यात्रालु माणसो बीजा बहाणोपर योग्यता मुजब हर्षसहित बेठा. ॥ २५ ॥ हवे पवनथी
प्रेरायेलुं ते महोदुं बहाण बीजां बहाणोनी साथे रंगवेरंगी पताकाओरूपी हाथना समूहोवडे करीने हावभावसहित जाणे नृत्य
करतुं होय नहि ? तेम पृथ्वीपर रहेला महोटा महेलनी पेठे चोतरफ बहार पडता झरुखाओवडे घेरायुं थकुं तथा जलनां मोजां-
ओथी चपल थयेलुं अने माणसोना अतिशय हर्षने विस्तारतुं थकुं त्यांथी तुरत समुद्रनी अंदर चालवा लाग्युं. ॥ २६-२८ ॥

चरित्रम्.

॥ ६७ ॥

वर्धमान-

॥ ६८ ॥

नागनाख्यवरबंदिरेऽथ त-द्यानपात्रमपरैः समैः समं ॥ आगतं गतजयं रयान्वितं । संघनायकम-
नोरथैः समं ॥ ३९ ॥ तूर्णमेव वरबंदिरावनौ । तेनिरे पटनिकेतनान्यथ ॥ संघनायकनिदेशतोऽभितो
। नृत्यकैर्दवरकोरुबंधतः ॥ ३० ॥ सितपटोरुनिकेतनकैश्च तैः । पवनसंचलितैस्तु व्यराजत ॥ प्रवर-
दुग्धसमुद्रतरंगकै-रिव नृता वरबंदिरञ्चूरियं ॥ ३१ ॥ प्रवहणेभ्य इतोऽमितयात्रिकाः । प्रमुदिता
वत तूर्णमवातरन् ॥ पटग्रहेषु ततेषु च तेषु ते । निजकुटुंबयुता ह्यवसन् समे ॥ ३२ ॥

पछी ते वहाण बीजां सघळां वहाणो साथे निर्भयपणे वेगसहित संघपतिना मनोरथो सहित नागनानामना उत्तम बंदर-
मां आवी पहींच्युं. ॥ २९ ॥ पछी ते उत्तम बंदरजी जमीनपर संघपतिना हुकमथी तुरत चोतरफ नोकरोए दोरडांओना मजबुत
बंधनथी तंबूओ विस्तार्या. ॥ ३० ॥ पवनथी उडती एवी ते मनोहर श्वेत तंबूनी धजाओवडे करीने ते बंदरनी ते उत्तमभूमि
मनोहर क्षीरसमुद्रनां मोजांओवडे जाणे भरेली होय नहि? तेम शोभवा लागी. ॥ ३१ ॥ त्यारबाद अगणित यात्राळुओ हार्षित
थया थका वहाणोपरथी तुरत (जमीनपर) उतर्या, अने पोताना कुटुंबसहित ते सघळा यात्राळुओ ते विस्तीर्ण तंबूओमां जइ
वस्या. ॥ ३२ ॥

चरित्रम्.

॥ ६८ ॥

वर्धमान-
॥ ६९ ॥

इतस्तुहंदिस्वामी । नामितानेकचूपतिः ॥ यशोजिदभिधो जामो । नवीननगराधिपः ॥ ३३ ॥ राज्यं प्राज्यं करोतिस्म । नवीननगरे वरे ॥ समीपे बंदिस्स्यास्य । पुत्रवत्पालयन् प्रजां ॥ ३४ ॥ युग्मं ॥ सपद्मसिंहोऽथ स वर्धमानो । मानार्थमेतोऽवनिपस्य तस्य ॥ पार्श्वे च मुक्त्वा कनकोरुमुद्रा-चृतं सुपात्रं चरणौ ननाम ॥ ३५ ॥ जूमिपोऽपि परितुष्टमानसः । श्रेष्ठिनं तमथ संजगाद सः ॥ कथ्यतां किमपि कार्यमादरात् । कारयामि रमया वरस्य ते ॥ ३६ ॥

चरित्रम्

हवे जेणे अनेक राजाओने नमावेला छे एवा जामश्री जसाजी ते नागनाबंदरना स्वामी अने नवानगरना महाराजा ते नागनाबंदरनी पासे आवेला नवानगर नामना उत्तम नगरमां पुत्रनी पेठे प्रजानुं पालन करता थका विशाल राज्य करता हता. ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ हवे ते वर्धमानशाह शेठ पद्मसिंहसहित ते महाराजानी पासे तेमने सन्मान आपवामाटे आव्या, तथा तेमनी पासे मनोहर सोनामहोरोथी भरेलुं उत्तम पात्र मूकीने तेमना चरणोमां नम्या. ॥ ३५ ॥ त्यारे ते महाराजा पण हृदयमां अत्यंत खुशी थइने ते वर्धमानशाह शेठने कहेवा लाग्या के, कइं पण कार्य कहो ? अने लक्ष्मीथी शोभता एवा जे तमो तेनुं ते कार्य हुं आदरपूर्वक करावी आपुं. ॥ ३६ ॥

॥ ६९ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૭૦ ॥

મેઘગર્જગજિરધ્વનિર્જગૌ । વર્ધમાન ઇતિ ભૂપતિંપ્રતિ ॥ સિદ્ધશૈલનમનોત્સુકઃ પ્રજો । યામિ સંઘસ-
હિતો હિતાર્થ્યહં ॥ ૩૭ ॥ સંઘયાત્રિકલોકાનાં । રક્ષાર્થં પથિ દીયતાં ॥ કૃપયૈકં સશસ્ત્રાણાં । સુ-
ભટાનાં શતં મમ ॥ ૩૮ ॥ નૃપેણાથ સમાદિષ્ટાઃ । ક્ષત્રિયાઃ સુજટોત્તમાઃ ॥ સ્વીકૃત્ય શ્રેષ્ઠિનો વાચં
। ડુતં તેઽપિ સમાગતાઃ ॥ ૩૯ ॥ તતો હૃષ્ટેન ભૂપેન । શ્રેષ્ઠિને તે સમર્પિતાઃ ॥ રક્ષાર્થં પથિ સંઘસ્ય
। રણકર્મેકજીવિનઃ ॥ ૪૦ ॥ મંત્રિણા પ્રેરિતોઽથાસૌ । ભૂપતિઃ શ્રેષ્ઠિનં જગૌ ॥ મમાપિ વચનં ત્વેકં
। સ્વીકાર્યં જવતા ધ્રુવં ॥ ૪૧ ॥

મેઘના ગર્જાગ્વસરસ્વી ગંભીર વાણીથી તે વર્ધમાનશાહ શેઠે મહારાજા પ્રત્યે કહ્યું કે, હે સ્વામિન્ ! આત્માના હિતનો અર્થો
એવો હું સિદ્ધગિરિને નમવામાટે ઉત્સુક થયો થકો સંઘસહિત જાઉંછું. ॥ ૩૭ ॥ માટે માર્ગમાં સંઘના યાત્રાલુલોકોના રક્ષણમાટે
કૃપા કરીને આપ મને હાથીયારવંધ એકસો સુભટો આપો. ॥ ૩૮ ॥ ત્યારે મહારાજાએ પણ શેઠના તે વચનનો સ્વીકાર કરીને
ઉત્તમ ક્ષત્રિય સુભટોને હુકમ કર્યો, અને તેઓ પણ ત્યાં જલદી આવ્યા, ॥ ૩૯ ॥ પછી ખુશી થયેલા રાજાએ સંગ્રામના કાર્ય-
પરજ આજીવિકા ચલાવનારા તે સુભટોને માર્ગમાં સંઘની રક્ષામાટે શેઠને સોંપ્યા. ॥ ૪૦ ॥ પછી મંત્રિની પ્રેરણાથી તે મહારા-
જાએ વર્ધમાનશાહશેઠને કહ્યું કે, તમારે મારું પણ એક વચન સ્વીકારવું જોઈએ. ॥ ૪૧ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૭૦ ॥

वर्धमान-

॥ ७१ ॥

जगौ सपद्मसिंहोऽपि । वर्धमानः कृतांजलिः ॥ करिष्ये ध्रुवमादेशं । जवतामप्यहमन्वहं ॥ ४२ ॥ जू-
मिपोऽप्यवदद्धीमान् । मंत्र्यालोचनपूर्वकं ॥ श्रेष्ठिनंप्रति पीयूष-धोरणीसन्निजां गिरं ॥ ४३ ॥ व्या-
पारार्थं त्वमत्रैव । पुरे मे वसनं कुरु ॥ अतःपरं च सिद्धाद्रि-कृतयात्रः समागतः ॥ ४४ ॥ अर्ध-
शुद्धकप्रमुक्तं त्वां । करिष्ये सर्वदाप्यहं ॥ ततो यास्यति वृद्धिं ते । व्यापारोऽत्र हि कर्तुतः ॥ ४५ ॥
पद्मसिंहः सहालोच्य । बंधुना विनयान्वितः ॥ जगौ राजंस्तवादेशो-ऽस्माकं मौलिकिरीटकः ॥ ४६ ॥

चरित्रम्.

त्यारे वर्धमानशाह पण हाथ जोडी पद्मसिंह सहित बोलया के, आपनो हुकम पण हुं हमेशां खरेखर करीश. ॥४२॥ पछी
(पोताना) मंत्रि साथे सलाह करीने ते बुद्धिवान महाराजा पण अमृतनी नहेर सरखी वाणी ते शेठ प्रत्ये बोलया के, ॥४३॥
हवेथी सिद्धगिरिनी यात्रा करीने आव्या बाद तमारै मारा आ नगरनी अंदरज व्यापार माटे निवास करवो. ॥४४॥ वळी हुं
हमेशां तमारी अर्धी जगात माफ करीश, अने तेथी कच्छ करतां अहिं खरेखर तमारो व्यापार वृद्धि पामशे. ॥४५॥ त्यार पछी
पद्मसिंह पोताना भाइ साथे विचार करीने विनयपूर्वक कहेवा लाग्या के हे राजन् ! आपनी आज्ञा अमारा मस्तकपर मुकुट
समान छे, अर्थात् आपनी आज्ञा अमो माथे चढावीये छीये. ॥ ४६ ॥

॥ ७१ ॥

वर्धमान-

॥ ७२ ॥

सत्कृतावथ नृपेन । वरवस्त्रादिदानतः ॥ बांधवौ तौ ततः स्वीय-पटावासे समागतौ ॥ ४७ ॥
अथ भूपसमादिष्टा । राजन्याः सचिवादयः ॥ तोषिताः श्रेष्ठिनाप्येते । दानमानादिजिरलं ॥ ४८ ॥
सामग्रीं प्रगुणीचक्रु-रनुकूलां समंततः ॥ प्रयाणार्थं रथाश्चेज-शकटोष्ट्रादिसंयुतां ॥ ४९ ॥ युग्मं ॥
शुशुभिरे रथपंचशतानि वै । शकटसप्तशती ह्यतिवेगिनी ॥ नवशती गतितीव्रसुवाजिनां । नव
गजा विकटा इह रेजिरे ॥ ५० ॥ दासेरकाः पंचशतप्रमाणाः । प्रलंबकंठा वरवेगधारिणः ॥ सहस्र-
मेकं वरवेसराणां । सामान्यतोऽरं पथि भारवाहिनां ॥ ५१ ॥

पछी ते महाराजाए उत्तम पोषाक आदिक दइ ते बन्नेनो सत्कार कर्हो. त्यार पछी ते बन्ने भाइओ पोताना तंबूना उता-
रामां आव्या. ॥ ४७ ॥ त्यारबाद राजाए हुकम करेला अने वर्धमान शाह शेठे पण दान मानादिकथी पूर्णरीते संतोषित करेला
मंत्रिआदिक राजना माणसो प्रयाण करवामाटे चोतरफथी अनुकूल रथ, घोडा, हाथी, गाडां, ऊंट, इत्यादिकथी युक्त एवी
सामग्री तैयार करवा लाग्या. ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ हवे ते संघमां पांचसो रथ, अतिवेगवाळां सातसो गाडां, चालवामां उतावळा
नवसो घोडा अने मदोन्मत्त नव हाथी शोभता हता. ॥ ५० ॥ तथा लांबी गरदनवाळा, अने मनोहर वेग धरनारा पांचसो
ऊंट, तथा सामान्यपणे मार्गमां बोजाने वहन करनारा एक हजार उत्तम खचरो हता. ॥ ५१ ॥

चरित्रम्.

॥ ७२ ॥

वर्धमान-

॥ ७३ ॥

निष्पादकानां वरजोजनानां । शतद्वयं तत्र विराजितं च ॥ पक्वान्निष्पादककांदवीय-शतं प्रमाण-
प्रमितं मयैकं ॥ ५२ ॥ सुनापितानां शतकं तथैकं । शतार्धमन्त्राथ सुनर्तकानां । ज्ञेयादिवाजित्र-
सुवादकानां । ज्ञेया सदा विंशतिसंख्यकाथ ॥ ५३ ॥ चारणैकशतकं तथा वरं । कीर्तिपाठमुखरं
व्यराजत ॥ लालणाख्यवरवंशजन्मिनां । शौक्तिकेयनिभनिर्मलौजसां ॥ ५४ ॥ पटनिकेतनकोरुनियो-
गिनां । शतकमेकमिहार्धयुतं मतं ॥ विविधकार्यनियोगयुजामिति । गणनयाथ सृतं परदेहिनां ॥ ५५ ॥

तेमज उत्तम रसोइ बनावनार बसो माणस तेमां शोभता हता, तथा पक्वान्ने बनावनार (मीठाइ बनावनार) एकसो
कंदोइ में गण्या हता. ॥ ५२ ॥ वळी एकसो क्षौरकर्म करनार नापित, अने पचास नृत्य करनारा, तथा भेरी आदिक
वाजित्र बजावनारा वीस माणसो हता. ॥ ५३ ॥ तथा मुक्ताफलनी कांति जेवां निर्मल तेजवाळा लालण नामना उत्तम
वंशमां जन्मेला उत्तम पुरुषोनी कीर्ति गावामां चतुर अने उत्तम एकसो चारणो (भाटो) हता. ॥ ५४ ॥ अने तंबू खोडवा
उपाडवा आदिकनुं काम करनारा दोढसो माणसो हता. अने एवी रीते नाना प्रकारना बीजां कार्यो करनारा बीजा
माणसोनी गणत्री करवाथी सयुं. (अर्थात् तेओनी संख्या हवे अमो कहेता नथी, एम ग्रंथकार कहे छे.) ॥ ५५ ॥

चरित्रम्

॥ ७३ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૭૪ ॥

इतोऽथ रणमार्गेण । तत्र कल्याणसागराः ॥ सूरयः शिष्यसंयुक्ताः । समेताः पादचारिणः ॥ ५६ ॥
 श्रेयोऽर्थे श्रेष्ठिनाप्येते । वंदिता विधिपूर्वकं ॥ दृष्ट्वाथ संघसामग्रीं । तेऽपि मुमुदिरेतरां ॥ ५७ ॥
 अन्येऽपि साधवस्तत्रा-नेके यात्रामिलाषिणः ॥ साध्यश्चापि समाजग्मु-राकृष्टाः सुकृतैरिव ॥ ५८ ॥
 साधूनां द्विशती चैवं । शुद्धचारित्रधारिणां ॥ विज्ञेयात्र प्रमाणेन । साध्वीनां त्रिशती तथा ॥ ५९ ॥
 अथ शुभेऽहनि मंगलकारिणि । विहितमंगल एष सर्वांधवः ॥ पथि चचाल सुसंघयुतोंवरं ।
 बधिरयन् वरदुंदुभिनादतः ॥ ६० ॥

હવે એવામાં પગે ચાલી વિહાર કરનારા શ્રી કલ્યાણસાગરસૂરીશ્વરજી (પળ) શિષ્યો સહિત રણને માર્ગે ત્યાં (નાગના બંદરે) પધાર્યા. ॥ ૫૬ ॥ ત્યારે તે બન્ને (વર્ધમાનશાહ તથા પદ્મસિંહશાહે) પોતાના કલ્યાણ માટે વિધિપૂર્વક તેમને વાંચ્યા, અને તે આચાર્યજી પળ સંઘની સામગ્રીને જોઈને અત્યંત ખુશી થયા. ॥ ૫૭ ॥ તથા જાણે પુણ્યવડે લેંચાઈને આવ્યા હોય નહીં? તેમ વીજા પળ અનેક સાધુઓ તથા સાધ્વીઓ ત્યાં આવ્યા. ॥ ૫૮ ॥ અને એવી રીતે શુદ્ધ ચારિત્રને ધારણ કરનારા બસો સાધુઓ તથા ત્રણસો સાધ્વીઓનું પ્રમાણ (તે સંઘમાં) જાણવું. ॥ ૫૯ ॥ ત્યારપછી મંગલકારી શુભ દિવસે જેણે મંગલમુહૂર્ત કર્યું છે એવા વર્ધમાનશાહશેઠ બાંધવ સહિત ઉત્તમ દુંદુભિના શબ્દોથી આકાશને બધિર બનાવતા સંઘની સાથે માર્ગે ચાલતા થયા. ૬૦

ચરિત્રમ્.

॥ ૭૪ ॥

वर्धमान-

॥ ७५ ॥

पथि समागतसर्वजिनौकसां । विहितपूजनसुध्वजरोपणः ॥ वररथस्थितशांतिजिनेश्वर-प्रतिमया
विनिवारितविघ्नकः ॥६१॥ तुषितयाचकचारणराजिनि-रभिनुतः कविचक्रपरिस्तुतः ॥ अमितभूष-
तिसंततिसत्कृतः । सुकृतसंचयसंघितसद्गुणः ॥६२॥ कुर्वन् साधर्मिकोद्धारं । चूरिद्रव्यादिदानतः
॥ संघः स क्रमेणागात् । सिद्धाद्रिनि कटावनौ ॥६३॥ ॥ त्रिजिर्विशेषकं ॥ विलोक्य शत्रुंजय-
नामशैलं । युगादितीर्थकरपादपूतं ॥ ननाम संघाधिपवर्धमानः । प्रवर्धमानोऽथ मुदा संबन्धुः ॥६४॥

चरित्रम्.

मार्गमां आवेलां सर्व जिनमंदिरोनुं पूजन करी (तेओपर) सारी धजाओ चडावता, अने उत्तम रथमां रहेली शांतिजिने-
श्वरनी प्रतिमावडे जेनां विघ्नो नाश थयेल छे एवा, तथा संतुष्ट करेल याचक चारणना समूहोवडे स्तुति कराता, कविओना
समूहथी वखणाता, घणा राजाओना समूहथी सत्कार करायेला, पुण्यना समूहथी मेळवेल छे उत्तम प्रकारनुं धन जेणे एवा,
अने घणुं द्रव्यआदिक देवाथी साधर्मिकोनो उद्धार करता एवा ते वर्धमानशाह शेठ संघसहित क्रमे करी सिद्धाद्रिनी नजी-
कनी तलेटीमां आवी पहोंच्या. ॥ ६१ ॥-॥ ६२ ॥-॥ ६३ ॥ त्यारपछी युगादितीर्थकरना चरणोथी पवित्र थयेला शत्रुंजय
नामना पर्वतने जोडने संघना अधिपति एवा ते वर्धमानशाह शेठे हर्षवडे वृद्धि पामतांथकां बंधुसहित नमस्कार करी. ॥६४॥

॥ ७५ ॥

वर्धमान-

॥ ७६ ॥

पटनिकेतनकानि वितेनिरे । गिरितटान्निकटेऽथ नियोगिजिः ॥ अमलवार्गणयुक्तटिनीतटे ।
 सकलसंघनिवासकृतेऽभितः ॥ ६५ ॥ पंचदशसहस्राणि । संघयात्रिकदेहिनां ॥ पटावासेषु ते-
 ष्वत्र । न्यवसन् सुखनिर्जरं ॥ ६६ ॥ सूरैरथादेशमवाप्य संघा-धिपो जिनाधीशपवित्रितस्य ॥ शत्रुं-
 जयाडेर्विधिनार्चनं स । प्रातर्व्यधात् संघयुतः प्रमोदात् ॥ ६७ ॥ तमारुरोहोरुगिरिं ततोऽसौ ।
 शनैः शनैः सूरिवरेण साकं ॥ सर्वांधवो बंधुरसंघयुक्तो । मुक्त्यंगनासौधमिवोरुजावः ॥ ६८ ॥

हवे चाकरोए ते गिरिराजनी तलेटी पासे निर्मळ पाणीना समूहथी भरेथी (शत्रुंजयी नामनी) नदीने किनारे सर्व
 संघने निवास करवा माटे चोतरफ तंबूओ खोडी दीधा. ॥ ६५ ॥ त्यां ते तंबूओमां पंदर हजार संघना यात्राळु लोको घणा
 सुखथी निवास करी रह्या. ॥ ६६ ॥ पछी आचार्य महाराजनो आदेश मेळवीने ते वर्धमानशाहशेठे संघ सहित प्रभातमां
 हर्षथी जिनेश्वरप्रभुथी पवित्र थयेला ते शत्रुंजय गिरिराजनी विधिपूर्वक पूजा करी. ॥ ६७ ॥ त्यारवाद ते वर्धमानशाहशेठ
 पोताना बंधुसहित ते मनोहर संघनी साथे शुभ भावथी जाणे मुक्तिरुपी स्त्रीनामहेळ उपर चडता होय नहीं ? तेम ते सूरिरा-
 जनी साथे ते मनोहर गिरिराजपर धीमे धीमे चड्या. ॥ ६८ ॥

चरित्रम्.

॥ ७६ ॥

वर्धमान-

॥ ७७ ॥

सिद्धशैलमहिमानममानं । वर्ण्यमानमथ सूरिवरेण ॥ शृण्वतोऽस्य निकटे विकटं त-न्मुख्यशृंगम-
पि कृष्टमिवैतं ॥ ६९ ॥ सूरिदर्शितविधेर्विधानत-स्तेन तत्र विदधे प्रवेशनं ॥ आदिदेववरमंदि-
रे ततः । संयुतेन निजबांधवादिभिः ॥ ७० ॥ भूरिदुंदुभिनिनादपूरितं । मंदिरं जिनपदेदिरावरं
॥ झल्लरीरवसुराजिराजितं । जातमेतदखिलं तदा खलु ॥ ७१ ॥ वर्यतूर्यरवगर्जनालिजि-रंबरं
जलदनादंबरं ॥ जठ्यकेकिनिकरोरुनर्तना-लंकृतं रवपदं तदा बज्रौ ॥ ७२ ॥

चरित्रम्.

पछी ते आचार्य महाराजवडे वर्णन कराता एवा ते गिरिराजना अनुपम महिमाने सांभळता एवा ते वर्धमानशाह शेठनी
समीपे जाणे खेंचाइने आव्युं होय नहि? तेम ते गिरिराजनुं विकट एवं मुख्य शिखर पण नजीक आवी पडोच्युं. ॥ ६९ ॥
पछी आचार्य महाराजे बतावेली विधि करवापूर्वक ते वर्धमानशाहशेठे पोताना बांधव आदिक सहित त्यां श्रीआदिदेवप्रभुना
उत्तम मंदिरमां प्रवेश कर्हो. ॥ ७० ॥ ते वखते तीर्थकरपदनी लक्ष्मीथी शोभीतुं एवं ते सघळुं जिनमंदिर घणी दुंदुभिओना
शब्दोथी भराइ गयुं तथा झालरोना नादोनी श्रेणिओवडे खरेखर शोभवा लाग्युं. ॥ ७१ ॥ वळी ते वखते शब्दना स्थानरूप
एवं आकाश उत्तम वाजीत्रोना शब्दोनी गर्जनानी श्रेणिओथी मेघना गर्जारवना आडंबरवाळुं थयुं, अने तेथी भव्यजनरूपी
मयूरोना समूहोना उत्तम नाच माटे शोभवा लाग्युं. (अनुकूल थयुं) ॥ ७२ ॥

॥ ७७ ॥

વર્ધમાન

॥ ૭૬ ॥

ચારણાલિપરિગીતલાલણ-વર્યવંશજયશાંસિ શૃણ્વતાં ॥ સંઘસંમિલિતયાત્રિકાંગિનાં । તત્ર વૃંદમ-
ભિતઃ સ્થિરં વમૌ ॥ ૭૩ ॥ સ્નાનશુદ્ધવરવસ્ત્રરાજિતઃ । કુંકુમોરુઘનસારવાસિતઃ ॥ અંગલિસવરચં-
દનાંચિતો । મુક્તમાન્નકલિતોરુકંઠકઃ ॥ ૭૪ ॥ વર્યગંધસુમપાત્રપાણિકો । ધૂપધૂમપરિવાસિતાંબરઃ ॥
દ્રવ્યદાનપરિતોષિતાર્થિકૈ-ર્ગીયમાનગુણસંચયાંચિતઃ ॥ ૭૫ ॥ વર્ધમાનશુજભાવજાવિત-ચિત્તવૃત્તિ-
રથ વર્ધમાનકઃ ॥ સૂરિદર્શિતવિધિરૂપજય-દાદિદેવમિદ્ કુંકુમાદિન્નિઃ ॥ ૭૬ ॥ ત્રિભિર્વિશેષકં ॥

તે વચ્ચે ત્યાં ચારણોની શ્રેણીવડે ચોતરફ ગવાતા લાલણના ઉત્તમ વંશજોના યજ્ઞને સાંભળતા એવા સંઘના એકઠા થયેલા યાત્રાલુઓનો સમૂહ ચોતરફથી સ્થિર થયેલો શોભવા લાગ્યો. ॥ ૭૩ ॥ ત્યારપછી અહિં સ્નાનથી શુદ્ધ થયેલા, અને પછી ઉત્તમ વસ્ત્રોથી શોભતા, કેસર તથા મનોહર વ્રાસથી સુગંધિત થયેલા, અંગે લેપન કરેલા, ઉત્તમ ચંદનથી શોભતા, મનોહર કંઠમાં જેમણે મુક્તાફલની માળા પહેરેલી છે એવા, ઉત્તમ સુગંધિવાળાં પુષ્પોતું પાત્ર હાથમાં ધારણ કરેલું છે જેણે એવા, ધૂપના ધૂમાડાથી આકાશને પણ સુગંધયુક્ત કરનારા, દ્રવ્યના દાનથી સુશી કરેલા યાચકોવડે ગવાતા ગુણોના સમૂહથી શોભતા, વૃદ્ધિપામતા મનોહર ભાવથી વાસિત થયેલ છે મનોવૃત્તિ જેની એવા તે વર્ધમાનશાહ શેઠે આચાર્ય મહારાજે દેખાડેલી વિધિપૂર્વક કેસરાદિકવડે કરીને શ્રી આદિદેવપ્રભુની પૂજા કરી. ॥ ૭૪ ॥-॥ ૭૫ ॥-॥ ૭૬ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૭૬ ॥

वर्धमान-

॥ ७९ ॥

सांजलिर्नतविशालजालको । मुज्जणोद्धसितरोमकूपकः ॥ अष्टज्ञेदपरिपूजितप्रभुं । सोऽनमत्स्तु-
तिपरंपरापरः ॥ ७७ ॥ जगवंस्तवैव शरणं । हरणं मरणादिदुःखवाराणां ॥ भवे भवे मम ज्ञया—
दभूयो भूयो जवाणवोत्तारं ॥ ७८ ॥ कृतनुतिरिति रीत्यां पंडितो मंडितोऽसा-वगणितगुणवृंदैर्नदितः
संघलोकैः ॥ अमितकनकदानैः प्रीणितार्थिजनौघैः । पदि पदि वरपद्यैर्गीयमानोरुकीर्तिः ॥ ७९ ॥
वर्धापितः पुष्पगणैरगण्यैः । सुवासिनीजिस्त्वज्जितोऽमिताजिः ॥ शनैः शनैरद्भित उत्ततार । ततां-
तरंगारिविदारणोत्कः ॥ ८० ॥ युग्मं ॥

पत्नी हाथ जोडीने तथा पोताना विशाल ललाटने नमावीने हर्षना समूहथी उल्लसित थयेला रोमांचवाला ते वर्धमानशाह
शेठे जिनेश्वरप्रभुनी अष्टप्रकारी पूजा करीने स्तुतिओनी श्रेणीमां तत्पर यथांथकां प्रभुने नमस्कार कर्यो. ॥ ७७ ॥ (अने कहुं
के) हे भगवन् ! मरणादिक दुःखोना समूहने हरनारुं, अने संसारसागरथी उतारनारुं, आपनुंज शरण मने भव भव प्रत्ये
वारंवार थाओ. ॥ ७८ ॥ एवी रीते करेल छे स्तुति जेणे एवा, व्यवहार कुशल, अने अगणित गुणसमूहोथी शोभता, तथा
संघना लोकोथी बखणायेला, अने घणा सुवर्णना दानोवडे प्रसन्न करेल अर्थिजनना समूहोवडे डगले डगले उत्तम पद्योथी ग
वाती छे मनोहर कीर्ति जेनी एवा, अने चोतरफथी घणी सौभाग्यवंती स्त्रीओए अगण्य सुगंधि पुष्पोवडे वधावाएला, अने
महोटा अंतरंग शत्रुओने नाश करवामां उत्साहवाळा, ते वर्धमानशाह शेठ धीमे धीमे पर्वत उपरथी उतरवा लाग्या. ॥ ७९ ॥ ८० ॥

चरित्रम्.

॥ ७९ ॥

वर्धमान-

॥ ८० ॥

समागतोऽसौ पटवासमध्ये । सर्वांधवो बंधुरचित्तजावः ॥ सूरीन्द्रकादेशमवाप्य तूर्ण-मष्टाह्निकोरू-
त्सवमाततान ॥ ८१ ॥ सकलसंघजना अपि पूजनं । वृषजतीर्थपतेः क्रमशो गिरौ ॥ विदधुरत्न
विधेर्विविधक्रमै-रपगताखिलविघ्नसमूहकं ॥ ८२ ॥ प्रदक्षिणामष्टमवासरेऽसौ । संघाधिपः संघ-
युतस्ततान ॥ तीर्थाधिनाथस्य सुसिद्धिवद्भवाः । पाणिग्रहोरुक्षणसूचकां किं ॥ ८३ ॥ राजादनीक्षीरस-
मूहधारां । वर्षसंघाधिपतेः सुमूर्ध्नि ॥ बभौ नु सा मुक्तिवधूप्रमुक्ता । किं कुंदमाला वरणाय तस्य ॥ ८४ ॥

वरिष्ठम्.

त्यारपळी बांधवसहित सुंदर चित्तना भाववाळा ते वर्धमानशाह शेठ (तळेटीमां रहेला पोताना) तंबूमां आल्या, अने
आचार्य महाराजना आदेशने पामी तुरत अष्टाह्निकनो महोटी उत्सव विस्तारवा लाग्या. ॥ ८१ ॥ पळी त्यां ते गिरिराजपर
संघनां संघळां माणसोए पण विधिना नानाप्रकारना अनुक्रमपूर्वक सर्व विघ्नोना समूहने दूर करनाहं श्रीकृष्णभदेवप्रभुनुं पूजन
कर्युं. ॥ ८२ ॥ पळी ते संघपतिए आठमे दिवसे संघसहित उत्तम एवी मुक्तिरूपी स्त्रीने परणवाना मनोहर समयने जाणे सूच
वनारी होय नहिं? एवी रीतनी ते तीर्थाधिराजनी प्रदक्षिणा करी. ॥ ८३ ॥ (ते वखते) रायणना वृक्षे ते संघपतिना उत्तम
मस्तकपर क्षीरना समूहनी धारा वरसावी, ते जाणे शुं मुक्तिरूपी स्त्रीए ते शेठने वरवा माटे मोगराना पुष्पोनी वरमाळाज
जाणे पहेरावी होय नही? तेम शोभवा लागी. ॥ ८४ ॥

॥ ८० ॥

वर्धमान-

॥ ७१ ॥

वर्यचिह्नणसरोऽर्ककुंडकं । हस्तिपर्वतकदंबकाद्रिकं ॥ सूरयः प्रमुदिता अदर्शयन् । संघपं च तदु-
दंतपूर्वकं ॥ ७५ ॥ तीर्थेऽत्रारात्रिकं कर्म । ध्वजारोपणकादि च ॥ जूरिद्रव्यव्ययेनासौ । कृतवान् कृ-
तिनां वरः ॥ ७६ ॥ स्थितश्चैवमयं तत्र । पंचदशदिनावधिं ॥ पूजयंस्तीर्थनाथं तं । भावतः संघसंयु-
तः ॥ ७७ ॥ कृतप्रयाणोऽथ ततश्च चाल । वाजित्रनादैः परिपूरयन् दिशः ॥ सिंहावल्लोकेन स तीर्थ-
नाथं । विलोकयन् संघयुतः शनैः शनैः ॥ ७८ ॥ क्रमेणैवं समायात-श्चलन् संघपतिस्ततः ॥
नवीननगरस्याथ । समीपेऽमितसंमदः ॥ ७९ ॥

पछी ते आचार्य महाराजे खुशी थइने ते संघपतिने मनोहर चिह्नण तळाव, सूर्यकुंड, हस्तगिरि, तथा कदंबगिरि तेओना
माहात्म्यना वृत्तांतने कहेवापूर्वक देखाड्यां. ॥ ८५ ॥ पछी कृतार्थीओमां उत्तम एवा ते वर्धमानशेठे ते तीर्थमां आरती उता-
रवानुं तथा ध्वजा चडाववा आदिकनुं कार्य घणुं द्रव्य खर्चीने कर्तुं. ॥ ८६ ॥ एवी रीते ते वर्धमानशाह शेठ त्यां ते तीर्था-
धिराजने भावथी पूजताथका संघ सहित पंदर दिवसो सुधी रह्या. ॥ ८७ ॥ पछी वाजीत्रोना शब्दोवडे दिशाओने पूरता
थका तथा ते तीर्थाधिराजने सिंहनी पेठे पाछुं वाळी जोता थका संघसहित त्यांथी प्रयाण करीने धीमे धीमे चालवा लाग्या.
॥ ८८ ॥ एवी रीते त्यांथी चालता थका ते संघपति अनुक्रमे अत्यंत हर्ष सहित नवानगर पासे आवी पहुँच्या. ॥ ८९ ॥

चरित्रम्.

॥ ७१ ॥

વર્ધમાન

॥ ૬૧ ॥

વર્ધમાનમથ તં સમાગતં । સંનિશમ્ય પુરઞ્જૂમિપસ્તદા ॥ પ્રેરિતોઽસ્ય વરમંત્રિણાગતઃ । સન્મુખં ગજ-
રથાદિસંયુતઃ ॥ ૬૦ ॥ આયાંતમેનમિતિ ભૂમિપતિં નિશમ્ય । સ્વં સન્મુખં સપદિ બંધુયુતો જગામ
॥ સંવર્ધમાનસુવિવેકવરાશયોઽસૌ । પ્રીત્યા સમીપમથ તસ્ય ચ વર્ધમાનઃ ॥ ૬૧ ॥ નતિપરોઽવનિ-
પસ્ય સ પાદયોઃ । સપદિ ઞૂપતિનાપિ વિનોદિતઃ ॥ વરગિરા કુશલાગમપૃહ્ણયા । હ્યમૃતદૃષ્ટિજલૈ-
રભિષેચિતઃ ॥ ૬૨ ॥ અમિતતોરણકૈઃ સમલંકૃતે । તમથ તત્ર પુરે વરભૂપતિઃ ॥ નિજસમૃદ્ધિપુર-
સ્સરમિભ્યકં । સકલસંઘયુતં હ્યનયન્મુદા ॥ ૬૩ ॥

હવે તે વાંચતે (પોતાના નગરની) સમીપમાં આવેલા તે વર્ધમાનશાહ શેઠને સાંભળીને ઉત્તમ કારભારીએ પ્રેરણા કરાવેલા
તે નગરના રાજા (જામશ્રી જસાજી) હાથી, રથ, ઇત્યાદિથી યુક્ત થઈ (સામૈયું કરવાને) તેની સામા આવ્યા. ॥ ૬૦ ॥
એવી રીતે તે રાજાને પોતાની સન્મુખ આવતા સાંભળીને વૃદ્ધિ પામતા ઉત્તમ વિવેકથી મનોહર આશયવાળા તે વર્ધમાનશાહ
શેઠ પણ તુરત બંધુસહિત પ્રીતિથી તેમની સામે ગયા. ॥ ૬૧ ॥ પછી રાજાના ચરણોમાં નમતા એવા તે વર્ધમાનશાહ શેઠને
મધુર વચનથી કુશલાગમ પૂછીને રાજાએ પણ તુરત આનંદિત કર્યા, અને અમૃતસરસ્વી દૃષ્ટિરૂપી જલવડે કરીને સિંચ્યા.
॥ ૬૨ ॥ પછી અગણિત તોરણોથી શણગારેલા પોતાના તે નગરમાં તે ઉત્તમ રાજાએ પોતાની (સર્વ) સમૃદ્ધિપૂર્વક તે વર્ધ-
માનશાહ શેઠને સર્વ સંઘસહિત હર્ષથી પ્રવેશ કરાવ્યો. ॥ ૬૩ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૬૨ ॥

वर्धमान-

॥ ७३ ॥

कनकमुद्रिकपंचसहस्रक-चृतमथो वरपात्रमदौकयत् ॥ अवनिपस्य पदोर्मुदिताशयः । कृतनम-
स्कृतिरस्य स संघपः ॥ ९४ ॥ भूमिपोऽपि ततस्तस्य । सत्कारमकरोन्मुदा ॥ भूरिसन्मानदानेन
। वस्त्रालंकरणादिभिः ॥ ९५ ॥ प्रार्थितः पुनरथो महीजुजा । निश्चयं निवसनेऽत्र स व्यधात् ॥
संघमेनमनघं व्यसर्जय-द्भूषणादिपरिधानपूर्वकं ॥ ९६ ॥ इति श्रीमद्विधिपक्षगच्छाधीश्वरभट्टारक-
शिरोमणिश्रीमत्कल्याणसागरसूरीश्वरपट्टालंकारश्रीमदमरसागरसूरिविरचिते श्रीमद्व्याख्यानगोत्रीय-

चरित्रम्.

पछी ते संघपतिण हर्षित थइने ते राजाना चरणोभां नमस्कार करी पांचहजार सोनामहोरोधी भरेलो उत्तम थाळ भेट
कर्यो. ॥ ९४ ॥ पछी राजाए पण हर्षथी घणुं सन्मान आपीने वस्त्रो तथा आभूषणादिकथी ते वर्धमानशाह शेठनो सत्कार
कर्यो. ॥ ९५ ॥ पछी फरीने राजाए प्रार्थना करवाथी ते शेठे अहिं (नवानगरमांज) निवास करवानो निश्चय कर्यो, तथा
ते पवित्र संघने आभूषणादिकनी पहेरामणी आपवा पूर्वक विसर्जन कर्यो. ॥ ९६ ॥ एवी रीते श्रीमान् विधिपक्षगच्छाधीश्वर
भट्टारकशिरोमणि श्रीमान् कल्याणसागरसूरीश्वरना पाटने शोभावनारा श्रीमान् अमरसागरसूरिजीए रचेलो श्रीमान् लालण-

॥ ७३ ॥

वर्धमान-

॥ ८४ ॥

श्राद्धवर्यश्रीवर्धमानपद्मसिंहश्रेष्ठिचरित्रे संघसहितशत्रुंजयतीर्थयात्रानवीननगरनिवासवर्णनो नाम
पंचमः सर्गः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥

॥ अथ षष्ठः सर्गः प्रारभ्यते ॥

चूपप्रसादादिह वर्धमानः । स्थितः स्ववाणिज्यविवृद्धयेऽथ ॥ कलत्रपुत्रादिकुटुंबयुक्तः । सर्वांधवो
बुद्धिमतां वरेण्यः ॥ १ ॥

गोत्रना श्रावकोत्तम श्रीवर्धमान अने पद्मसिंहशेठना चरित्रमां संघसहित शत्रुंजयतीर्थनी यात्रा, तथा नवानगरमां निवासना
वर्णनरूप पांचमो सर्ग समाप्त थयो. ॥ श्रीरस्तु ॥

॥ हवे छट्टा सर्गनो प्रारंभ थाय छे. ॥

हवे बुद्धिवानोमां उत्तम एवा ते वर्धमानशाह शेठ स्त्रीपुत्रादिक कुटुंब सहित (पोताना ते भाइ पद्मसिंहशाहने पण)
साथे राखी पोताना व्यापारनी वृद्धि माटे राजानी कृपाथी अर्हि (नवानगरमां) रह्या. ॥ १ ॥

चरित्रम्.

॥ ८४ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૫૫ ॥

ઉશઙ્ગાતિસમુદ્ભૂત-જૈનધર્માવલંબિનાં ॥ સહસ્રાણ્યંગિનાં પંચ । લાલણાચુરુગોત્રિણાં ॥ ૨ ॥ પુરે-
 ત્રૈવ સ્થિતાન્યેવં । સ્વકીયાજીવિકાક્રુતે ॥ શ્રેષ્ઠિના વર્ધમાનેન । નાનાકાર્યનિયોજિતાઃ ॥ ૩ ॥
 યુગ્મં ॥ રાજ્યસિંહોઽપિ મિત્રેણ । ચાંપસિંહેન સંયુતઃ ॥ સ્થિતોઽત્રૈવ સ વાણિજ્યં । કુર્વેશ્ચ વિવિધં
 મુદા ॥ ૪ ॥ અથ ભવ્યાઽજબોધાર્થં । સૂરયો ગુણભૂરયઃ ॥ વિજહુરન્યતો વર્યાઃ । શ્રીમત્કલ્યાણ-
 સાગરાઃ ॥ ૫ ॥ ક્રમેણ પદ્મસિંહોઽનૂત્ । પ્રીતિપાત્રમિલ્લાપતેઃ ॥ મંત્રીશપદવીં પ્રાપ્તો । બુદ્ધિનેવ
 બૃહસ્પતિઃ ॥ ૬ ॥

અને ઓશવાલ જ્ઞાતિમાં ઉત્પન્ન થયેલા તથા જૈન ધર્મ પાલનારા, લાલણ આદિક મનોહર ગોત્રવાલા પાંચ હજાર માણસો
 આ (નવાનગર) માંજ પોતાની આજીવિકા માટે વર્ધમાનશાહ શેઠવડે કરીને નાના પ્રકારના કાર્યોમાં જોડાણ રહ્યા.
 ॥ ૨ ॥ ૩ ॥ હવે તે રાયસીશાહ શેઠ પણ (પોતાના) મિત્ર ચાંપસીશાહ સાથે નાના પ્રકારનો વેપાર કરતા થકા હર્ષથી અહિં
 નવાનગરમાંજ રહ્યા. ॥ ૪ ॥ પછી ઉત્તમ અને ઘણા ગુણોવાળા તે શ્રીમાન્ કલ્યાણસાગરસૂરીશ્વર ભવ્યરૂપી કમલોને પ્રબોધિત
 કરવા માટે અન્ય જગોળ વિહાર કરી ગયા. ॥ ૫ ॥ પછી બુદ્ધિવડે કરીને બૃહસ્પતિ સરસ્વા તે પદ્મસિંહશાહ અનુક્રમે રાજાની
 (જામશ્રી જસાજીની) ઘણી પ્રીતિવાળા થયા, અને તેમના મંત્રીશ્વરની પદવીને પ્રાપ્ત થયા. ॥ ૬ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૫૫ ॥

वर्धमान

॥ ८६ ॥

वाणिज्यं कुर्वतोर्त्रात्रोः । सदा मिलितयोस्तयोः ॥ लक्ष्मीरपि प्रसन्नाभू-
न्नीतिमार्गेकचित्तयोः ॥ ७ ॥
नृपस्यापि रमाक्षान्नो । भूरिवाणिज्यतस्तयोः ॥ महानेवाजवत्कूप-
स्येव वारिदवर्षणात् ॥ ८ ॥ एवं
गता द्वादशवत्सरीह । नृपप्रसादात्क्षणवत्तयोश्च ॥ जिनार्चनप्रीतहृदोः
सदैव । संप्राप्तकीर्तिव्रजयो-
रथारं ॥ ९ ॥ एकदा राज्यसिंहोऽसा-
वपुत्रो निजमानसे ॥ यशसा वर्धमानस्य । दूनश्चैवमर्चि-
तयत् ॥ १० ॥ मया तु नार्जिता कीर्तिः । केवलं धनमर्जितं ॥ जराजर्जरितेनापि ।
दृष्टं नैव सुताननं ॥ ११ ॥

हमेशां साथे मळीने व्यापार करता अने केवल न्यायमार्गमांज मनवाळा एवा ते बन्ने भाइओपर लक्ष्मी पण प्रसन्न थइ.
॥ ७ ॥ पळी ते बन्ने भाइओना घणा व्यापारथी वरसादना वरसवाथी जेम कूवाने (लाभ थाय) तेम राजाने पण लक्ष्मीनो
मोठो लाभ थयो. ॥ ८ ॥ हवे एवी रीते जिनेश्वर प्रभुनी पूजामां हमेशां प्रीतियुक्त हृदयवाळा अने प्राप्त करेल छे कीर्तिनो
समूह जेमणे एवा ते बन्ने भाइओने राजानी कृपाथी अहीं वसतां थकां क्षणनी पेठे बार वरसो तुरत व्यतीत थयां. ॥ ९ ॥
हवे एक दिवसे ते पुत्ररहित रायसीशाह वर्धमानशाहना यशथी दुभाइने पोताना मनमां एम विचारवा लाग्या के,
॥ १० ॥ में तो कीर्ति पण मेळवी नहि, अने फक्त धनज उपार्जन कर्युं, तेमज घडपणथी जीर्ण थयां छतां पण में पुत्रतुं मुख
तो जोयुंज नहि. ॥ ११ ॥

चरित्रम्.

॥ ८६ ॥

वर्धमान-

॥ ७९ ॥

रेरे धनं मे विफलं प्रयास्यति । बहु प्रयासात्समुपार्जितं मया ॥ विना तनूजं ह्यनुजोररीकृतं । हाहा
 करोमीह नु किं हताशकः ॥ १२ ॥ इतः समागादिह चांपसिंह-स्तदीयमित्रं किल बुद्धिवर्यः ॥
 चिंतातुरं वीक्ष्य च राज्यसिंहं । पप्रह तत्कारणमेष शीघ्रं ॥ १३ ॥ राज्यसिंहोऽपि मित्राय । स्वाचिं-
 ताकारणं जगौ ॥ सोऽपि तं प्रेरयामास । जिनगेहविनिर्मितौ ॥ १४ ॥ स्वीकृत्य निजमित्रस्य । वाचं
 तेन जिनेशितुः ॥ गेहकार्यं समारेजे । स्वकीर्तिस्पृहयाधुना ॥ १५ ॥ कृतस्तेन तदा तत्र । त्रिल-
 कमुद्रिकाव्ययः ॥ प्रतिष्ठापि कृता शीघ्रं । सूरिकल्याणसागरैः ॥ १६ ॥

अरेरे! घणा प्रयासयी में मेळवेलुं मारुं धन पुत्र विना नानाभाइने हाथ जवाथी निष्फल जशे माटे हा हा ! हताश
 एवो हुं अहिं हवे शुं करुं ? ॥ १२ ॥ एवामां तेनो बुद्धिवान मित्र चांपसी त्यां (तेनी पासे) आव्यो, अने रायसीने चिंतातुर
 जोइ तेणे तेनुं तुरत कारण पूछ्युं. ॥ १३ ॥ त्यारे रायसीए पण (पोताना ते) मित्रने पोतानी चिंतातुं कारण कहुं, त्यारे
 तेणे पण जिनमंदिर बनाववा माटे तेने प्रेरणा करी. ॥ १४ ॥ पछी पोताना ते मित्रनां वचनने स्वीकारीने पोतानी कीर्तिनी
 इच्छाथी तेणे जिनेश्वरप्रभुना मंदिरनुं कार्य प्रारंभ्युं. ॥ १५ ॥ ते कार्यमां ते बखते तेणे त्रण लाख कोरीनुं खर्च कर्युं, अने
 श्रीमान् कल्याणसागरसुरीश्वरजीए (तेनी) तुरत प्रतिष्ठा पण करी. ॥ १६ ॥

चरित्रम्.

॥ ७९ ॥

वर्धमान

॥ ८८ ॥

पुरैवं स्वीयतातेन । कारितं च जिनालयं ॥ परितोऽमंडयहेव-कुलिकाशिखरादिजिः ॥ १७ ॥ इतो-
ऽथ पद्मसिंहस्य । महिला कमलाजिधा ॥ कमलेव ध्रुवं गेहे । विश्रुता देहधारिणी ॥ १७ ॥
बुद्ध्या सरस्वतीवेयं । दृढधर्मानुरागिणी ॥ स्वामिनं ज्येष्ठसंयुक्त-मेकदा निजगाद सा । १८ ॥ युग्मं ॥
घनं धनं वै निधनानुगं सदा । घनप्रयासैरपि रक्षितं जुवि ॥ तस्मान्नियोज्यं खलु धर्मकर्मणि ।
विवेकिना मोक्षसुत्राजिह्वाषिणा ॥ १९ ॥ मक्षिकार्जितमधुव्रजं द्रुतं । भिह्वबाल इव काल एष वै
॥ अर्जितं निखिलमेव लीलया । लात्यत्वं क्षणत एव सद्भनं ॥ २० ॥

एवी रीते पोताना पिताए पूर्वे करावेळा जिनमंदिरने तेणे फरती देरीओ तथा शिखरादिकवडे शोभाव्युं. ॥ १७ ॥
हवे एवामां खरेखर घरमां जाणे देहधारी लक्ष्मीज होय नहिं ? एवी तथा बुद्धिवडे करीने सरस्वती सरस्वी तथा धर्मना दृढ
अनुरागवाली कमला नमाती पद्मसिंहनी ते आ प्रख्यात स्त्री एक दिवसे पोताना जेठ सहित स्वामीने कहेवा लागी के, ॥
॥ १७ ॥ १८ ॥ घणा प्रयासर्था जमीनमां दाटेळुं एवुं पण घणुं धन खरेखर हमेशां विनाशना परिणामवाळुं छे, माटे मोक्ष-
सुखनी इच्छावाळा विवेकी माणसे खरेखर ते धनने धर्मकार्यमां जोडवुं जोडए. ॥ १९ ॥ मधमाखोए एकठा करेला मधना
समूहने मिल्हनो बालक जेम एकदम लइ छे छे, तेम आ काल पण उपार्जन करेलां छतां (नजरे देखातां) एवां पण सर्व
धनने क्षणवारमांज जोतजोतामां विना प्रयासे खुंचवी छे छे. ॥ २० ॥

चरित्रम्.

॥ ८८ ॥

वर्धमान-

॥ ८९ ॥

कंटकाकुलपदेव देहिनी । नैव सा स्थिरपदा कदापि हि ॥ लालितापि कमला कलावता । रक्षिता
क्षितितलेऽपि वीक्षिता ॥ २१ ॥ यतः—दानं जोगो नाश-स्तिस्रो गतयो भवन्ति वित्तस्य ॥ यो
न ददाति न जुंक्ते । तस्य तृतीया गतिर्भवति ॥ २२ ॥ इति तदीयसुधोरुवचोबुद्धै-र्गतमज्ञाविव
निर्मलमानसौ ॥ जिनवरेंद्रसुमंदिरनिर्मितौ । दधतुरुत्सुकतां कृतिनौ तु तौ ॥ २३ ॥

चरित्रम्.

जेणीना पगमां कांटा वागेला छे एवी जाणे स्त्री होय नहि? तेम कलावान पुरुषे (शृंगारादिकमां विचक्षण एवा पुरुषे)
लाड लडाव्या छतां पण, तेमज जमीननी अंदर दाव्या छतां पण (भोंयरामां राख्या छतां पण) तेमज तेपर चापती देख-
रेख राख्या छतां पण ते लक्ष्मी क्यारे पण स्थिरपदवाळी जोवायली होतीज नथी. ॥ २१ ॥ कहुं छे के-दान, भोग अने नाश एम
धननी त्रण गतिओ थाय छे, तेमांथी जे माणस कोइने धर्मार्थे देतो नथी अने पोते पण (खावापीवाना) उपयोगमां लेतो नथी,
तो तेना धननी त्रीजी गती जे नाश ते थाय छे. ॥ २२ ॥ एवी रीते ते पद्मसिंहनी स्त्रीनां अमृत समान वचनोरूपी वरसा-
दथी धोवायेल छे मेल जेना, अने तेथीज निर्मल अंतःकरणवाळा, एवा ते बन्ने विचक्षण भाइओ जिनेश्वरप्रभुनुं उत्तम मंदिर
बनाववामां उत्साहने धारण करवा लाग्या. ॥ २३ ॥

॥ ८९ ॥

વર્ધમાન.

॥ ૯૦ ॥

શુભશુભો નિજન્નમિશુજો જુજાત્ । સમધિગમ્ય નિદેશમવિઘ્નકં ॥ હુતમથાહ્યતાં સુસલાટકાન્ ।
સકલવાસ્તુકશાસ્ત્રવિચક્ષણાન્ ॥ ૨૪ ॥ શુભમુહૂર્તવિલોકનકોવિદા-નથ સમાહ્યતિસ્મ યતીશ્વરાન્
॥ જિનવરોરુચિઃ સચિવેશ્વરઃ । કૃતિવરઃ સુકૃતાંચિતમાનસઃ ॥ ૨૫ ॥ વૃદ્ધવંધુનિદેશેન । શ્રીમત્ક-
લ્યાણસાગરાન્ ॥ પદ્મસિંહઃ પરાનંદઃ । પદ્મયાલિંગિતઃ સદા ॥ ૨૬ ॥ યુગ્મં ॥ સૂરયોઽપિ પુરમે-
તદાયયુ-રાયતૌ યતિગણૈરલંકૃતાઃ ॥ ધાર્મિકોન્નતિમતીવ વીદ્ય તે । આર્હતામિતસુશાસ્ત્રપારગાઃ ॥ ૨૭ ॥

ચરિત્રમ્.

ત્યારપછી સુંદર શુજાવાળા તે બન્ને ભાઈઓ પોતાના રાજાના હાથનો હુકમ મેલવીને કોઈ જાતની અગવડ વિના સઘળાં
શિલ્પશાસ્ત્રમાં હુશીયાર એવા સારા સલાટોને જલદી બોલાવ્યા. ॥ ૨૪ ॥ પછી જિનેશ્વરમધુમાં મનોહર પ્રીતિવાળા મહાબુદ્ધિ-
વાળા અને પુણ્યયુક્તમનવાળા, હમેશાં લક્ષ્મીથી યુક્ત થયેલા, અને પરમઆનંદમાં રહેનારા એવા તે મંત્રીશ્વર પદ્મસિંહશાહે પો-
તાના મહોદા ભાઈના હુકમથી ઉત્તમ મુહૂર્તે જોવામાં કુશલ તથા મુનિઓમાં અગ્રેસર એવા શ્રીમાન્ કલ્યાણસાગર સૂરીશ્વરજીને
બોલાવ્યા. ॥ ૨૫ ॥ ૨૬ ॥ ત્યારપછી યતિગણોવડે કરીને શોખતા અને અરિહંત પ્રમુખના અપાર શાસ્ત્રોના પારંગામી એવા તે
સૂરીશ્વર પણ ભવિષ્યમાં થનારી ધર્મ સંબંધિ અત્યંત ઉન્નતિ જોઈને તે શેહેરમાં (નવાનગરમાં) પધાર્યા. ॥ ૨૭ ॥

॥ ૯૦ ॥

वर्धमान-

॥ ८१ ॥

श्रेष्ठिनापि पुरि ते प्रवेशिता । उत्सवेन महता महाशयाः ॥ जैनमंदिरकृतेर्मनोरथः । स्वीयकश्च
सपदि प्रकाशितः ॥ २८ ॥ अथ स इभ्यवरो वरसूरिपं । नतिपरः परमं प्रसदं वहन् ॥ अकथयत्क-
थयध्वमरं प्रज्ञो । जिनसुमंदिरखातमुहूर्तकं ॥ २९ ॥ मुनिवरा अपि लाजनिरीक्षया । कृत एव
विलोक्य मुहूर्तकं ॥ सपदि तं निजगाद शुभप्रदं । सकलविघ्ननिवारणकारकं ॥ ३० ॥ दशसहस्र-
स्वर्णोरु-मुद्रिकादानतो नृपं ॥ जिनमंदिरचूम्यर्थं । तोषयामास स द्रुतं ॥ ३१ ॥

चरित्रम्.

अने त्यारबाद ते वर्धमानशाह शेठे पण गंभीर हृदयवाळा ते सूरेश्वरजीने महोटा उत्सवपूर्वक नगरमां पधराव्या, अने
जिनमंदिर बंधाववानो पोतानो मनोरथ जलदी तेनी पासे प्रकाशित कर्यो. ॥ २८ ॥ पछी ते उत्तम एवा वर्धमानशाह शेठे
परम हर्षने धारण करतां थकां ते उत्तम एवा श्रीकल्याणसागरसरिराजने नमस्कार करी कहुं के, हे भगवन्! उत्तम जिन-
मंदिर बंधाववानुं खातमुहूर्त आप जलदी कहो ? ॥ २९ ॥ त्यारे ते मुनीश्वरजीए पण लाभ (थनारो) जोइने क्षणवारमांज
निरीक्षण करीने कल्याणकारक तथा सर्व विघ्नेने निवारण करनारुं मुहूर्त तेमने तुरत कहुं. ॥ ३० ॥ पछी ते वर्धमानशाह
शेठे जिनमंदिरनी भूमि माटे दश हजार सोनामोहोरो आपीने तुरत राजाने (जामश्री जमाजीने) खुशी कर्या. ॥ ३१ ॥

॥ ८१ ॥

વર્ધમાન-

॥ ૯૨ ॥

સૂરિભિર્દર્શિતેઽથારં । મુહૂર્તે શુભસૂચકે ॥ શ્રાવણે સિતપંચમ્યાં । વિઘ્નચુંદનિવારકે ॥ ૩૨ ॥ અષ્ટ-
 તૃષદશશાંકોરુ (૧૬૬૭) । વત્સરે વૈક્રમીયકે ॥ શ્વાતં જિનનિકેતસ્ય । સોઽકરોદ્ધસંયુતઃ ॥ ૩૩ ॥
 યુગ્મં ॥ ભૂમિયોઽપિ પરિતુષ્ટમાનસઃ । સંનિરીક્ષ્ય ચ તયોરુદારતાં ॥ સર્વતો વત દદૌ સહાયતાં ।
 જૈનમંદિરકૃતૌ કૃતજ્ઞકઃ ॥ ૩૪ ॥ ગતમદોઽથ દદૌ દ્રવિણાદિકં । પ્રમુદિતઃ કૃતશ્વાતમુહૂર્તકઃ ॥
 અમિતચારણકાદિગણાય સ । નિજયશોઽમિતગાનસુવાદિને ॥ ૩૫ ॥

પછી તુરત આચાર્યશ્રીએ દેશ્વાડેલા અને કલ્યાણને સૂચવનારા તથા વિઘ્નોના સમૂહને નિવારનારા મુહૂર્ત સમયે વિક્રમ સંવત
 શોભસો અડસઠના (૧૬૬૮) શ્રાવણ સુદ પાંચમને દિવસે તે વર્ધમાનશાહ શેઠે પોતાના બંધુ પદ્મસિંહશાહની સાથે જિનમં-
 દિરનો પાયો નાખ્યો. ॥ ૩૨ ॥ ૩૩ ॥ પછી તે કૃતજ્ઞ રાજાએ પણ તે વચ્ચે ભાઈઓની ઉદારતા જોઈને મનમાં ખુશી થઈ તે
 જિનમંદિરના કાર્યમાં સર્વ પ્રકારની મદદ આપી. ॥ ૩૪ ॥ ત્યારપછી અહંકારવિનાના અને અત્યંત હર્ષ પામેલા એવા તે
 વર્ધમાનશાહ શેઠે તે (જિનમંદિરનું) શ્વાતમુહૂર્ત કરીને પોતાનો ઘણો જશવાદ બોલનારા અગણિત ચારણઆદિકોના
 સમૂહને દ્રવ્ય આદિકનું દાન આપ્યું. ॥ ૩૫ ॥

ચરિત્રમ્.

॥ ૯૨ ॥

वर्धमान-

॥ ९३ ॥

शलाटका एकशतप्रमाणाः । प्रमाणपत्राधिगमप्रशस्ताः ॥ प्रशस्तवास्तुवरशास्त्रकेषु । कृतप्रयत्नाः
शुभयत्नतोऽथ ॥ ३६ ॥ उत्साहिता वस्त्रवरप्रदाना-त्ते श्रेष्ठिना बुद्धिनिधानकेन ॥ यशोऽभिलाषां-
चितचित्तज्ञावाः । प्रासादकार्ये किल संप्रलम्भाः ॥ ३७ ॥ युग्मं ॥ नियोगिनः पंचशतप्रमाणा ।
अन्येऽपि साहाय्यकृतेऽथ तेषां ॥ अश्मादिचूर्णादिपदार्थसार्थ-संवाहका बुद्धिमतात्र बोध्याः ॥ ३८ ॥
पद्मसिंहवरचार्यया ततो । दानतो मतिनिधानयानिशं ॥ तोषिता अतिशयेन तेऽप्यरं । कुर्वतेस्म
सकलं स्वकर्मकं ॥ ३९ ॥

प्रमाणपत्रोनी प्राप्तिथी प्रख्याति पामेला, तथा प्रख्यात अने उत्तम वास्तुशास्त्रोमा शुभ यत्नपूर्वक जेओए अभ्यास क-
रेलो छे एवा, अने बुद्धिना भंडार सरखा ते वर्धमानशाह शेठे उत्तम पोशाको आपवाथी उत्साहित करेला, तथा यश मेळ-
ववानी इच्छायुक्त हृदयभाववाळा एकसो सलाटो ते जिनमंदिर बांधवाना कार्यमां निश्चे जोडाया. ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ वळी अहीं ते
सलाटोने मदद करवा माटे पत्थर आदिक अने चूनाआदिक वस्तुओना समूहने उपाडनारा बीजा पण पांचसो मजूरने बुद्धि-
वाने जाणी लेवा. ॥ ३८ ॥ वळी बुद्धिना भंडार सरखी पद्मसिंहशाहनी उत्तम स्त्रीए (कमलादेवीए) हमेशां दान आपवाथी
अत्यंत खुशी करेला ते सघळा कारीगरो पण पोतानुं सर्व कार्य तुरत करवा लाग्या. ॥ ३९ ॥

चरित्रम्.

॥ ९३ ॥

वर्धमान-

॥ ९४ ॥

वर्धमानमहिष्वाप्यहर्निशं । तत्र चैति सकलं विलोकितुं ॥ वस्त्रपात्रवसुना ह्यतोषयत् । सा मुहु-
रतितरं नियोगिनः ॥ ४० ॥ तदीर्ष्यथा तप्तहृदाथ राज्य-सिंहेन वै नागडगोत्रजेन ॥ वशीकृतै-
र्द्रव्यसमर्पणेन । शलाटकैर्हत समैः कृतघ्नैः ॥ ४१ ॥ प्रासादशृंगं तु तद्रूध्वजागा-त्तनूकृतं नो विहितं
च तुंगं ॥ ज्ञात्वापि किञ्चित्कुपितौ न तौ तत् । केभ्योऽपि बंधू गजिरौ सदैव ॥ ४२ ॥ युग्मं ॥ परं पताकाप-
रिमंकितं तत् । प्रासादशृंगं गिरिशृंगतुद्वयं ॥ ध्वजोरुदंडेन विराजितं तयोः । कीर्तिव्रजस्तं-
जनिजं व्यराजत ॥ ४३ ॥

वर्धमानशाहनी स्त्री (नवरंगदेवी) पण हमेशां त्यां ते सघळुं कार्य जोवाने आवती, अने वस्त्र, वासण तथा द्रव्यवडे ते वारंवार कारीगरोने अत्यंत खुशी करती. ॥ ४० ॥ हवे एवामां ते बन्ने भाइओपर थयेली ईर्ष्याथी तपेला हृदयवाळा नागड-
गोत्रीय रायसीशाहे द्रव्य आपीने ते सघळा सलाटोने वश कर्या, अने तेथी अरेरे! कृतघ्न एवा ते सलाटोए ते जिनमंदिरनुं
मुख्य शिखर तेनी उंचाइना भागमांथी संकोची लीधुं, अने ते शिखरने उंचुं कर्तुं नही. ते हकीकत जाण्या छतां पण हमेशां
गंभीर हृदयवाळा ते बन्ने भाइओए कोइनापर कांइं पण गुस्सो कर्षो नही. ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ तो पण पताकाथी शोभतुं, अने धजादंडथी
विराजित थयेलुं पर्वतना शिखरसरखुं ते जिनमंदिरनुं शिखर ते बन्ने भाइओना कीर्तिना समूहना स्तंभसरखुं शोभवा लाग्युं. ॥ ४३ ॥

चरित्रम्.

॥ ९४ ॥

वर्धमान-

॥ ए५ ॥

एवं गतेष्वष्टसु वत्सरेषु । प्रायोऽथ तन्मंदिरकार्यमत्र ॥ बभूव पूर्णं परितः परंतु । स्तोकं ह्यपूर्णं
किल शेषमेव ॥ ४४ ॥ एकाधिकाः पंचशतप्रमाणा । निर्मापितास्तत्र जिनेश्वराणां ॥ सुरलका-
दिप्रभवा मनोज्ञा-स्ताभ्यां प्रमाणात्प्रतिमा भविष्यां ॥ ४५ ॥ कृतांजनशलाकास्ताः । श्रीम-
त्कल्याणसागरैः ॥ प्रतिमाः शुशुचुर्विश्व-कर्मणा किमु निर्मिताः ॥ ४६ ॥ संपूर्णं शिखरे मुख्य-
मंदिरस्याथ कारिता ॥ शांतिविंबत्रयस्यात्र । प्रतिष्ठा तेन सूरिणा ॥ ४७ ॥

चरित्रम्.

एवी रीते आठ वर्षों बीत्याबाद अहीं प्रायें करीने ते मंदिरनुं कार्य संपूर्ण थयुं, परंतु फरतीनुं थोडुं कार्यज खरेखर बाकी
रहुं. ॥ ४४ ॥ हवे त्यां ते बन्ने भव्य भाइओए उत्तम रत्नआदिकनी बनावटवाळी जिनेश्वरप्रभुनी पांचसोएक मनोहर प्रतिमाओ
प्रमाणपूर्वक बनावरावी. ॥ ४५ ॥ ते सर्व प्रतिमाओनी श्रीमान् कल्याणसागरसूरीश्वरजीए अंजनशलाका करी, अने तेथी ते
सर्व प्रतिमाओ शुं जाणे विश्वकर्माए बनावी होय नही? तेम शोभवा लागी. ॥ ४६ ॥ पछी ते मुख्यमंदिरनुं शिखर संपूर्ण
थयाबाद तेमां ते आचार्य महाराजना हाथे शांतिनाथप्रभुनी त्रण प्रतिमाओनी प्रतिष्ठा करावी. ॥ ४७ ॥

॥ ए५ ॥

वर्धमान-

॥ ए६ ॥

षण्णयषडेकसंख्ये (१६७६) । वत्सरे विक्रमार्कतोऽथ शुभे ॥ वैशाखोरुतृतीया-दिवसे सितपक्षसंज्ञते
॥ ४८ ॥ प्रतिष्ठा प्रथमा तत्र । संजाता बुधवासरे ॥ नानामहोत्सवाकीर्णा । भूरिदानविज्ञासुरा
॥ ४९ ॥ युग्मं ॥ तथाष्टसप्तषडेक-प्रमिते (१६७७) शुभवत्सरे द्वितीयाञ्चूत् ॥ शेषजिनविबकानां ।
प्रतिष्ठा मंदिरोरुत्रमौ ॥ ५० ॥ वैशाखे सितपक्षे । पंचम्यां शुक्रवासरे च शुभा ॥ भूरिद्रव्यव्य-
येन । सूरिजिश्च कारिता नूनं ॥ ५१ ॥ युग्मं ॥ मौर्यपुराजिधे ग्रामे । लघ्वेकं जिनमंदिरं ॥
पुर्यां तथैव श्रीकर्यां । ताभ्यां कारितमेककं ॥ ५२ ॥

एवी रीते विक्रम संवत शोळसो छहोतरना (१६७६) वैशाखसुदी त्रीजना शुभ दिवसे बुधवारे नाना प्रकारना महोत्स-
ववाळी, अने घणा दानथी प्रकाशित थयेली ते जिनमंदिरमां पहेली प्रतिष्ठा थइ. ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ वळी ते जिनमंदिरनी
विशाल धमतीमां विक्रम संवत १६७८ना शुभ वर्षमां वैशाख सुदी पांचमने शुक्रवारे बाकीनी जिनप्रतिमाओनी बीजी शुभ प्रतिष्ठा
खरेखर धणुं द्रव्य खरचीने तेज श्रीकल्याणसागरसूरिजीना हाथथी करावी. ॥ ५० ॥ ५१ ॥ वळी ते बन्ने भाइओए मौर्य-
पुर (मोडपर) नामना गाममां एक न्हानुं जिनमंदिर करावुं, तथा तेवीज रीते एक जिनमंदिर तेओए श्रीकरी (छीकारी)
नामनी नगरीमां करावुं. ॥ ५२ ॥

चरित्रम्.

॥ ए६ ॥

वर्धमान-

॥ ९७ ॥

श्रीशत्रुंजयशैलाग्र-शिखरेऽपि जिनमंदिरं ॥ कारितं श्रेयसे ताभ्यां । सूरिवर्योपदेशतः ॥ ५३ ॥
 रिष्टरत्नमयी ह्येका । वर्धमानेन कारिता ॥ श्रीनेमेः प्रतिमा मुद्रा-सहस्रनवकव्ययात् ॥ ५४ ॥
 माणिक्यरत्नसंभूता । पद्मसिंहेन कारिता ॥ प्रतिमा वासुपूज्यस्य । सहस्रनवकव्ययात् ॥ ५५ ॥
 भार्यया वर्धमानस्य । सहस्रदशकव्ययात् ॥ नीलरत्नमयी मूर्तिः । पार्श्वनाथस्य कारिता ॥ ५६ ॥
 नीलरत्नमयी चैव । सहस्रदशकव्ययात् ॥ पद्मसिंहस्त्रिया मूर्ति-मल्लिनाथस्य कारिता ॥ ५७ ॥

वळी ते वन्ने भाइओए (पोताना) कल्याण माटे ते उत्तम आचार्य महाराजना उपदेशथी शत्रुंजयपर्वतना मुख्य शिख-
 रपर पण एक जिनमंदिर कराव्युं. ॥ ५३ ॥ वर्धमानशाहे नवहजार महोरो खरचीने रिष्टरत्ननी श्रीनेमिनाथ प्रभुनी एक
 प्रतिमा करावी. ॥ ५४ ॥ पद्मसिंहशाहे नवहजार महोरो खरचीने माणिक्य रत्ननी श्रीवासुपूज्यस्वामिनी एक प्रतिमा करावी.
 ॥ ५५ ॥ वर्धमानशाहनी स्त्रीए (नवरंगदेवीए) दशहजार महोरो खरचीने श्रीपार्श्वनाथ प्रभुनी नीलम रत्ननी एक प्रतिमा
 करावी. ॥ ५६ ॥ एवीज रीते दश हजार महोरो खरचीने पद्मसिंहशाहनी स्त्रीए (कमलादेवीए) नीलमरत्ननी श्रीमल्लिना-
 थप्रभुनी एक प्रतिमा करावी. ॥ ५७ ॥

चरित्रम्.

॥ ९७ ॥

वर्धमान-

॥ ए७ ॥

परिवारेण सर्वेण । श्रेयसे कारिताः पराः ॥ मूर्तयो जिननाथानां । कषपट्टादिसंज्ञवाः ॥ ५७ ॥
राज्यसिंहस्तु निःपुत्रो । हृदि खेदं समुद्रहन् ॥ कालेन कियता तत्र । हंत पंचत्वमाप सः ॥ ५९ ॥
सधुबंधुरथैतस्य । नामतो नेणसिंहकः ॥ धनाढ्योऽत्राजवल्लीमान् । जैनधर्मेकमानसः ॥ ६० ॥
प्रोत्तुंगः कारितस्तेन । प्रासादोऽत्र चतुर्मुखः ॥ रम्यो भूरिव्ययेनाथ । गवाक्षैरभितोचितः ॥ ६१ ॥
मेळितोऽयं विशालत्व-रूपापनार्थं द्वयोरपि ॥ स्वंबंधुकारिते चैत्ये । द्वारैकप्रविधानतः ॥ ६२ ॥

चरित्रम्.

बळी (तेमना) सर्व परिवारे (पोतपोताना) कल्याण माटे कसोटी आदिकमांथी जिनेश्वरप्रभुओनी बीजी प्रतिमाओ करावी. ॥ ५८ ॥ हवे पुत्ररहित एवा ते रायसीशाह हृदयमां खेद धारण करता थका केटलेक काले अरेरे ! ते नवानगरमां मरण पाव्या. ॥ ५९ ॥ हवे अहीं ते रायसीशाहनो नेणसीशाह नामे एक न्हानो भाइ हतो, तथा ते धनवान, बुद्धिवान तथा जैन-धर्मपर दृढ मनवाळो हतो. ॥ ६० ॥ ते नेणसीशाहे अहीं नवानगरमां घणुं द्रव्य खरचीने फरता झरुखाओथी शोभतो उंचो मनोहर चतुर्मुख जिनप्रासाद बंधाव्यो. ॥ ६१ ॥ पळी ते प्रासादने चन्ने जिनमंदिरोनुं विशालपणुं देखाडवा माटे तेओनो एकज दरवाजो करीने पोताना भाइए करावेला प्रासादमां मेळवी दीधो. ॥ ६२ ॥

॥ ए७ ॥

वर्धमान-

॥ एए ॥

श्रीसंज्ञवारुयोरुजिनेश्वरस्य । प्रतिष्ठितानीह सुविंबकानि ॥ सुश्रेष्ठिना तेन बहुव्ययेन । सूरेश्वर-
स्योरुकरेण शीघ्रं ॥ ६३ ॥ राज्यसिंहमृतितोऽतिखेदित-श्चांपसिंह इह कीर्तिलासः ॥ प्रारब्धजि-
ननिकेतमेककं । कर्तुमत्र शुभभावजावितः ॥ ६४ ॥ पूर्णतामथ गतं परं न तत् । शृंगमात्रमपि
तु व्यराजत ॥ तत्र मूर्तिरपि नो जिनेशितु-र्विघ्नतः खलु निवेशिता ध्रुवं ॥ ६५ ॥ इति श्रीमद्वि-
धिपक्षगह्वाधीश्वरजट्टारकशिरोमणिश्रीमत्कल्याणसागरसूरेश्वरपट्टाक्षंकारश्रीमदमरसागरसूरिविर-

चरित्रम्.

पछी ते उत्तम एवा नेणसीशाह शेठे ते जिनप्रासादमां घणुं द्रव्य खरची आचार्य श्रीकल्याणसागरसूरिजीना उत्तम हाथे
श्रीसंभवनाथजी नामना मनोहर तीर्थकर प्रभुनी श्रेष्ठ प्रतिमाओनी तुरत प्रतिष्ठा करावी. ॥ ६३ ॥ रायसीशाहना मरणथी
अतिशय खेद पामेला चांपसीशाहे कीर्तिनी इच्छाथी अहीं (नवानगरमां) शुभ भावथी भावित थइने एक जिनमंदिर कर-
वानो प्रारंभ कर्यो. ॥ ६४ ॥ परंतु ते जिनमंदिर संपूर्ण थयुं नही, फक्त (तेनुं) शिखरमात्रज शोभवा लाग्युं. तेमज खरे-
खर विघ्नने लीधे ते जिनमंदिरमां जिनेश्वरप्रभुनी प्रतिमानी पण स्थापना थइ नहीं ॥ ६५ ॥ एवी रीते श्रीमान् विधिपक्षग-
ह्वाधीश्वर भट्टारकशिरोमणि श्रीमान् कल्याणसागर सूरेश्वरना पाटने शोभावनारा श्रीमान् अमरसागरसूरिजीए रचेली श्रीमान्

॥ एए ॥

वर्धमान-

॥ १००॥

चिते श्रीमद्बालगोत्रीयश्राद्धवर्धमानपद्मसिंहश्रेष्ठिचरित्रे नवीननगरनिवासविशालजिन-
मंदिरविधानतत्प्रतिष्ठादिवर्णनो नाम षष्ठः सर्गः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥

॥ अथ सप्तमः सर्गः प्रारभ्यते ॥

इतोऽत्रैव वज्रवैको । नवीननगरेशितुः ॥ निधाननायकस्तस्य । लोहाणज्ञातिसंज्ञवः ॥ १ ॥
हर्मजीत्यभिधाख्यातो । दुर्जनानां शिरोमणिः ॥ हृदि दुष्टो वचोरम्यो । द्रव्यमात्राभिज्ञाशुकः ॥ २ ॥
युग्मं । प्रीतिपात्रं नृपस्यायं । पद्मसिंहं च मंत्रिणं ॥ विज्ञोक्येष्ट्यासमाक्रांतो । ह्येकदा भूपतिं जगौ ॥ ३ ॥

बालगोत्रना श्रावकोत्तम श्रीवर्धमान अने पद्मसिंह शेठना चरित्रमां नवानगरमां निवास, विशाल जिनमंदिरनुं बंधावबुं, तथा
तेनी प्रतिष्ठा आदिकना वर्णनरूप छट्ठो सर्ग समाप्त थयो. ॥ श्रीरस्तु ॥

॥ हवे सातमा सर्गनो प्रारंभ थाय छे. ॥

हवे अहीज ते नवानगरना महाराजा जामश्री जसाजीनो हर्मजी (हडमत ठकर) नामनो लोहाणा ज्ञातिमां जन्मेलो एक
खजानची हतो, के जे दुर्जनोनो सरदार, हृदयमां दुष्ट अने वचनमां महोडे मीठो, तथा फक्त द्रव्यनोज इच्छुक हतो. ॥ १ ॥ २ ॥
ते हडमत ठकरे ते पद्मसिंहशाह मंत्रीने राजानी प्रीतिवाळा जोइने ईर्षालु थइ एक दिवसे राजाने कहुं के, ॥ ३ ॥

चरित्रम्.

॥ १००॥

वर्धमान-

॥१०१॥

स्वामिन्नवसहस्राणां । मुद्रिकाणां प्रयोजनं ॥ शीघ्रमेवास्ति राज्यार्थं । सौवर्णानां ध्रुवं मम ॥ ४ ॥
 यदि चेद्भवदादेशो-ऽधुना गृह्णामि तास्तदा ॥ वर्धमानादहं पश्चात् । प्रेषयिष्यामि तं द्रुतं ॥ ५ ॥
 राज्ञोक्तं तर्हि कुर्वेव-मेवमाज्ञामवाप्य सः ॥ अंतर्दुष्टः प्रहृष्टश्च । पत्रिकामलिखत्स्वयं ॥ ६ ॥
 तां ततो भूमिनाथोऽपि । निजनामांकितां व्यधात् ॥ गृहीत्वा तां ततः सोऽपि । ह्यागतः स्थानके
 निजे ॥ ७ ॥ तत्र नवसहस्रांको-परि बिंदुद्वयं च सः ॥ कृत्वा समागतो दुष्टो । वर्धमानांतिके द्रुतं ॥ ८ ॥

हे स्वामि! राज्यकार्य माटे मने खरेखर नव हजार सोनामोहोरोनो (अत्यारे) तुरतमांज खप छे. ॥ ४ ॥ माटे जो आपनो हुकम होय तो हुं हमणा वर्धमानशाह शेठ पासेथी ते सोनामहोरो लेउं, अने हुं तेने ते तुरत पाछी मोकलावी आपीश. ॥ ५ ॥ त्यारे राजाए कहुं के खुशीथी एम करो? एवी रीते आज्ञाने पामीने हृदयमां दुष्ट एवा ते खजानचीए हर्षित थइ पोते (एक) चीढी लखी. ॥ ६ ॥ पछी ते चीढीने राजाए पण पोताना नामथी अंकित करी (अर्थात् ते चीढी नीचे राजाए पोतानी सही करी) पछी ते चीढी लहने ते खजानची पण पोताने स्थानके आव्यो. ॥ ७ ॥ पछी ते दुष्ट खजानची ते चीढीमां नवहजारना आंक उपर बे मींडां चडावीने तुरत वर्धमानशाह पासे आव्यो. ॥ ८ ॥

चरित्रम्.

॥१०१॥

वर्धमान-

॥१०२॥

कृताशनोऽसौ किल वर्धमान-स्तदा मुदा गेहगवाक्षमध्ये ॥ स्थितो बभ्रुवाद्भुतभाग्यशाली । संच-
र्वयंस्तांबूलमानने स्वे ॥ ९ ॥ इतः स दुष्टोऽपि समेत्य पार्श्वे । तां पत्रिकां दर्शयतिस्म तस्य ॥
विलोक्य तस्यां नवलक्षकांकं । स विस्मितश्चाह्वयतिस्म बंधुं ॥ १० ॥ समेत्य पद्मसिंहोऽपि । द्रुतं
तत्र समुत्सुकः ॥ पत्रिकां वाचयामास । भूपनामांकितामधः ॥ ११ ॥ विस्मितो हृदि तदा निजे
स्वयं । सोऽप्यर्चितयदिति ध्रुवं नृपः ॥ दृश्यते कुपित एव नः स्वयं । ह्यद्यतः सपदि दुर्जनेरितः
॥ १२ ॥

ते वखते अद्भुत भाग्यशाली एवा ते वर्धमानशाह शेठ भोजन कर्या बाद पोताना मुखमां तांबूल चावता थका खरेखर हर्षथी
(पोताना) घरना झरुखामां बेठा हता. ॥ ९ ॥ एवामां ते दुष्ट खजानचीए पण तेमनी पासे आवी ते चीट्टी देखाडी. तेमां
नव लाखनो आंक जोइने विस्मय पामेला ए वर्धमानशाह शेठे पोताना भाइने (पद्मसिंहशाहने) बोलाव्या. ॥ १० ॥ त्यारे
पद्मसिंहशाहे पण तुरत त्यां आवी उत्सुक थयां थकां नीचे राजाना नामनी सहीवाळी ते चीट्टी वांची. ॥ ११ ॥ त्यारे
पोताना मनमां विस्मय पामेला ते पद्मसिंहशाहे पोते विचार्युं के खरेखर दुर्जननी प्रेरणावडे आजथी राजा पोते आपणा पर
एकदम कोपायमान थयेलाज देखाय छे. ॥ १२ ॥

चरित्रम्.

॥१०२॥

वर्धमान-

॥१०३॥

इति विचार्य स मंत्रिवरो निज-मकथयद्वरबांधवमेनकं ॥ नयतु हर्मजितं ह्यधुना भवान् । स
पदि नः प्रमुदा किल हृदके ॥ १३ ॥ आयाम्यहं द्रुतं तत्र । चिंता नो भवता ध्रुवं ॥ एतस्मिन्
विषये कापि । विधेया धीनिधेऽधुना ॥ १४ ॥ इति निशम्य गिरं तदुदीरितां । स हि गतः सह
तेन च हृदकं ॥ मिद्वितुमेष गतः खलु पद्मकः । सपदि भूमिपतेश्च समुत्सुकः ॥ १५ ॥ परमंतःपुरं
प्राप्त-स्तेन दृष्टो न भूपतिः ॥ अमावास्यागतश्चंद्र । उत्सुकेनापि नेदयते ॥ १६ ॥

एम विचारीने ते मंत्रीश्वर पद्मसिंहशाहे पोताना ते ज्येष्ठ बंधुने कहुं के आ हडमत ठकरने हमणां तो तमो हर्षथी तुरत
आपणी वखारे छेइ जाओ. ॥ १३ ॥ अने हुं पण तुरत त्यां आवुं लुं, वळी हे बुद्धिनिधान बंधु ! आ समये तमारे आ कार्यना
संबंधमां खरेखर कंइ पण चिंता करवी नहि. ॥ १४ ॥ एवी रीते तेणे कहेलुं वचन सांभळीने ते वर्धमानशाह शेठ पण ते
खजानची सहित (पोतानी) वखारे गया. अने ते पद्मसिंहशाह उत्सुक थया थका तुरत राजाने मळवा गया. ॥ १५ ॥
परंतु जनानामां पधारेला राजाने ते जोइ शक्या (मळी शक्या) नहिं, केमके अमावास्याने प्राप्त थयेला चंद्रने उत्सुक
माणस पण जोइ शकतो नथी. ॥ १६ ॥

चरित्रम्.

॥१०३॥

वर्धमान-

॥१०४॥

प्राहरिकोऽपि संदेशं । तदीयं नोऽथ भूपतेः ॥ प्रापयामास दुष्टेन । प्रेरितस्तेन पूर्वतः ॥ १७ ॥
 निरुपायस्ततः सोऽय-मागहन् हृदके निजे ॥ मार्गितो जोजनं मार्गे । वृद्धेनैकेन योगिना ॥ १८ ॥
 अथ विप्रोक्त्य सुयोगिनमेनकं । हृदि विचारयतिस्म स धीनिधिः ॥ अयमहोऽस्ति स यो हि गतः
 पुरा । मम विमुच्य गृहे रसतुंबकं ॥ १९ ॥ सपदि दापयतिस्म स जोजनं । मतिनिधिः किल कां-
 दविकापणात् ॥ घृतचृतं च तदीयहृदिप्सितं । परिवृतोऽप्ययमस्य तु चिंतया ॥ २० ॥

बली प्रथमथीज ते दुष्ट खजानचीए समजावेला एवा चोकीदारे पण तेमनो (पद्मसिंहशाहनो) संदेशो राजामे पहुँचा-
 ड्यो नहिं. ॥ १७ ॥ पछी ते पद्मसिंहशाह निराश थइ पोतानी बखारे आववा लाग्या, एवामां मार्गमां एक वृद्ध योगीए तेनी
 पासे भोजन माग्युं. ॥ १८ ॥ हवे ते उत्तम योगीने जोइने बुद्धिना निधान सरखा ते पद्मसिंहशाहे मनमां विचार्युं के, अहो ! आ
 तेज योगी छे, के जे पूर्वे मारे घेर सिद्धरसनुं तुंबडुं मूकीने गयो हतो. ॥ १९ ॥ पछी पोते चिंताग्रस्त छतां पण बुद्धिना
 निधान सरखा ते पद्मसिंहशाहे तुरत खरेखर घृतथी भरेलुं मनोवांछित भोजन कंदोइनी दुकानेथी तेने अपाव्युं. ॥ २० ॥

चरित्रम्.

॥१०४॥

वर्धमान-

॥१०५॥

चिंतातुरं वीक्ष्य स योगिनाथो । जगाद तं वत्स किमाकुलोऽसि ॥ स पद्मसिंहोऽपि तदावद-
त्स्वं । संक्षेपतोऽस्मै निखिलं ह्युदंतं ॥ २१ ॥ निष्कास्य जटिकामेकां । जटातो योगिराडसौ ॥
दत्त्वास्मै मौनमालंब्य । गतः कापि न वीक्षितः ॥ २२ ॥ आदाय पद्मसिंहस्तां । पथि पश्यन्नि-
तस्ततः ॥ परं कापि न दृष्ट्वा त-मागतो हृदकं द्रुतं ॥ २३ ॥ तेन हर्मजिता साक-मुपविष्टं निज-
बांधवं ॥ विलोक्यानयदेकांते । त्रातरं धीनिधिरयं ॥ २४ ॥

चरित्रम्.

पछी ते पद्मसिंहशाहने चिंतातुर जोइने ते योगीराजे कहुं के, हे वत्स ! तुं व्याकुल केम छे? त्यारे ते पद्मसिंहशाहे पण पोतानो सघळो वृत्तांत संक्षेपथी ते योगीराजने कही संभळाव्यो. ॥ २१ ॥ त्यारे ते योगीराज (पोतानी) जटामांथी एक जडी कहाडी तेमने दइ मौन धारण करी क्यांक चाल्यो गयो, अने जोवामां आव्यो नहिं. ॥ २२ ॥ पछी पद्मसिंहशाह ते जडी लेइ मार्गमां आम तेम जोता हता, परंतु तेने क्यांय पण न जोवाथी तुरत (पोतानी) बग्वारे आव्या. ॥ २३ ॥ त्यां ते हडमत ठकरनी साथे बेठेला पोताना बंधुने जोइने बुद्धिना निधान सरखा ते पद्मसिंहशाह (पोताना) ते भाइने एकांते लेइ गया. ॥ २४ ॥

॥१०५॥

वर्धमान-

॥१०६॥

गदित्वा निजवृत्तांतं । सकलं जटिकां ततः ॥ दर्शयित्वा जगौ सोऽथ । वृत्तांतं योगिनो द्रुतं ॥२५॥
 पद्मसिंहं निशम्येति । वर्धमानो मुदा जगौ ॥ नः खलु गोत्रदेवीयं । योगिरूपविधायिनी ॥ २६ ॥
 नवैवात्र सहस्राणि । मुद्रिकाणां विलोक्य सा ॥ चांडागारेऽधुना नून-मस्मदीये समुत्सुका ॥२७॥
 आपदो रक्षणायैषा-स्माकं नूनमिहागता ॥ ददौ ते जटिकामेतां । चित्रवल्लीसमुद्भवां ॥ २८ ॥
 युग्मं ॥ वर्धमानसमादिष्टः । पद्मसिंहोऽथ तां न्यधात् ॥ जटिकां सपदि स्वीय-चांडागारे
 सुरक्षितां ॥ २९ ॥

पळी पोतानुं सघळुं वृत्तांत कहीने अने जडी बतावीने ते पद्मसिंहशाहे योगीनुं वृत्तांत तुरत कळुं. ॥ २५ ॥ त्यारे एवी
 रीतनुं वचन सांभळीने वर्धमानशाह (पोताना बंधु) पद्मसिंहशाहने हर्षथी कहेवा लाग्या, के हे बंधु ! योगीना रूपने धारण
 करनारी खरेखर ते आपणी गोत्रदेवी हती. ॥ २६ ॥ खरेखर तेणी आपणा भंडारमां आ वखते नव हजारज सोनामहोरो
 जोइने उतावळथी आपणने आपदामांथी उगारवा माटे खरेखर अहिं आवी हती, अने चित्रावेलथी उत्पन्न थयेली आ जडी
 तेणीए तने आपी छे. ॥ २७ ॥ २८ ॥ पळी वर्धमानशाहनी आज्ञाथी पद्मसिंहशाहे ते जडीने तुरत सारी रीते साचवीने
 पोताना भंडारमां मकी. ॥ २९ ॥

चरित्रम्.

॥१०६॥

વર્ધમાન-

॥૧૦૭॥

તતોઽરં તોલયિત્વાદા-ન્મુદ્રિકાનવલક્ષકં ॥ સૌવર્ણં સ્વીયહસ્તેન । તસ્મૈ હર્મજિતે હ્યસૌ ॥૩૦॥
 વિસ્મિતો વેપમાનાંગો । જયેન શકટે નૃતં ॥ સોઽપિ તત્સકલં દ્રવ્યં । ગૃહીત્વા મૌનભાગ્યયૌ ॥૩૧॥
 જાંડાગારે સહસ્રાણિ । મુદ્રિકાણાં નવાત્ર તૌ ॥ એકેતામદ્યાણ્યેવ-મહો જાગ્યવિશાદ્યતા ॥૩૨॥
 બાંધવં તમથ વર્ધમાનકો । બંધુરં મધુરવાગયં જગૌ ॥ વ્રાતરત્ર વસનં ચ નઃ પુરે । શ્રેયસે ન હિ વિલોકયા-
 મ્યહં ॥૩૩॥ ધ્રુવમથો વસનં વ્યસનપ્રદં । પ્રકુપિતે નૃપતૌ શઠસંગતે ॥ ઇહ પુરે પ્રવરેઽપિ વરેણ્ય નો । નિજ-
 કુટુંબજરોરુહિતૈષિણાં ॥ ૩૪ ॥

પછી તેણે પોતાને હાથે નવલાખ સોનામહોરો તોલીને તુરત તે હડમતઠકરને આપી. (વર્ધમાનશાહની તે વખતે આજે
 પણ નવાનગરમાં નવલખાના નામથી ઓઢાવા છે.) ॥ ૩૦ ॥ પછી આશ્ચર્ય પામેલો તથા મથથી કંપતા શરીરવાલો તે
 હડમતઠકર પણ તે સઘળું દ્રવ્ય ગાડામાં ભરી લેઈ કંઈ પણ બોલ્યા વિના ચાલ્યો ગયો. ॥ ૩૧ ॥ પછી તે બન્ને ભાઈઓ
 (પોતાના) તે મંડારમાં નવહજાર સોનામહોરોને અક્ષતજ બોઈ, અહો ભાગ્યનું વિશાળપણું (કેવું છે) ! ॥ ૩૨ ॥ ત્યારબાદ
 તે વર્ધમાનશાહે (પોતાના) તે મનોહર બાંધવને મધુરવાણીથી કહ્યું કે, હે ભાઈ ! (હવે) આ નગરમાં આપણો નિવાસ હું સ્વરે-
 સ્વર કલ્યાણકારી જોતો નથી. ॥૩૩॥ વઢી હે ઉત્તમ બંધુ ! દુષ્ટની સોબતવાળા રાજાનો કોપ થવાથી આ ઉત્તમ નગરમાં પણ
 આપણા કુટુંબના સમૂહનું ઉત્તમ હિત ઇચ્છનારા એવા આપણનું વસવું અહિં સ્વરેસ્વર કદ આપનારું થશે. ॥ ૩૪ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૦૭॥

वर्धमान-

॥१०८॥

इति निशम्य सुधामधुरं वचः । प्रमुदितो गदितं निजबंधुना ॥ अवददेष हितं वचनं हि वो ।
 निजकुटुंबसुरक्षणकांक्षिणां ॥ ३५ ॥ अथ तौ त्रातरौ प्रातः । प्रयाणाय कृतत्वरौ ॥ नागनाबंदिरे
 प्राप्तौ । कुटुंबेन युतौ ततः ॥ ३६ ॥ सहस्राण्यथ चत्वारि । ह्योशज्ञातीयदेहिनां ॥ निर्गतानि तदा
 साकं । ताभ्यां मुक्त्वा पुरं ह्यदः ॥ ३७ ॥ वस्त्रालंकारपात्रादि । निखिलं गेहवस्तुकं ॥ ते समारो-
 प्य यानेषु । गता तद्भावतीं पुरीं ॥ ३८ ॥ तद्भ्राता चांपसिंहश्च । नेणसिंहोऽपि नागरः ॥ अष्टश-
 तौशज्ञातीयां-गिभिः सार्धमिह स्थितौ ॥ ३९ ॥

एवी रीते पोताना भाइए वहेलां अमृत सरखां मधुर वचनने सांभळीने हर्षित थयेला ते पद्मसिंहशाहे कहुं के आपणा
 कुटुंबना रक्षणनी इच्छावाळा एवा जे तमो तेओनुं आ वचन खरेखर हितकारी छे. ॥ ३५ ॥ पछी ते वने भाइओ प्रयाण
 माटे उतावळ करीने प्रभाते कुटुंब सहित त्यांथी नागना बंदरमां आव्या. ॥ ३६ ॥ ते वखते तेओनी साथे आ नवानगरने
 छोडीने ओशवाल ज्ञातिना चार हजार माणसो निकल्या. ॥ ३७ ॥ तेओ सघळा वस्त्र, आभूषण, पात्र, आदिक सघळी
 घरवखरी बहाणोमां चडावी भद्रावती नगरीए गया. ॥ ३८ ॥ परंतु तेओना भाइ चांपसीशाह तथा नागडा गोत्रवाळा ने
 णशीशाह पण ओशवाल ज्ञातिना आठसो माणसोनी साथे अहीं नवानगरमांज रह्या. ॥ ३९ ॥

चरित्रम्.

॥१०८॥

वर्धमान-

॥१०॥

श्रुत्वा वृत्तांतमेनं च । कुपितो भूपतिस्तदा ॥ हर्मजितं तमाहूया-ऽमारयन्निजकासिना ॥ ४० ॥
 वर्धमानस्तदाहूतो । दूतेनावनिपेन सः ॥ पश्चादागमनायाथ । परमेषस्तु नागतः ॥ ४१ ॥ गतो
 जद्रावतीं वर्ध-मानो बांधवसंयुतः ॥ सत्कृतस्तत्र चूपेना-वसत्प्रमुदितः पुनः ॥ ४२ ॥ स्वाश्रितांस्तान्
 जनान् सर्वान् । नानाकार्येषु योजयन् ॥ वाणिज्यमकरोद्भूरि । जटिकायाः प्रसादतः ॥ ४३ ॥ युग्मं ॥
 इतोऽत्र नगरे नव्ये । चांपसिंहो नृपाङ्गया ॥ स्वाधीनं सकलं चक्रे । वर्धमानगृहादिकं ॥ ४४ ॥

चरित्रम्.

ते वखते आ वृत्तांत सांभळीने कोपायमान थयेला राजाए (जामश्री जसाजीए) ने हडमत ठकरने बोलावीने पोतानी
 तलवारथी मारी नाख्यो. ॥ ४० ॥ त्याखाद राजाए नोकरमारफत (अर्थात् पोताना हजुरीने ओकलीने) ते वर्धमानशाहने
 पाल्ला वळवा माटे बोलाव्या, परंतु ते आव्या नहिं. ॥ ४१ ॥ पछी पोताना ते बांधव सहित भद्रावती नगरीमां गयेला
 एवा वर्धमानशाह शेठ (त्यांना) राजाए सत्कार करायेला छता हर्षित थइने रहेवा लाग्या, अने पोताना आश्रित
 एवा ते सघळा मनुष्योने (पोतानी साथे आवेला चार हजार ओझवालोने) नाना प्रकारना कामोमां जोडता थका जडीना
 प्रसादथी फरीने त्यां घणो व्यापार करवा लाग्या. ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ हवे अहीं नवानगरमां राजानी आज्ञाथी चांपसीशाहे
 वर्धमानशाह शेठनुं घर आदिक सघलुं पोताने स्वाधीन करी लीधुं. ॥ ४४ ॥

॥१०॥

वर्धमान-

॥११०॥

प्रासादः शान्तिनाथस्य । वर्धमानकृतो महान् ॥ अपूर्णश्च तथा स्तोकं । स्थितो जाविनियोगतः ॥ ४५ ॥
चतुर्मुखोरुप्रासाद-शिखरे छे च्रमाविह ॥ पार्श्वयोर्मुख्यशृंगस्य । ह्यपूर्णं एव संस्थिते ॥ ४६ ॥
गवाक्षालिस्तथैवात्र । मंडपा अपि चैतयोः ॥ जाविप्रावक्ष्यतो नून-मपूर्णा एव संस्थिताः ॥ ४७ ॥
तथापि शान्तिनाथस्य । प्रासादोऽयं विराजते ॥ विमानमिव देवानां । कीर्तिस्तंभ इवैतयोः ॥ ४८ ॥
गुप्तभूमिगृहादिनां । व्यवस्थात् सुदुर्लभा ॥ विद्यते विंबकादिनां । कदाचिद्भूकणकृते ॥ ४९ ॥

हवे वर्धमानशाहे बंधावेळुं श्री शान्तिनाथजीनुं ते महोदुं मंदिर भाविना नियोगथी थोडुं अपूर्ण रही गयुं हतुं. ॥ ४५ ॥
ते जिनमंदिरनी भमतीमां (फरतीमां) मुख्य शिखरनी बन्ने बाजुए आवेली बन्ने चोमखोपरनां बन्ने शिखरो अपूर्णज रखां.
॥ ४६ ॥ तेवीजरीते ते चोमखना झरुखाओ अने मंडपो पण भाविनी प्रबलताने लेइ खरेखर अपूर्ण रही गया छे. ॥ ४७ ॥
तो पण आ शान्तिनाथनो प्रासाद देवताओनुं जाणे विमान होय नहिं? अथवा ते वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहनो कीर्तिनो
जाणे स्तंभ होय नहिं? एम शोमे छे. ॥ ४८ ॥ कोइ वखते मूर्ति आदिकनी रक्षा माटे आ मंदिरमां गुप्त भोंयरा आदिकनी
दुर्लभ व्यवस्था करेली छे. ॥ ४९ ॥

चरित्रम्.

॥११०॥

वर्धमान-

॥१११॥

अथैकदा सूरिवराः समेता । जव्यांबुजानीह विबोधयंतः ॥ भद्रावतीं जद्रकृतो जनानां । क्रमेण
कुर्वत इतो विहारं ॥ ५० ॥ समागतांस्तत्र मुनीशवर्या-स्तौ श्रेष्ठिवर्यौ मुदितौ विदित्वा ॥ विते-
नतुर्वर्यमहोत्सवं त-त्प्रवेशनायाथ सुभक्तिमंतौ ॥ ५१ ॥ उपाश्रयं तेऽपि गताश्रवास्ततः । समा-
गताः संघजनस्तुता नृशं ॥ वचोऽमृतैः संस्तुतितापतापिता-मितांगिनां तापमदूरयन्नथ ॥ ५२ ॥
त्रातरावथ पृष्ठौ तौ । सूरिकल्याणसागरैः ॥ नवीननगरोदंतं । सर्वमाचख्यतुर्द्रुतं ॥ ५३ ॥

चरित्रम्.

हवे एवामां एक दिवसे भव्यरूपी कमलोने विकसित करता अने मनुष्योनुं कल्याण करता एवा श्रीकल्याणसागर सूरी-
श्वर क्रमे करी आ तरफ विहार करता भद्रावतीमां पधार्या. ॥५०॥ पछी त्यां (भद्रावतीमां) मुनीश्वर श्रीकल्याणसागरजीने
आवेला जाणीने ते उत्तम बन्ने शेठीआओ हर्ष पाय्या, तथा तेमने त्यां पधराववा माटे उत्तम भक्तिवाळा ते बन्ने भाइओए म-
नोहर महोत्सव कर्यो. ॥ ५१ ॥ त्यारपछी आश्रवरहित तथा संघना लोकोथी घणी स्तुति कराता एवा ते मुनीश्वरो पण उपा-
श्रयमां आन्या, तथा वचनरूपी अमृत वडे करीने संसारना तापथी तपेला अगणित मनुष्योना तापने दूर करवा लाग्या.
॥ ५२ ॥ त्यारपछी ते कल्याणसागर सूरीश्वरजीए ते बन्ने भाइओने नवानगरनुं वृत्तांत पूछ्युं, त्यारे तेओए पण तुरत सवळुं
वृत्तांत कही संभळान्युं. ॥ ५३ ॥

॥१११॥

वर्धमान-

॥११२॥

योगितो जटिकावासि-रपि ताभ्यां निवेदिता ॥ सद्गुरुभ्यो यतो गोप्यं । नैव किंचिद्विवेकिनां ॥ ५४ ॥
 ताभ्यां वारद्वयं चैवं । योगिमेलापको जगे ॥ सूरिभ्यो हितकारिभ्य-स्तद्वृत्तांतपुरस्सरं ॥ ५५ ॥
 विस्मिता मुनिवरा अपि स्वय-मेतयोरथ निशम्य तां गिरं ॥ श्रेष्ठिनोर्निजहृदीति ते तदा-ऽर्चित-
 यंत खलु को नु योगिराट् ॥ ५६ ॥ श्रुतोपयोगेन मुनीश्वरास्ततो । हृदीति चक्रुः स्वयमेव निश्चि-
 तं ॥ तदीयगोत्रामरिकाथ कालिका । प्रसन्नचित्तोपरि नूनमेतयोः ॥ ५७ ॥

बळी तेओए योगी पासेथी जडी मळी ते पण कहुं, कारण के विवेकि पुरुषोने (पोताना) सद्गुरुओथी कांडपण
 छानुं राखवा जेवुं होतुंज नथी. ॥ ५४॥ अने ते योगीनो वृत्तांत कहेवापूर्वक ते बन्ने भाइओए बे वखत ते योगिनो जे मेलाप
 थयो, ते पण हित करनारा ते (कल्याणसागर) सूरेश्वरजीने कही संभळाव्यो. ॥ ५५ ॥ एवी रीते ते बन्ने शेठीआओनी ते
 (उपर कहेली) बाणीने सांभळीने विस्मय पामेला ते मुनीश्वर पण त्यारे ते योगीराज निश्च कोण हशे? एवी रीते पोताना
 हृदयमां विचार करवा लाग्या. ॥ ५६ ॥ त्यारपळी ते मुनीश्वरे श्रुतज्ञानना उपयोगथी (पोताना) हृदयमां पोतानी मेळेज
 एम निश्चय कर्यो के तेओनी गोब्रदेवी कालिका खरेखर आ बन्ने उपर प्रसन्न थइ छे. ॥ ५७ ॥

चरित्रम्.

॥११२॥

वर्धमान-

॥११३॥

योगिरूपममरी विकुर्व्य सा । कालिका किल तयोः सहायदा ॥ सर्वदास्ति वरदानयंत्रिता । पूर्व-
जप्रवरलालणार्चिता ॥ ५८ ॥ वर्धमानस्ततोऽपृच्छत् । सूरीणां क्रमयोर्नतः ॥ जगवन् योगिनाथोऽ-
सौ । क इति मम कथ्यतां ॥ ५९ ॥ निवेदयामासुरिमे मुनीश्वरा । अपि श्रुतज्ञानसमुद्रपारगाः ॥
वृत्तं समस्तं च तदीयपूर्वजो-रुलालणस्याथ सविस्तरं तयोः ॥ ६० ॥ इति निशम्य मुनीशनिवे-
दितं । प्रमुदितौ निजपूर्वजवृत्तकं ॥ पुल्लकितौ किल सूरिपदांबुजा-नतिपरौ वदतःस्म च बांधवौ ॥ ६१ ॥

कारण के तेमना पूर्वज एवा उत्तम लालणथी पूजाएली अने वरदान देवाथी बंधायेली ते कालिका देवी खरेखर योगीनुं
रूप धारण करीने तेओ बन्नेने हमेशा सहाय करनारी थइ छे. ॥ ५८ ॥ त्वास्माद ते सूरीश्वर श्रीकल्याणसागरजीना चर-
णोमां नमेला वर्धमानशेठ पूछवा लाग्या के हे भगवन् ! ते योगिराज कोण हता? ते कृपा करी मने कहो? ॥ ५९ ॥ त्वारे
श्रुतज्ञानरूपी समुद्रने पार पामेला आ श्री कल्याणसागर मुनीश्वरे पण तेओना पूर्वज एवा उत्तम लालणनुं सघलुं वृत्तांत
विस्तार सहित ते बन्नेने कही संभळान्युं. ॥ ६० ॥ एवी रीते मुनीश्वरे कहेलुं पोताना पूर्वजनुं वृत्तांत सांभळीने खरेखर हर्षित
थयेला अने रोमांचित थयेला ते बन्ने भाइओ मूरीश्वरना चरणोमां नमस्कार करता छता कहेवा लाग्या के, ॥ ६१ ॥

चरित्रम्

॥११३॥

વર્ષમાન-

॥૧૧૪॥

ગોત્રદેવ્યાશ્ચ તસ્યા નઃ । કાસ્તિ સ્થાનં મનોહરં ॥ લાલણારાધિતાયાસ્તુ । વદશ્વં જગવંશ્ચ તત્ ॥૬૨॥
શ્રુત્વેતિ સૂરયોઽવોચન્ । યુષ્માકં ગોત્રદેવતા ॥ મહાકાલીતિ સા રુચ્યાતા । પાવાપુર્ગનિવાસિની ॥૬૩॥
શ્રેષ્ઠિનાવિતિ નિશમ્ય સૂરિતઃ । તૂર્ણમેવ હૃદિ હર્ષમાપતુઃ ॥ તત્ર તચ્ચરણયોર્નતેર્મુદા-ઽકુર્વતામથ
મનોરથં ચ તૌ ॥ ૬૪ ॥ અથ મનોરથમેનમિમૌ ચ તૌ । મુનિવરાય નિવેશ્ય ગૃહં ગતૌ ॥ નતિપરા-
વમિતં મુદિતૌ હૃદો । હૃતમલૌ મિલિતાંજલિસંપુટૌ ॥ ૬૫ ॥

હે ભગવન્ ! (અમારા પૂર્વજ) લાલણે આરાધન કરેલી તે અમારી ગોત્રદેવીનું મનોહર સ્થાન કયાં છે? તે (કૃપા કરીને)
આપ કહો? ॥ ૬૨ ॥ આવું તે બન્નેનું વચન સાંભળીને સૂરીશ્વર કહેવા લાગ્યા કે, તમારી તે ગોત્રદેવી મહાકાલી એવા નામથી
પ્રખ્યાત છે, તથા તે પાવાગઢ પર નિવાસ કરનારી છે. ॥ ૬૩ ॥ સૂરીશ્વરજીનું આવી રીતનું વચન સાંભળીને તે બન્ને ખાઈઓ
એકદમ હૃદયમાં હર્ષ પામ્યા, અને ત્યાં પાવાગઢ પર તે મહાકાલીદેવીના ચરણોમાં નમવાનો આનંદથી મનોરથ કરવા લાગ્યા.
॥૬૪॥ ત્યારબાદ (પોતાનો) આ મનોરથ તે મુનિવરની પાસે નિવેદન કરીને નમન કરવામાં પરાયણ એવા, અતિ હર્ષિત થયેલા,
હૃદયમાંથી નાશ થયેલ છે મેલ જેનો એવા, અને જોડેલ છે હાથ જેમણે એવા તે બન્ને ખાઈઓ (પોતાને) ઘેર ગયા. ॥ ૬૫ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૧૪॥

વર્ધમાન-

॥૧૧૫॥

તતઃ પ્રજાતે કૃતમંગલાવુભૌ । કુટુંબયુક્તૌ ચલિતૌ ચ બાંધવૌ ॥ પ્રમોદતસ્તૌ સ્થલમાર્ગતો ડુતં ।
 રથાચનેકોષિતવાહનસ્થિતૌ ॥ ૬૬ ॥ એવં પ્રયાણાય કૃતપ્રયત્નૌ । ક્રમેણ પાવાચલદુર્ગમેતૌ ॥
 એતૌ યુતૌ સ્વીયકુટુંબકેન । નતૌ કૃતૌચિત્યકૃતી કૃતજ્ઞૌ ॥ ૬૭ ॥ ક્રમાઙ્ગયોર્યોજિતહસ્તયુગ્મૌ ।
 સ્વગોત્રદેવ્યાઃ કિલ કાલિકાયાઃ ॥ વિધાય પૂજાં વિવિધૈર્વિધાનૈ-સ્તતઃ સ્તવં ચક્રતુરેકચિત્તૌ ॥ ૬૮ ॥ યુગ્મં
 ॥ અસ્માકં કુલદેવી । સદૈવ રક્ષાપરા ત્વમેવાસિ ॥ આવાજ્યાં કૃપયા તે । સંકટજલરાશિરુત્તીર્ણઃ ॥ ૬૯ ॥

ત્યાર પછી પ્રભાતે કરેલ છે મંગલ મુહૂર્ત જેમણે એવા તે બન્ને ભાઈઓ (વર્ધમાનશાહ તથા પદ્મસિંહશાહ) કુટુંબ સહિત
 હર્ષથી રથાદિક અનેક ઉત્તમ વાહનોમાં બેસી જમીન માર્ગથી જલદી ચાલતા થયા. ॥ ૬૬ ॥ એવી રીતે પ્રયાણને માટે કરેલ
 છે યત્ન જેણે એવા, પોતાના કુટુંબથી યુક્ત એવા, કરેલા ઉપકારને જાણવાવાળા, ક્રમેં કરીને પાવાગઢમાં આવેલા, ઉચિત કામ
 કરનારા, અને પોતાની ગોત્રદેવી કાલિકાના ચરણકમલમાં જોડેલ છે બે હાથ જેણે એવા અને નમતા એવા તે બન્ને ભાઈઓ
 નાના પ્રકારની વિધિઓથી પૂજા કરીને એકચિત્ત થયા થકા તે દેવીની નિશ્ચે સ્તુતિ કરવા લાગ્યા. ॥ ૬૭ ॥ ૬૮ ॥ (હે કાલિકા
 દેવી !) તમેં અમારી કુલદેવી છો, અને હમેશાં (અમારી) રક્ષા કરવામાં તમોજ પરાયણ છો, આપની કૃપાથીજ અમો બન્ને
 સંકટના સમુદ્રને તરી ગયા છીએ. ॥ ૬૯ ॥

ચરિત્રમ્

॥૧૧૫॥

વર્થમાન-

॥૧૧૬॥

પ્રવિધાય યોગિરૂપં । દત્તં કિલ દર્શનં ત્વયાંસ્માકં ॥ તવ કૃપયૈવ સદૈવા-વયોઃ સુખં સર્વતો મિલિતં
 ॥ ૭૦ ॥ ઇતિ વિતત્ય નુતિં નતિતત્પરૌ । પ્રમુદિતૌ ચ તદીયપદોસ્તદા ॥ કૃતિપરૌ વત બંધુરવાંધવા-
 વથગતૌ કિલ્લ તૌ પટમંદિરં ॥ ૭૧ ॥ અતિવિભાસુરસુરવિજિત્વરં । કિલ્લ વિધાય મુદા નિજરૂપકં
 ॥ પ્રકટમેવ તતો નિશિ સામરી । વત સમાદિશતિસ્મ તયોરથ ॥ ૭૨ ॥ વત્સાવહં પ્રસન્નાસ્મિ ।
 યુ વયોર્નક્તિદર્શનાત્ ॥ પૂર્વજાર્પિતવાક્પાશૈઃ । સદૈવાત્ર નિયંત્રિતા ॥ ૭૩ ॥

વઝી તમોષ યોગિરાજનું રૂપ લેઈને અમોને સ્વરેસ્વર દર્શન દીધું હતું, તમારી કૃપાથીજ હમેશાં અમને વધી જગોષ સુખ મળ્યું. ॥ ૭૦ ॥ આવી રીતે તેના ચરણમાં નમન કરવામાં પરાયણ એવા તેઓ બન્ને સ્તુતિ કરીને હર્ષિત થયેલા (સત્) કૃત્યમાં પરાયણ તથા સુંદર એવા તે બન્ને ખાઈઓ પોતાના તંબૂમાં ગયા. ॥ ૭૧ ॥ ત્યારપછી રાત્રિમાં તે (કાલિકા) દેવી અતિ તેજસ્વી એવા સૂર્યના તેજને પણ પરાભવ કરનારું પોતાનું સ્વરેસ્વર સ્વરૂપ પ્રગટ કરીને હર્ષથી તે બન્નેને કહેવા લાગી કે, ॥ ૭૨ ॥ હે વત્સો ! તમારી ભક્તિ જોવાથી અને અહિં તમારા પૂર્વજ (લાલણ) ને આપેલાં વચનરૂપી પાસથી હમેશાંજ બંધાયેલી હું તમારા બન્ને ઉપર પ્રસન્ન થઈ છું. ॥ ૭૩ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૧૬॥

વર્ધમાન

॥૧૧૭॥

લક્ષ્મીરૂપધરા નિત્યં । ગોત્રે વાસ્ત્વપદિ સ્થિતા ॥ મહાકૃતિકારિણાં કુર્વે । સાહાય્યં સર્વતો વરં ॥૭૪॥
 યોગિરૂપં વિધાયૈવં । સાહાય્યં જવતોર્મયા ॥ દ્વિવારં વિહિતં વર્યં । વચઃપાલનહેતવે ॥ ૭૫ ॥
 ઇત્યુક્ત્વા પ્રતિમામેકાં । સ્ફટિકોપલ્લનિર્મિતાં ॥ નિજાં તાભ્યાં ચ દત્વા દ્રા-ગંતર્ધ્યાનં વભૂવ સા ॥૭૬॥
 અથ પ્રાતરુજાવેતા-વેતસ્યા મંદિરસ્ય ચ ॥ જીર્ણોદ્ધારં ચ સદ્ભક્ત્યા । કારયામાસતુરરં ॥ ૭૭ ॥
 શ્રુતિ વિહિતસુકૃત્યૌ વ્રાતરૌ મન્યમાનૌ । નિજમથ કૃતકૃત્યં તૌ કુટુંબેન યુક્તૌ ॥ નિજનગરમરં
 વૈ મોદમાનૌ સમેતૌ । ધનવિતરણતુષ્ટૈશ્ચારણૈઃ સ્તૂયમાનૌ ॥ ૭૮ ॥

તમારા ગોત્રમાં લક્ષ્મીના રૂપને ધારણ કરનારી હું હમેશાં ત્રીજી પેઢીએ રહેલી છું, તથા મારી ભક્તિ કરનારાઓને ચો-
 તરફથી ઉત્તમ રીતે હું મદદ કરું છું. ॥ ૭૪ ॥ અને તેથીજ મેં (મારું) વચન પાઠવા માટે બે વાર યોગીનું રૂપ ધારણ
 કરીને તમારી સહાયતા ઉત્તમ રીતે કરી છે. ॥ ૭૫ ॥ એમ કહીને સ્ફટિકમણિની બનાવેલી પોતાની એક પ્રતિમા (મૂર્તિ) તે
 બન્ને ભાઈઓને આપીને એકદમ તે (દેવી કાલિકા) અંતર્ધ્યાન થઈ ગઈ. ॥ ૭૬ ॥ ત્યારપછી પ્રાતઃકાલે તે બન્ને ભાઈઓ
 તુરત આ (કાલિકાદેવી)ના મંદિરનો જીર્ણોદ્ધાર ઉત્તમ ભક્તિવડે કરવા લાગ્યા. ॥ ૭૭ ॥ ત્યારબાદ એવી રીતે કરેલ છે
 સત્કૃત્ય જેણે એવા, અને પોતાને કૃતકૃત્ય માનતા એવા, ધન આપવાથી પ્રસન્ન થયેલા ચારણોથી સ્તુતિ કરાતા અને કુટુંબથી
 યુક્ત હર્ષ પામતા થકા તે બન્ને ભાઈઓ તુરત પોતાના નગરમાં આવ્યા. ॥ ૭૮ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૧૭॥

वर्धमान-

॥११८॥

इति श्रीमद्विधिपक्षगच्छाधीश्वरभट्टारकशिरोमणिश्रीमत्कल्याणसागरसूरीश्वरपट्टाढंकारश्रीमदमर-
सागरसूरिविरचिते श्रीमद्वाणगोत्रीयश्राद्धवर्यश्रीमद्वर्धमानपद्मसिंहश्रेष्ठिचरित्रे योगिरूपधारि-
णीगोत्रदेवतायाश्चित्रवल्लीजटिकाप्राप्तिपुण्यप्रकाशद्रव्यवृद्धिभद्रावत्यागमनगोत्रदेवीदर्शनादिवर्णनो
नाम सप्तमः सर्गः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु. ॥

॥ अथाष्टमः सर्गः प्रारभ्यते ॥

धर्मज्ञा शुचज्जावेन । वर्धमानवधूवर्यधात् ॥ गुरूपदेशतः सिद्ध-चक्राराधनमादरात् ॥ १ ॥

एवी रीते श्रीमान् विधिपक्षगच्छाधीश्वर भट्टारकशिरोमणि श्रीमान् कल्याणसागर सूरीश्वरना पाटने शोभावनारा श्रीमान्
अमरसागरसूरिजीए रचेला श्रीमान् लालणगोत्रना श्रावकोत्तम श्रीवर्धमान अने पद्मसिंहशेठना चरित्रमां योगिरूपने धारण
करनारी गोत्रदेवी पासेथी चित्रावेलनी जडीनी प्राप्ति, पुण्य प्रकाश, द्रव्यनी वृद्धि, भद्रावतीमां आगमन, तथा गोत्रदेवीना
दर्शन आदिकना वर्णनरूप सातमो सर्ग समाप्त थयो. ॥ श्रीरस्तु ॥

॥ हवे आठमो सर्ग प्रारंभ थाय छे. ॥

(त्यारपछी) धर्मने जाणनारी वर्धमानशाहनी स्त्री (नवरंगदेवी) उत्तम भाववडे करीने गुरुना उपदेशथी आदरपूर्वक
सिद्धचक्रनुं आराधन करवा लागी. ॥ १ ॥

चरित्रम्.

॥११८॥

વર્ધમાન

॥૧૧૯॥

સંપૂર્ણે તપસિ તસ્યો-દ્યાપનં સાકરોન્મુદા ॥ મુદ્રિકાણાં તયા તત્ર । લક્ષદ્વયી વ્યયીકૃતા ॥ ૨ ॥
 માર્યયા પદ્મસિંહસ્ય । મહાબુદ્ધિનિધાનયા ॥ વિહિતં જ્ઞાનપંચમ્યા-સ્તપો ધર્મવિધિતસયા ॥ ૩ ॥
 ઉદ્યાપનં તયા ચક્રે । તપોતે શુભજાવતઃ ॥ વિહિતા જ્ઞાનજક્તિશ્ચ । મહોત્સવપુરસ્તરં ॥ ૪ ॥
 અર્હદાગમશાસ્ત્રાણિ । લેખિતાનિ તયા તદા ॥ વ્યયો દ્વિલક્ષમુદ્રાણાં । કૃતોઽત્ર શુભભાવતઃ ॥ ૫ ॥
 જગડોર્નિજપુત્રસ્ય । વીવાહઃ શ્રેષ્ઠિના કૃતઃ ॥ લઘોર્હિ વર્ધમાનેન । ત્રિલક્ષમુદ્રિકાવ્યયાત્ ॥ ૬ ॥
 ઉષ્ટ્રકાણાં સદ્સ્રાણિ । ચારણેઽન્યસ્તદા દદૌ ॥ ચત્વારિ ચતુરઃ શ્રેષ્ઠિ-વર્યોઽસૌ વર્ધમાનકઃ ॥ ૭ ॥

ચરિત્રમ્.

અને તપ પૂરું થયે તેનીએ હર્ષથી તે (તપ)નું ઉદ્યાપન કર્યું, તેમાં તેનીએ બે લાખ સોનામહોરોનો સ્વર્ચ કર્યો. ॥ ૨ ॥
 (તેવી રીતે) પદ્મસિંહશાહની મહાબુદ્ધિના નિધાનરૂપ સ્ત્રીએ (કમલાદેવીએ) ધર્મ કરવાની ઇચ્છાથી જ્ઞાનપંચમીનો તપ કર્યો. ॥ ૩ ॥ અને તે તપને અંતે શુભભાવથી તેનીએ ઉદ્યાપન કર્યું, અને મહોત્સવપૂર્વક જ્ઞાનભક્તિ કરી. ॥ ૪ ॥ તે વચ્ચે તેનીએ જિનેશ્વરપ્રભુના આગમ શાસ્ત્રો લખાવ્યાં, અને તેમાં શુભભાવથી બે લાખ સોનામહોરોનો તેનીએ સ્વર્ચ કર્યો. ॥ ૫ ॥
 વર્ધમાનશાહ શેઠે પોતાના ન્હાના પુત્ર જગડુશાહનો ત્રણ લાખ સોનામહોરોનો નિશ્ચે સ્વર્ચ કરી વિવાહ કર્યો. ॥ ૬ ॥ તે વચ્ચે ચતુર અને શેઠીઆઓમાં પણ મહોટા ઇવા આ વર્ધમાનશાહ શેઠે ચાર હજાર ડંટ ચારણોને આપ્યા. ॥ ૭ ॥

॥૧૧૯॥

વર્ધમાન.

॥૧૨૦॥

પદ્મસિંહોઽપિ પુત્રસ્ય । રણમદ્વાજિધસ્ય ચ ॥ મુદ્રિકાણાં ત્રિલક્ષાણાં । વીવાદે કૃતવાન્ વ્યયં ॥૭॥
 અમરસાગરસૂરિવરસ્ય ચ । કવિવરસ્ય સુસૂરિપદાર્પણે ॥ સપદિ સૂરિવરસ્ય સમાજ્ઞયા । પ્રમુદિતૌ
 નિજચેતસિ બાંધવૌ ॥ ૯ ॥ દ્વિલક્ષમુદ્રિકાણાં તૌ । શ્રેષ્ઠિવર્યૌ ચ ચક્રતુઃ ॥ વ્યયં સાધર્મિકોદ્ધાર-
 —પૂર્વકં શુજમાનસૌ ॥ ૧૦ ॥ યુગ્મં ॥ કૌશાંબીતિ પુરા યસ્યાઃ । ય્યાતં નામ મહીતલે ॥ સાં-
 પ્રતં વિચ્યતે ભદ્રા-વતીતિ વિશ્રુતા હિ સા ॥ ૧૧ ॥ પુરા સંપ્રતિભૂપેન । કારિતં તત્ર મંદિરં ॥
 શ્રીમત્પાર્શ્વજિનેશસ્ય । ભવ્યં જવ્યોપકારકં ॥ ૧૨ ॥

(તેવી રીતે) પદ્મસિંહશાહે પણ રણમલશાહ નામના (પોતાના) દીકરાના વિવાહમાં ત્રણ લાખ મુદ્રિકાનો સ્વર્ચ કર્યો.
 ॥ ૮ ॥ વઢી પોતાના હૃદયમાં હર્ષ પામેલા એવા, અને ઉત્તમ શેઠ એવા તે બન્ને ભાઈઓએ આચાર્ય મહારાજ શ્રીકલ્યાણસાગર-
 સૂરિજીની આજ્ઞાથી (આ ચરિત્રના રચનાર) મહાકવિ શ્રીઅમરસાગરસૂરિજીને શ્રેષ્ઠ સૂરિપદ આપવામાં તુરત બે લાખ સોનામોહોરોનો
 સ્વર્ચ શુભ ચિત્તથી સાધર્મિકોનો ઉદ્ધાર કરવાપૂર્વક કર્યો. ॥ ૯ ॥ ૧૦ ॥ પૂર્વે પૃથ્વીમાં જે નગરીનું કૌશાંબી એવું પ્રખ્યાત નામ
 હતું, તે નગરી હાલમાં ભદ્રાવતી એવા નામથી વિખ્યાત છે. ॥ ૧૧ ॥ પૂર્વે સંપ્રતિ નામના રાજાએ ત્યાં સુંદર અને ભવ્યજનોપર
 ઉપકાર કરનારું શ્રીમાનપાર્શ્વમશ્વરનું મંદિર કરાવ્યું હતું. ॥ ૧૨ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૨૦॥

વર્ધમાન

॥૧૨૧॥

જીર્ણોદ્ધારસ્તતસ્તાભ્યાં । સૂરીણામુપદેશતઃ ॥ કારિતઃ સાર્ધલક્ષ્ય । મુદ્રિકાણાં વ્યયેન ચ ॥૧૩॥
 નવીનનગરે તાભ્યાં । ચાંપસિંહાય બંધવે ॥ સ્વકારિતાર્હદાગાર-રક્ષણાય સદૈવ હિ ॥ ૧૪ ॥
 વાટિકા નવ ક્ષેત્રાણિ । ચત્વારિ ચ નિજાનિ ચ ॥ મનોહ્રા ત્વેકપંચાશ-ઋદ્ધશ્રેણિઃ સમર્પિતા ॥૧૫॥
 દ્વિલક્ષમુદ્રિકાશ્ચાપિ । પ્રેષિતાઃ સંઘસાક્ષિકં ॥ મંદિરાપૂર્ણકાર્યાણિ । પૂર્ણીકર્તુ સુભાવતઃ ॥૧૬॥ ત્રિન્નિ-
 વિશેષકં ॥ પરં જ્ઞાવિનિયોગેન । ન ચ પૂર્ણં બભૂવ તત્ ॥ નૂનં પ્રયત્નતોઽપ્યત્ર । વિધિરેવ સમર્થકઃ ॥૧૭॥

ચરિત્રમ્

ત્યારપછી તે શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરીશ્વરના ઉપદેશથી તે બંને ભાઈઓએ દોઢલાખ મુદ્રિકાના સ્વર્ચથી (તેજ મંદિરનો)
 જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો. ॥ ૧૩ ॥ ત્યારબાદ તે બંને ભાઈઓએ નવાનગરમાં (પોતાની મીલકતમાંની) નવ વાડીઓ, ચાર સ્થેતર,
 અને સુંદર એવી એકાવન હાટની શ્રેણી, તે પોતે કરેલા ઉત્તમ મંદિરની હમેશાં રક્ષા થાય તે માટે ચાંપસી નામના (પોતાના)
 ભાઈને સમર્પણ કર્યા, અને સંઘની સાક્ષિએ મંદિરનાં અપૂર્ણ કામ પૂરાં કરવા માટે ઉત્તમ ભાવપૂર્વક બે લાખ મુદ્રિકા પણ તેને
 મોકલી. ॥ ૧૪ ॥ ૧૫ ॥ ૧૬ ॥ પરંતુ ભાવિની પ્રવલતાથી તે (મંદિરનું અપૂર્ણ કામ) પૂર્ણ થયું નહિં, સ્વચ્ચર આ દુનીઆમાં
 પ્રયત્નથી પણ વિધિજ બલવાન છે. ॥ ૧૭ ॥

॥૧૨૨॥

वर्धमान-

॥१२२॥

निजसाधर्मिकोद्धार-कृते ताभ्यां व्ययीकृताः । मुद्रिकापंचलक्षाश्च । जटिकायाः प्रजावतः ॥१७॥
 अथो गतौ तौ वरबांधवावुभौ । श्रीउज्जयंते स्वकुटुंबयुक्तौ ॥ कर्तुं पवित्रं निजजन्म दुर्लभं ।
 श्रीनेमिनाथांहिनिनंसयालं ॥ १८ ॥ ताभ्यां कृता तत्र विशुद्धचेतसा । श्रीनेमिनाथस्य पदाब्जसे-
 वा ॥ महोत्सवेनाष्टदिनप्रमाणतः । संप्रीणितार्थिब्रजसंप्रशस्ता ॥ १९ ॥ छिन्नहस्तमुद्राव्ययतः कृतो-
 ऽत्र । श्रीनेमिनाथोद्दिनालयस्य ॥ उद्धार आभ्यामिव संसृतिश्च । निजात्मनोः स्वांतविशुद्ध-
 जावात् ॥ २० ॥

अने जडीना प्रभावथी पोताना साधर्मिक भाइओना उद्धार माटे तेओए पांच लाख कोरीनो खर्च कर्यो. ॥ १८ ॥
 त्यापछी पोताना कुटुंबथी युक्त एवा ते बने उत्तम भाइओ दुर्लभ एवो पोतानो जन्म पवित्र करवा सारुं श्रीनेमिनाथना
 चरणमां नमस्कार करवा माटे गिरनार पर्वतपर गया. ॥ १९ ॥ त्यां जइने ते बनेए शुद्ध चित्तवडे करीने अष्टादिक महोत्स-
 वपूर्वक प्रसन्न करेला अर्थीओना समूहथी वखणाएली श्रीनेमिनाथना चरणकमलनी सेवा करी. ॥ २० ॥ अने त्यां
 पोताना अंतःकरणना शुद्ध भावथी पोताना आत्मानो संसारथी उद्धार करता होय नहिं शुं? तेम श्रीनेमिनाथना मनोहर जि-
 नमंदिरनो बे लाख मुद्रानो खर्च करी, तेओए जीर्णोद्धार कर्यो. ॥ २१ ॥

चरित्रम्.

॥१२२॥

વર્ધમાન

॥૧૨૩॥

જવાળોત્તારણયાનસન્નિજં । તતો ગતૌ તૌ કનકાદ્રિશૃંગ ॥ શ્રીઆદિનાથોરુપદાબ્જસેવયા ।
 નિજાત્મનોમોંદમવાપતુશ્ચ ॥ ૨૨ ॥ તાજ્યાં ધ્વજારોપણમત્ર કારિતં । દ્વિલક્ષમુદ્રાવ્યયતો મહેન ॥
 નિજાત્મનોમોંક્ષપદાધિરોપણં । કર્તુ વિશુદ્ધેન હૃદેવ નૂનં ॥ ૨૩ ॥ તારિંગતીર્થેઽથ તતો ગતાવિમૌ
 । સંસારવારાંનિધિતારણેઽલં ॥ કુટુંબયુક્તૌ શુભજાવજાવિતૌ । સંપ્રોણિતાર્થિવ્રજગીતકીર્તી ॥ ૨૪ ॥ અ-
 જિતનાથપદાંબુજસેવયા । સફલમત્ર નિજં કુરુતઃસ્મ તૌ ॥ જિનનિકેતનમત્ર તુ જીર્ણતાં । ગતમલં
 હ્યતિતુંગમપશ્યતાં ॥ ૨૫ ॥

ત્યારબાદ સંસારરૂપી સમુદ્રમાંથી તારવાને વહાણ સરસા શત્રુંજય પર્વતના શિખર પ્રત્યે તે બંને ભાઈઓ ગયા, અને ત્યાં
 શ્રીઆદિનાથનાં મનોહર ચરણકમલની સેવાથી પોતાના આત્માને વિષે હર્ષ પામ્યા. ॥ ૨૨ ॥ અને સ્વરેશ્વર પોતાના આત્માને
 મોક્ષપદમાં સ્થાપિત કરવાનેજ જેમ તેમ વિશુદ્ધ હૃદયથી બંને ભાઈઓએ બે લાખ મુદ્રાના સ્વર્ચથી મહોત્સવપૂર્વક ત્યાં (તે નેમિ-
 નાથના મંદિર ઉપર) ધ્વજા ચઢાવવાનું કામ કર્યું. ॥ ૨૩ ॥ ત્યારપછી કુટુંબથી યુક્ત એવા અને શુભભાવથી શોભીતા એવા
 અને પ્રસન્ન થયેલા યાચકોના સમૂહથી ગવાયેલ છે કીર્તિ જેની એવા તે બંને ભાઈઓ સંસારરૂપી સમુદ્રમાંથી તારવામાં સમર્થ
 એવાં તારિંગ તીર્થમાં (તારંગાજીપર) ગયા. ॥૨૪॥ અને ત્યાં તે બંનેએ શ્રીઅજિતનાથના ચરણકમલની સેવાવડે કરીને પોતાના
 જન્મને સફલ કર્યો, અને ત્યાં તેઓએ અતિ ડંચાં અને અતિ જીર્ણ થયેલાં તે (અજિતનાથનાં) પવિત્ર જિનમંદિરને જોયું. ॥૨૫॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૨૩॥

वर्धमान-

॥१२४॥

सार्धद्विलक्षमुद्राणां । व्ययेन विहितस्तदा ॥ जीर्णोद्धारोऽस्य तीर्थस्य । ताभ्यां कल्याणहेतवे ॥२६॥
 ततोऽर्बुदगिरावेता-वेतौ श्रेयोऽभिलाषिणौ ॥ स्वकीयोरुकुटुम्बेन । सहितौ हितकारिणि ॥ २७ ॥
 वीक्ष्य तत्र विमलेन कारितं । मंदिरं वृषभनाथमंडितं ॥ वर्यशिल्पकलितं मनोहरं । तावुभौ
 हृदि निजे चमत्कृतौ ॥२८॥ रंगमंरुपमनद्वपशिद्वपकं । सुंदरं गजगणोरुमंदिरं ॥ स्वर्ग एव भुवि किं
 समागत-स्तत्र वीक्ष्य खलु मन्यतःस्म तौ ॥ २९ ॥ वस्तुपालपरिनिर्मितं तथा । नेमिनाथवरमं-
 दिरं ततः ॥ संविलोक्य किल चित्रितावुभौ । मानसे परममोदमापतुः ॥ ३० ॥

त्यारे ते बन्नेए (पोताना) कल्याण माटे आ तीर्थनो अढी लाख मुद्राना खर्चवडे करीने जीर्णोद्धार कर्यो. ॥ २६ ॥
 त्यारपछी पोताना उत्तम कुटुम्ब साथे कल्याणनी इच्छावाळा ते बन्ने भाइओ हितकारी अर्बुद गिरि उपर (आबु पर्वतपर) गया.
 ॥ २७ ॥ त्यां विमलशाहे बनावेळुं वृषभनाथ प्रभुथी शोभतुं उत्तम कारीगरीवाळुं मनोहर मंदिर जोइने ते बन्ने पोताना हृद-
 यमां आश्चर्य पाय्या. ॥ २८ ॥ त्यां ते जिनमंदिरमां अतिशय कारीगरीवाळा सुंदर रंगमंडपने तथा हाथीओना समूहनी
 विशाल शाळाने जोइने तेओ पोताना मनमां खरेखर एम मानवा लाग्या के, शुं अहि पृथ्वीपर स्वर्गज आवेलो छे? ॥२९॥
 वळी पछी त्यां वस्तुपाले बनावेळुं नेमिनाथप्रभुनुं उत्तम मंदिर जोइने खरेखर ते बन्ने आश्चर्य पाय्या थका मनमां अति ह-
 र्षने पायवा लाग्या. ॥ ३० ॥

चरित्रम्.

॥१२४॥

वर्धमान

॥१२५॥

वीक्ष्य तत्राद्भुतां सर्वा । शिष्टपकर्मैकवर्णिकां ॥ मन्वाते कारकं तस्य । जुवि धन्यतमं च तौ ॥ ३१ ॥
 ततस्तौ शुभभावेन । जीर्णोद्धारं ह्ययोरपि ॥ मुद्रिकापंचलक्षैश्च । चक्रतुर्जिनगेह्योः ॥ ३२ ॥
 मंत्रीश्वस्तुपालस्य । तेजपालान्वितस्य च ॥ तथैव विमलस्यापि । कीर्तिस्तंभनिज्ञे उज्ञे ॥ ३३ ॥
 अर्बुदाचलशृंगोरु-मुकुटे जिनमंदिरे ॥ तावेतौ परमानंदं । वीक्षमाणौ मुहुर्मुहुः ॥ ३४ ॥ युग्मं ॥
 ततः समुत्तीर्य नगेंद्रतस्तौ । सम्मेतशैलान्निधतीर्थमेतौ ॥ जिनालिमोक्षाधिगमातिपूतं । सुदुर्लभं
 जव्यमभव्यवृंदैः ॥ ३५ ॥

तेषां कारिगिरीना सर्व प्रकारना अद्भुत नमुनाने जोइने ते मंदिरना बनावनारने ते बन्ने पृथ्वीमां अति धन्य मानवा
 लाग्या. ॥ ३१ ॥ त्यापली ते बंन्ने भाइओए शुभ भाववडे ते बन्ने जिनमंदिरोनो पण पांच लाख मुद्रिका खरचीने जीर्णो-
 द्धार कर्हो. ॥ ३२ ॥ तेजपाल सहित मंत्रीश्वर वस्तुपालना तेमज विमलशाहना पण कीर्तिना स्तंभ एवां अने अर्बुदाचलना
 शिखरना मनोहर मुकुटरूप एवां ते बन्ने जिनमंदिरोने ते बन्ने भाइओ वारंवार जोता थका परम आनंद पाम्या. ॥ ३३ ॥
 ॥ ३४ ॥ त्यारबाद बन्ने भाइओ ते पर्वतथी (अर्बुदाचलथी) उतरीने जिनश्रेणिनी मोक्षप्राप्तिथी अति पवित्र एवुं अने अम-
 व्योना समूहे अति दुर्लभ एवुं सुंदर सम्मेतशैल नामनुं जे तीर्थ ते प्रत्ये गया. ॥ ३५ ॥

चरित्रम्.

॥१२५॥

वर्धमान.

॥१२६॥

विधाय पूजां वरपादुकानां । तत्रार्हतां विंशतिसंख्यकानां ॥ धन्यं निजात्मानममन्यतां तौ । संसारवा-
धैरिव पारमेतं ॥३६॥ विस्त्रोक्य दुर्गमं वर्य-शैलारोहणमत्र तौ ॥ यात्रिकाणां च जठ्यानां । सुखारोहण-
हेतवे ॥३७॥ सार्धद्विलक्षमुद्राणां । पदश्रेणीर्व्ययेन च ॥ कारयामासतुमुक्ति-सौधनिःश्रेणिका इव ॥३८॥
युग्मं । एवं सुपंचतीर्थानां । मुख्यानां शुचिजावतः ॥ यात्राश्च विहितास्तान्यां । मोक्षैकफलदा ध्रुवं ॥३९॥
वैज्जारचंपाकाकंदी । पावाराजगृहादयः ॥ वाराणसीहस्तिनाग-पुरप्रचतयस्तथा ॥ ४० ॥ तीर्थकरपदां-
भोजैः । पवित्रास्तीर्थभूमयः ॥ जावतो वंदितास्ताभ्यां । भूरिद्रव्यव्ययेन च ॥ ४१ ॥ युग्मं ॥

त्यां बीस तीर्थकरोनां उत्तम पगलांओनी पूजा करीने ते बन्ने भाइओ पोताना आत्माने संसारसमुद्रथी पार पा-
मेलो होय नहिं थुं? तेम धन्य मानवा लाग्या. ॥ ३६ ॥ अने ते बन्ने अहिं (आ) उत्तम पर्वत उपर चडवुं अति कठिन छे,
एम जाणीने धव्य यात्रिकोने सुखथी चडवाने माटे अढी लाख मुद्राना खर्चथी मुक्तिना महेलनी पीमरणी होय नहिं थुं? तेम
पगथिआं बंधाव्यां. ॥ ३७ ॥ ३८॥ एवी रीते मुख्य एवां उत्तम पांच तीर्थोनी सारा भावथी ते बन्ने ए खरेखर मोक्षना फलने
आपनारी यात्राओ करी. ॥३९॥ वैभारगिरि, चंपा, काकंदी, पावा, राजगृह आदिक तेवी रीने वाणारसी, हस्तिनापुर, इत्यादि
तीर्थकरोना चरणकमलोवडे पवित्र थयेली तीर्थभूमिओने ते बन्ने भाइओए घणा द्रव्यना खर्चथी भावपूर्वक नमस्कार कर्या. ॥४०॥४१॥

चरित्रम्.

॥१२६॥

વર્ધમાન-

॥૧૨૭॥

इति विहितसुकृत्यौ तीर्थयात्रापवित्रा-वमितधनसुदानात्प्रीणितार्थिजनौघौ ॥ अतिमुदितकुटुंबौ
 ब्रातारौ तौ समेतौ । निजनगरमविष्टं नन्दमानौ जनौघैः ॥४१॥ इति श्रीमद्विधिपक्षगच्छाधीश्वरज-
 ङ्गारकशिरोमणिश्रीमत्कल्याणसागरसूरीश्वरपट्टाक्षंकारश्रीमदमरसागरसूरिविरचिते श्रीमद्वाङ्मणो-
 त्रीयश्राद्धवर्धश्रीमद्वर्धमानपद्मसिंहश्रेष्ठिचरित्रे तत्कृतानेकतीर्थयात्राचित्रवद्वोजटिकामाहात्म्यामि-
 तद्रव्यव्ययादिपुण्यप्रज्ञावर्णनो नामाष्टमः सर्गः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥

एवी रीते करेल છે ઉત્તમ કૃત્યો જેણે એવા, તીર્થયાત્રાથી પવિત્ર થયેલા, અતિધનના ઉત્તમ દાનથી પ્રસન્ન કરેલ છે અર્થી
 જનના સમૂહ જેણે એવા, અતિ હર્ષિત કુટુંબવાળા મનુષ્યોના સમૂહોથી વચ્ચળાતા તે વન્ને માટે નિર્વિદ્ધે પોતાના નગરમાં આવ્યા.
 ॥ ૪૨ ॥ એવી રીતે શ્રીમાન્ વિધિપક્ષગચ્છાધીશ્વર મદ્યારકશિરોમણિ શ્રીમાન્ કલ્યાણસાગરસૂરીશ્વરના પાઠને શોભાવનારા
 શ્રીમાન્ અમરસાગરસૂરિજીએ રચેલા શ્રીમાન્ લાલણગોત્રના શ્રાવકોત્તમ શ્રીમાન્ વર્ધમાન અને પદ્મસિંહશેઠના ચરિત્રમાં તેઓએ ક-
 રેલી અનેક તીર્થોની યાત્રા, તથા ચિત્રાવેલની જડીના માહાત્મ્યથી કરેલો અગણિત દ્રવ્યનો સ્વર્ચ તથા પુણ્યપ્રભાવના વર્ણનરૂપ
 આઠમો સર્ગ સમાપ્ત થયો. ॥ શ્રીરસ્તુ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૨૭॥

વર્ધમાન.

॥૧૨૮॥

॥ અથ નવમઃ સર્ગઃ પ્રારભ્યતે ॥

આયુઃ પ્રપૂર્યાથ નિજં સ એવં । ધ્યશીતિવર્ષપ્રમિતં મનોહં ॥ શ્રીવર્ધમાનો નિજબંધુસેવિતઃ ।
 શ્રીવીરપાલાદિચતુઃ સુતૈશ્ચ ॥ ૧ ॥ સંસેવિતઃ પૌત્રગણાલિન્નિશ્ચ । તીર્થકરાણાં શરણં વિધાય ॥
 સમાધિના મૃત્યુમવાપ્ય શીઘ્ર-મારાધનાતશ્ચ જગામ નાકં ॥ ૨ ॥ યુગ્મં ॥ ત્રાતુર્વિયોગજં દુઃખ—
 મમાનં માનસે વહન્ ॥ કારયામાસ તસ્યાથ । મૃતકાર્યાણિ પદ્મકઃ ॥ ૩ ॥ દ્વાદશબ્રક્ષમુદ્રાણાં ।
 ઢ્યયેનાસાવજોજયત્ ॥ કહ્લુદેશં ચ હાલારં । પકાન્નૈર્વિવિધૈઃ સમં ॥ ૪ ॥

॥ હવે નવમો સર્ગ પ્રારંભ થાય છે. ॥

પછી એવી રીતે પોતાના બંધુથી અને શ્રીવીરપાલ આદિક ચાર પુત્રોથી સેવા કરાતા તે શ્રીમાન્ વર્ધમાનશાહશેઠ પોતાનું
 સુખાકારી બ્યાસી વર્ષનું આયુષ્ય પૂર્ણ કરી પૌત્રોના સમૂહથી પણ ઉત્તમ સેવા કરાતા થકા તીર્થકરોનું શરણ લેઈને આરાધનાથી
 જલદી સમાધિવડે મૃત્યુ પામીને સ્વર્ગે ગયા. ॥ ૧ ॥ ૨ ॥ ત્યારે પદ્મસિંહશાહ (પોતાના) ખાઈના વિયોગથી થતું અમાપ
 દુઃખને ચિત્તમાં ધારણ કરતા થકા તેની ઉત્તરક્રિયાનાં કાર્યો કરવા લાગ્યા. ॥ ૩ ॥ (તેમાં) આ પદ્મસિંહશાહે બારલાખ
 મુદ્રાનું સ્વર્ચ કરી નાના પ્રકારનાં પકાન્નો (મીઠાઈ) વડે કરીને એકી વચ્ચે કચ્છદેશ અને હાલારદેશને જમાડ્યો. ॥ ૪ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૨૮॥

વર્ધમાન

॥૧૨૯॥

ત્રિલક્ષ્મુદ્રાવ્યયતસ્તતોઽસૌ । તદગ્નિસંસ્કારસુભૂમિકાયાં ॥ ચકાર વાપીં વરવારિરમ્યાં । સુશિલ્પ-
રમ્યાં નિકટે પુરોઽસ્યાઃ ॥ ૫ ॥ પાર્શ્વેઽસ્યા દેવકુલ્લિકાં । શાંતિનાથજિનેશિતુઃ ॥ શ્રેયોઽર્થે કારયા-
માસ । નિજબંધોર્હિતાર્થસૌ ॥ ૬ ॥ અથાંતસમયં જ્ઞાત્વા । પદ્મસિંહઃ સ બુદ્ધિમાન્ ॥ વીરં ચ વિજપા-
લં ચ । જામલં જગદ્ગું તથા ॥ ૭ ॥ ચતુરો વર્ધમાનસ્ય । ચતુરાંસ્તનુજાનપિ ॥ શ્રીપાલં કૂરપાલં
ચ । રણમદ્વાજિધં તથા ॥ ૮ ॥ ત્રીનપિ તનુજાન્ સ્વીયા-નાહ્વામાસ વેગતઃ ॥ દ્રવ્યજાગકૃતેઽ-
પૃહ્લત્ । સમસ્તાનપિ તાનસૌ ॥ ૯ ॥ ત્રિજિર્વિશેષકં ॥

પછી તે પદ્મસિંહશાહે તે વર્ધમાનશાહના અગ્નિસંસ્કારની પૃથ્વી ઉપર ત્રણ લાખ મુદ્રાના સ્વર્ચથી ઉત્તમ કારીગિરીવાળી
અને સુંદર (મીઠાં) જલથી શોભતી આ શહેરની (મદ્રાવતીની) નજીકમાં એક વાવ બંધાવી. ॥૫॥ અને તેની પાસે પોતાના બંધુનું
હિત ઇચ્છનાર આ પદ્મસિંહશાહે કલ્યાણ માટે શાંતિનાથ જિનેશ્વરની દેરી કરાવી. ॥૬॥ ત્યારબાદ બુદ્ધિશાળી તે પદ્મસિંહશાહે
(પોતાનો) અંત સમય જાણીને વીરપાલ, વિજપાલ, ભારમલ અને જગદુ નામના વર્ધમાનશાહના ચાર પુત્રોને તથા
શ્રીપાલ, કૂરપાલ, અને રણમલ નામના પોતાના ત્રણ પુત્રોને તુરત પોતાની પાસે બોલાવ્યા, અને તેઓ સર્વને દ્રવ્યના ભાગ
માટે પૂછ્યું. ॥ ૭ ॥ ૮ ॥ ૯ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૨૯॥

वर्धमान-

॥१३०॥

तेऽप्यवोचन् समस्तं नो । द्रव्यं तु द्रव्यं विभज्य च ॥ आयतिक्लेशनाशाय । देहि सांप्रतमेव हि ॥१०॥
 पद्मसिंहोऽपि विज्ञाय । बुद्धिमान् मानसे निजे ॥ विजक्तवसने बांढां । तेषां जाविनियोगतः ॥११॥
 हृदि दूनो जटीयुक्तां । पेटिकामुदघाटयत् ॥ जाग्यश्रेणिमिवामीषां । वत्सलानामहर्निशं ॥१२॥ युग्मं ॥
 ततो निष्कास्य निष्कास्य । पेटातो निजहस्ततः ॥ सप्तलक्षोरुसौवर्ण-मुद्रिका यावता तदा ॥१३॥
 गणितास्तावता तेन । जटिका तत्र नेक्षिता ॥ न चापि मुद्रिकैकापि । पेटिकायां मनस्विना ॥१४॥ युग्मं.

त्यारे तेओए पण कहुं के भविष्यकाळमां क्लेशना विनाश माटे तमो हमणांज अमोने सघळुं द्रव्य सरखे भागे वहेंची आपो. ॥ १० ॥ त्यारे बुद्धिवान् एवा ते पद्मसिंहशाहे पण भाविना प्रबलथी तेओनी जुदा रहेवानी इच्छाने पोताना मनमां जाणीने हृदयमां दुभाया थकां हमेशां वत्सल एवा ते सघळाओनी जाणे भाग्यनी श्रेणि होय नहिं तेम (चित्रावेलनी) जडीवाळी पेटा उघाडी. ॥ ११ ॥ १२ ॥ पछी ते वखते पोताने हाथे ते पेटांमांथी कहाडी कहाडीने जेवामां तेमणे सात लाख सोनामहोरो गणी, तेवामां ते पेटांनी अंदर ते बुद्धिवान् पद्मसिंहशाहे ते जडी, तथा एक पण सोनामहोर जोड नहिं. ॥ १३ ॥ १४ ॥

चरित्रम्.

॥१३०॥

वर्धमान

॥१३१॥

तावदेव हि विज्ञाय । तेषां जाग्यं स बुद्धितः ॥ विजज्य तुदयमेकैकं । मुद्रालक्ष्मथार्पयत् ॥१५॥
 ततोऽसौ कथयामास । वृत्तांतं निजमादितः ॥ तदग्रे जटिकावासि-गमनादिकथायुतं ॥ १६ ॥
 अथासौ मेलयित्वारं । कुटुंबं सकलं निजं ॥ प्रतिमां गोत्रजायास्तां । स्फटिकोपलनिर्मितां ॥१७॥
 वृद्धाय वीरपालाय । महाकालीसमर्पितां ॥ अर्पयामास विघ्नौघ-वारिणीं हितकारिणीं ॥१८॥ युग्मं ॥
 जगौ च पूजनीयेयं । युष्मद्भिः सकलैरपि ॥ रक्षणीया प्रयत्नेन । वाञ्छितार्थप्रदायिनी ॥ १९ ॥

हवे तेणे (पोतानी) बुद्धिथी तेओ सर्वनुं खरेखर तेटलुंज भाग्य जाणीने तेओने एक एक लाख सोनामहोरो सरखे
 भागे वहेंची आपी. ॥ १५ ॥ पछी तेणे ते चित्रावेळनी जडीनी प्राप्ति तथा तेनुं चाल्या जवुं इत्यादिक कथावाळो पोतानो
 वृत्तांत पहेलेथी मांडीने तेओने कही संभळाव्यो. ॥१६॥ पछी तेमणे तुरत पोतानां सर्व कुटुंबने एकटुं करी महाकालिए अर्पण
 करेली विघ्नोना समूहने निवारनारी तथा हित करनारी एवी पोतानी गोत्रदेवीनी स्फटिक रत्ननी बनावेली ते प्रतिमा (वर्ध-
 मानशाहना) महोटा पुत्र विरपालने सोंपी, ॥ १७॥१८॥ अने कवुं के तमो सवळाओए पण वांछित अर्थने देवावाळी आ प्र-
 तिमानुं पूजन करवुं, तथा यत्नपूर्वक तेनुं रक्षण करवुं. ॥ १९ ॥

चरित्रम्.

॥१३१॥

वर्धमान.

॥१३२॥

आराध्या महाकालीयं । कष्टे किञ्च समागते ॥ अष्टमोरुतपःपूर्वं । प्रत्यक्षेयं न विष्यति ॥ २० ॥
 गदित्वेति कुटुंबं स्वं । शांतचित्तो बभूव सः ॥ अर्हदादिशरणानां । शरणं ज्ञावयन् हृदि ॥ २१ ॥
 पद्मसिंहो जगाम स्वः । कालेन कियता ततः ॥ सप्तसप्ततिवर्षायुः । प्रपूर्याराधनापरः ॥ २२ ॥
 योग्यद्रव्यव्ययेनाथ । मृतकार्याणि तस्य तु ॥ कृतानि तनुजैस्तस्य । श्रीपालाद्यैरनेकधा ॥ २३ ॥
 जार्या श्रीवर्धमानस्य । पद्मसिंहाजिधस्य च ॥ द्वे अपि प्रथमं पत्यो-र्गते स्वर्गं समाधिना ॥ २४ ॥

बळी कष्ट आव्ये खरेखर तमारे अठ्ठमना मनोहर तपपूर्वक आ महाकाली देवीनुं आराधन करवुं, के जेथी ते प्रत्यक्ष थशे.
 (प्रत्यक्ष दर्शन आपशे.) ॥ २० ॥ एवी रीते पोतानां कुटुंबने कहीने ते पद्मसिंहशाह शरणुं करवा लायक एवा श्रीतीर्थकर
 आदिकनुं शरणुं हृदयमां भावता थका शांतचित्तवाळा थया. ॥ २१ ॥ त्यारबाद केटलेक काळे ते पद्मसिंहशाह आराधनामां
 तत्पर थया थका (पोतानुं) सत्तोतेर वर्षनुं आयुष्य संपूर्ण करी स्वर्गे गया. ॥ २२ ॥ पळी श्रीपाल आदिक तेना पुत्रोए
 योग्य द्रव्य खरचीने अनेक प्रकारे तेमनी उत्तरक्रिया करी. ॥ २३ ॥ वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहनी बन्नेनी बन्ने स्त्रियो
 पण (पोताना) पतिथी पहेलांज समाधिपूर्वक स्वर्गे गइ हती. ॥ २४ ॥

चरित्रम्.

॥१३२॥

વર્ધમાન

॥૧૩૩॥

તનુજૈરેતયોઃ સ્વીય-સ્વીયમાત્રોશ્ચ કારિતે ॥ દ્વે દેવકુલિકે કોણ-ગ્રામે પૂર્વજરીતિતઃ ॥ ૨૫ ॥
 જદ્રાવત્યામથાન્યેયુ-ર્મહામારી પ્રવર્તિતા ॥ મરણં बहुलोकानां । तेन जातं जयप्रदं ॥ २६ ॥
 શનેઃ શનેઃ તતશ્ચૈવં । પુરી સોદ્ધસિતા તતઃ ॥ પ્રૌઢિમાપિ હ્રદા તસ્યા । જગ્રસે કાલરક્ષસા ॥ ૨૭ ॥
 ત્યક્ત્વા ચ સકલાઃ શેષા । લોકાસ્તાં નગરીં તતઃ ॥ યાતાશ્ચ નિકટે દૂરં । નાનાગ્રામપુરાદિષુ ॥ ૨૮ ॥
 શ્રીપાલાયાસ્રયો યાતા । ત્રાતરો માંડવીંપ્રતિ ॥ વીરપાલાદયશ્ચાપિ । ત્રાતરો જુજમાયયુઃ ॥ ૨૯ ॥

પછી તે બન્નેના પુત્રોએ (પોતાના) પૂર્વજોના રિવાજમુજબ ડોળ ગામમાં પોતપોતાની માતાની બે દેરીઓ કરાવી. ॥ ૨૫ ॥
 હવે એવામાં એક વખતે તે મદ્રાવતી નગરીમાં મરકીનો મહોટો ઉપદ્રવ થયો, અને તેથી ઘણા લોકોનું મરણ થયું.
 ॥ ૨૬ ॥ અને ત્યારબાદ એવી રીતે ધીમે ધીમે તે નગરી ઉઝડ થઈ, તેથી અરેરે ! તે નગરીની જાહોજલાલીને પણ કાઠ-
 રૂપી રાક્ષસ ગઢી ગયો. ॥ ૨૭ ॥ તે પછી બાકી રહેલા સઘળા લોકો પણ તે નગરી છોડીને નજીક તથા દૂર રહેલાં જુદાં
 જુદાં ગામ તથા નગર આદિકમાં ચાલ્યા ગયા. ॥ ૨૮ ॥ શ્રીપાલ આદિક ત્રણે ભાઈઓ (પદ્મસિંહશાહના પુત્રો) માંડવી બંદ-
 રમાં ગયા, અને વીરપાલ આદિક ચારે ભાઈઓ પણ (વર્ધમાનશાહના પુત્રો) જુજ નગરમાં આવ્યા. ॥ ૨૯ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૩૩॥

વર્ધમાન.

॥૧૩૪॥

કાલ્પેન કિયતા મદ્રા-વત્યાં વાતો જયંકરઃ ॥ વવૌ તલ્લોકગેહાદિ । પ્રાયો નષ્ટમથ ક્ષણાત્ ॥૨૯॥
 તનુજો વર્ધમાનસ્ય । જગદ્ગુઃ સર્વતો લઘુઃ ॥ ઔદાર્યધૈર્યગાંઝીર્યા-ચનેકગુણમંડિતઃ ॥ ૩૦ ॥ આહ્-
 યામાસ સૂરીંદ્રાન્ । વૃદ્ધાન્કલ્યાણસાગરાન્ ॥ જુજોરુનગરે જક્ત્યા । મહોત્સવપુરસ્સરં ॥ ૩૧ ॥ યુગ્મં ॥
 ચક્રે તેન મહાભક્તિ-ગુરૂણાં વિનયોજ્જ્વલા ॥ ગુરુભિર્ગદિતં તસ્ય । પિતુર્વૃત્તં સમં તતઃ ॥ ૩૨ ॥

પછી કેટલેક કાલે તે મદ્રાવતી નગરીમાં મયંકર વાયુ વાવા લાગ્યો, (અર્થાત્ ત્યાં પવનના વાવાફોડાનું મયંકર તોફાન થયું.) અને તેથી લોકોનાં ઘર આદિક પ્રાયેં કરીને ક્ષણવારમાં નાશ પામ્યાં. ॥ ૨૯ ॥ હવે ઉદારતા, ધીરતા, તથા ગંભીરતા આદિક અનેક ગુણોથી શોભતા એવા જગદ્ગુણનામના વર્ધમાનશાહના સર્વથી ન્હાના પુત્રે ભક્તિથી મહોત્સવપૂર્વક વૃદ્ધાવસ્થાને પ્રાપ્ત થયેલા એવા શ્રીમાન્ કલ્યાણસાગરસૂરીશ્વરજીને જુજનગરમાં બોલાવ્યા. ॥ ૩૦ ॥ ૩૧ ॥ તે જગદ્ગુણાહે વિનયથી પવિત્ર થયેલી તે ગુરુમહારાજની ઘણી ભક્તિ કરી, અને તેથી તે ગુરુમહારાજે તેમના પિતાનું (વર્ધમાનશાહ શેઠનું) સઘળું વૃત્તાંત તેને કહી સંભળાવ્યું. ॥ ૩૨ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૩૪॥

वर्धमान

॥१३५॥

तत् श्रुत्वा जगदुस्तूर्ण-ममंदं मुदमुद्गहन् ॥ पितृपितृव्यसद्भक्ति-परः कीर्त्यन्निद्राशुकः ॥ ३३ ॥
 प्रार्थयामास सूरिंद्रान् । श्रीमत्कल्याणसागरान् ॥ चरित्ररचनायैष । एतयोर्ज्ञेयबोधये ॥ ३४ ॥
 युग्मं ॥ सूरयोऽप्यथ संतुष्टा-स्तस्य वांछाप्रपूर्तये ॥ जगदोर्गुरुतातोरु-भक्तिं च प्रविद्वोक्त्य ते ॥ ३५ ॥
 आदिशन्नमरसागरं कविं । तच्चरित्ररचनाय सादरं ॥ स्वीयपट्टकवरोदयाचक्षे । भास्वरद्युतिजरोरु-
 भास्करं ॥ ३६ ॥ युग्मं ॥

ते सांभलीने कीर्तिना इच्छक एवा ते जगदुशाहे अत्यंत हर्ष धारण करतां थकां पोताना पिता अने काकानी उत्तम
 भक्ति करवामां तत्पर थइ भव्य जीवोना बोधने अर्थे तेओनुं चरित्र रचवा माटे श्रीमान् कल्याणसागरसूरीश्वरजीने प्रार्थना
 करी. ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ त्यारे ते जगदुशाहनी गुरु तथा पिता प्रत्ये मनोहर भक्ति जोइने तेनी इच्छा संपूर्ण करवा माटे खुशी
 थइ ते आचार्य महाराज श्रीकल्याणसागरसूरीजीए पण पोताना पाटरूपी उत्तम उदयाचल पर्वतपर देदीप्यमान कांतिना समू-
 हथी मनोहर सूर्यसरखा कवीश्वर श्री अमरसागरसूरीश्वरजीने तेओनुं (वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहनं) चरित्र रचवा माटे
 आदर सहित हुकम कर्यो. ॥ ३५ ॥ ३६ ॥

चरित्रम्.

॥१३५॥

वर्धमान-

॥१३६॥

एवं प्रेरणयैष तस्य जगदोर्ग्रथोऽथ संवत्सरे । एकांकर्तुशशांकसंपरिमिते (१६ए१) ह्यादेशतः सूरितः
 ॥ शुक्ले श्रावणसप्तमीशुभदिने सूरेश्वरैर्भावतः । श्रीमद्भिरमराग्रसागरवरैः संपूर्णतां प्रापिनः ॥३७॥
 औदार्यं च निरीक्ष्य यस्य जगदोरर्थिव्रजप्रीणनं । दुष्काळोद्धरणप्रसिद्धजगडोः पूर्वं श्रुतस्याथ तत् ॥
 नामापीह जगज्जनस्मृतिपथं नागादतीवश्रुतं । जीयादेष जनप्रियश्च जगदुः श्रीवर्धमानांगजः ॥३८॥
 लालणाद्योशगोत्रिणां । सर्वेषां सुखकारकं ॥ धनदं ह्यपरं चैनं । जगदुं जगदुर्बुधाः ॥ ३९ ॥

एवी रीते ते जगदुशाहनी प्रेरणाथी तथा आचार्य महाराज श्रीकल्याणसागरसूरीश्वरजीना हुकमथी विक्रम संवत् शोलसो
 एकाणुना (१६९१) श्रावण शुद्ध सातमना शुभ दिवसे श्रीमान् अमरसागरसूरीश्वरजीए भावपूर्वक आ ग्रंथ संपूर्ण कर्यो छे.
 ॥ ३७ ॥ जे आ जगदुशाहनुं याचकोना समूहोने खुशी करनारुं उदारपणुं जोइने दुष्काळमांथी (लोकोने) उगारनारा पूर्वे
 थयेला प्रसिद्ध एवा जगदुशाहनुं अत्यंत प्रसिद्ध एवं नाम पण जगतना लोकोने स्मरणमां आवुं नही, एवा आ श्रीमान् वर्धमान-
 शाहना लोकप्रिय पुत्र जगदुशाह जयवंता वर्तो ? ॥ ३८ ॥ लालण आदिक गोत्रवाळा सर्व ओशवाळोने सुख आपनारा एवा
 आ जगदुशाहने डाह्या माणसो खरेखर बीजा कुबेर सरखा कहेवा लाग्या. ॥ ३९ ॥

चरित्रम्.

॥१३६॥

वर्धमान.

॥१३७॥

न च कोऽपि गतो ह्यर्थी । दूनस्तस्य गृहांगणात् ॥ जगमोर्जो जनादीनां । दानं च ददतोऽनिशं ॥ ४० ॥
 जगडोरस्य कीर्तिश्च । विस्तृता भारतेऽखिले ॥ चारणैः कविभिर्गीय-माना नित्यं पदे पदे ॥ ४१ ॥
 जगज्जगज्जगदुरेव । वर्धमानांगसंज्ञवः ॥ अपरो धनदो जीयात् । सर्वदा कविभिः स्तुतः ॥ ४२ ॥
 तस्य गेहांगणं नित्य-मर्थिसार्थसमाकुलं ॥ विलोक्य जगदुल्लोका । जगडोः श्रीनिकेतनं ॥ ४३ ॥

चरित्रम्.

अने हमेशां भोजन आदिकनुं दान देता एवा ते जगडुशाहना घरनां आंगणामांथी कोइपण याचक निश्चे दुभाइने गयो न.हतो.
 ॥ ४० ॥ अने आ जगडुशाहनी कीर्ति चारण कविओवडे हमेशां पगले पगले गवातीथकी सघळा भरतखंडमां विस्तार पामी.
 ॥ ४१ ॥ वर्धमानशाहना पुत्र जगडु तो जगडुज थया छे, हमेशां कविओथी स्तुति कराता एवा ते बीजा कुबेरभंडारी सरखा
 जगडु जय पामो? ॥ ४२ ॥ ते जगडुशाहना घरना आंगणाने याचकोना समूहोथी हमेशां भरेलुं जोइने लोको तेने लक्ष्मीनुं
 घर कहेवा लाग्या. ॥ ४३ ॥

॥१३७॥

વર્ધમાન-

॥૧૩૬॥

॥ અથ ગ્રંથકર્તુઃ પ્રશસ્તિઃ ॥

શ્રીવીરપદ્મે ક્રમતોઽથ જાતાઃ । પ્રજાવકાઃ સૂરય આર્યરક્ષિતાઃ ॥ યેઽસ્થાપયન્ શ્રીવિધિપદ્મગઢં ।
કાલીપ્રસાદાધિગમેન વિશ્રુતાઃ ॥ ૪૪ ॥ પદ્મે તદીયે જયસિંહસૂરયઃ । સર્વાગમાંભોનિધિપારસંગતાઃ
॥ લક્ષ્મણપ્રમક્ષત્રવિબોધવિશ્રુતાઃ । પ્રજાવકા લાલ્લણસેવિતા વ્રજુઃ ॥ ૪૫ ॥ તત્પદ્મે ધર્મઘોષાશ્ચ ।
તતો મહેન્દ્રાસિંહકાઃ ॥ તતઃ સિંહપ્રજાશ્રાસન્ । સર્વશાસ્ત્રવિશારદાઃ ॥ ૪૬ ॥

॥ હવે આ ગ્રંથકર્તાની પ્રશસ્તિ કહે છે. ॥

હવે શ્રીવીરપ્રભુની પાટપર અનુક્રમે શ્રીઆર્યરક્ષિત નામના પ્રખ્યાત અને પ્રભાવિક આચાર્ય મહારાજ થયા, કે જેમણે મહા-
કાલીદેવીનો પ્રસાદ મેલવીને વિધિપદ્મગચ્છ સ્થાપ્યો. ॥૪૪॥ તેમની પાટે સર્વ આગમોરૂપી સમુદ્રના પારને પહોંચેલા, તથા એક
લાલ્લ ક્ષત્રિઓને પ્રતિબોધવાથી પ્રખ્યાતિ પામેલા અને લાલ્લણથી સેવાયેલા શ્રીજયસિંહસૂરિ નામના પ્રભાવિક આચાર્ય શોભતા
હતા. ॥ ૪૫ ॥ અને તેમની પાટે ધર્મઘોષસૂરિ થયા, તે પછી મહેન્દ્રસિંહસૂરિ થયા, અને તે પછી સર્વ શાસ્ત્રોમાં વિચક્ષણ એવા
શ્રીસિંહપ્રમક્ષરિ થયા. ॥ ૪૬ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૩૬॥

वर्धमान

॥१३॥

आसन्नजितसिंहाख्या-स्ततो देवेंद्रसिंहकाः ॥ धर्मप्रज्ञास्ततो जाता । जव्यपंकजभास्कराः ॥४७॥
 जैनशास्त्राब्धिपारीणाः । श्रीसिंहतिलकास्ततः ॥ तत्पट्टे च ततो रेजु-र्महेंद्रप्रज्ञसूरयः ॥ ४८ ॥
 मेरुतुंगाभिधा जाताः । सूरयश्च ततोऽद्भुताः ॥ ततः श्रीजयकीर्त्याह्वाः । सूरयः शास्त्रकोविदाः
 ॥ ४९ ॥ ततो बभूवुर्जयकेसरीशा-स्ततश्च सिद्धांतसुसागराख्यकाः ॥ अपारसिद्धांतसमुद्रयाना-
 स्ततो बभूवुः किल ज्ञावसागराः ॥ ५० ॥ ततो गुणनिधानाख्याः । संजाता वरसूरयः ॥ सकला-
 गमपारीणाः । शिष्यौघपरिसेविताः ॥ ५१ ॥

ते पछी अजितसिंहसूरि थया, ते पछी देवेंद्रसिंहसूरि थया, ते पछी भव्योरूपी कमलप्रते सूर्यसमान धर्मप्रभसूरि थया.
 ॥४७॥ त्यारपछी जैनशास्त्रोरूपी समुद्रनो पार पामेला श्रीसिंहतिलकसूरि थया, अने पछी तेमनी पाटे महेंद्रप्रभसूरि शोभवा
 लाग्या. ॥४८॥ ते पछी अद्भुत शक्तिवाळा मेरुतुंग नामना आचार्य थया, ते पछी शास्त्रोर्मा विचक्षण एवा जयकीर्ति नामना
 सूरेश्वर थया. ॥ ४९ ॥ ते पछी जयकेसरीसूरेश्वर थया, अने ते पछी सिद्धांतसागर नामना आचार्य थया, ते पछी खरेखर
 अपार एवा आगमोरूपी समुद्रमा वहाण सरखा भावसागर सूरेश्वर थया. ॥ ५० ॥ ते पछी सकल आगमोना पारंगामी,
 तथा शिष्योना समूहथी सेवायेला गुणनिधान नामना उत्तम सूरेश्वर थया. ॥ ५१ ॥

चरित्रम्

॥१३॥

વર્ધમાન.

॥૧૪૦॥

તત્પદ્મોદયપર્વતે કિલ વજ્રુર્માર્તિહતુલ્યા ઝુવિ । જઘ્યત્રાતવિબોધનૈકપટુતાસંગીતસત્કીર્તયઃ ॥ દુર્વા-
દિવ્રજનાગપંક્તિવિજયે પંચાનના વિશ્રુતાઃ । શ્રીમંતઃ કિલ સૂરયો વરતરાઃ શ્રીધર્મમૂર્ત્યાહ્વાયાઃ ॥
॥ ૫૧ ॥ ઝંશઙ્ગાતિસમુદ્ભૂત-લોઢાગોત્રસમુદ્ભવૌ ॥ કુરપાલસોનપાલા-વાગરાપુરિ વાસિનૌ ॥
॥ ૫૨ ॥ બોધિતૌ યૈર્જિનેશસ્ય । પ્રાસાદં પુરિ ચક્રતુઃ ॥ શ્રીમતો વર્ધમાનસ્ય । સુંદરં વરજા-
વતઃ ॥ ૫૩ ॥ યુગ્મં ॥

તે શ્રી ગુણનિધાન મૂરિશ્વરજીની પાટરૂપી ઉદયાચલ પર્વતપર સ્વરેશ્વર સૂર્ય સરસ્વા, તથા પૃથ્વીપર ભવ્યલોકોના સમૂહને
પ્રતિબોધ કરવાની કુશલતાથી ગવાયેલી છે ઉત્તમ કીર્તિ જેમની એવા, તથા દુર્વાદિઓના સમૂહરૂપી હાથીઓની શ્રેણીનો વિ-
જય કરવામાં સિંહ સરસ્વા, તથા પ્રખ્યાતિ પામેલા એવા, શ્રીમાન્ ધર્મમૂર્તિ નામના નિશ્ચે અતિ શ્રેષ્ઠ આચાર્ય થયા. ॥૫૧॥ હવે
ઓશવાલ જ્ઞાતિના લોઢા ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલા તથા આગરા નગરના રહેવાસી એવા કૂરપાલ અને સોનપાલ નામના (વન્ને
ભાઈઓ) જે શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરિ મહારાજના (ઉપદેશથી) પ્રતિબોધ પામીને તે આગરા નગરમાં ઉત્તમ ભાવથી શ્રીમાન્
મહાવીરપ્રમુનું સુંદર જિનમંદિર બંધાવ્યું હતું. ॥ ૫૨ ॥ ૫૩ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૪૦॥

वर्धमान

॥१४१॥

संघयुक्ता ततस्ताभ्यां । सम्मेतशिखरस्य च ॥ कृता यात्रा प्रबोधेन । येषां भूरिधनव्ययात् ॥५४॥
 पातिशाहोऽन्यदा द्विद्व्या । आगरापुरमागतः ॥ तत्कारितजिनागार-पातनायातुरोऽजवत् ॥ ५५ ॥
 विह्वलः सोनपाद्वेन । पातिसाहो जगौ च तं ॥ देवस्तेऽयं चमत्कारं । दर्शयतु द्रुतं मम ॥ ५६ ॥
 नो चेद्देवालयं ह्येनं । पातयिष्यामि निश्चितं ॥ इत्युक्त्वा विससर्जेनं । कृत्वा दिनदशावधिं ॥५७॥
 हूनोऽथ सोनपालोऽपि । गतो वाणारसीं पुरीं ॥ कट्याणसागरेभ्यश्च । वृत्तांतं निजगाद तं ॥५८॥

चरित्रम्

बळी त्यारपळी जे श्रीकल्याणसागरसूरिजीना प्रतिबोधथी ते बन्ने भाइओए घणुं धन खरचीने श्रीसम्मेतशिखर तीर्थनी संघ सहित यात्रा करी हती. ॥ ५४ ॥ हवे एक वखते दिळिनो बादशाह ते आगरा नगरमां आव्यो, अने ते कूरपाल सोनपालें बनावेलां जिनमंदिरने तोडी पाडवा माटे उत्सुक थयो. ॥ ५५ ॥ त्यारे ते सोनपालनी आजीजीथी बादशाहें तेने कणुं के, तारो आ देव मने तुरत (कंइंक) चमत्कार बतावे, ॥ ५६ ॥ नहिंतर आ देवालयने हुं खरेखर पाडी नाखीश, एम कही दश दिवसनी महेतल करी तेने रजा आपी. ॥ ५७ ॥ हवे (पोताना हृदयमां) दुभाएलो ते सोनपाल पण वाणारसी नगरीमां गयो, अने (त्यां रहेला) श्रीकल्याणसागरसूरिजीने ते वृत्तांत कस्यो. ॥ ५८ ॥

॥१४१॥

वर्धमान-

॥१४१॥

सूरयोऽपि महाकाली-प्रसादादथ तं जगुः ॥ मा कुरु मानसे चिंतां । त्वं च याहि पुरं निजं ॥५९॥
 आयाम्यहं दुतं तत्र । सर्वं जठ्यं जविष्यति ॥ तमित्याश्वासयामासुः । सूरयस्ते प्रजावकाः ॥६०॥
 हृष्टोऽथ सोनपालोऽपि । समारुह्य निजोष्ट्रकं ॥ गुरूणां वचसि श्रद्धां । दधानोऽगान्निजं पुरं ॥६१॥
 एवं दिनाष्टकप्रांते । स्वपुरं यावदाययौ ॥ तावत्स्वपूर्वतः प्राप्तान् । वीक्ष्य सूरीन् स विस्मितः ॥६२॥
 किमेते व्योमगामिन्या । विद्ययात्र समागताः ॥ किंवा देवसहायेन । तर्कमेवं चकार सः ॥६३॥

त्यारे ते आचार्यश्रीए पण महाकाली देवीना प्रसादथी ते सोनपालने कहुं के, तुं मनमां चिंता न कर? अने तारा पो-
 ताना नगरमां जा? ॥ ५९ ॥ अने हुं त्यां तुरत आवुं लुं, सवलुं सारुं थइ रहेशे, एवी रीते ते प्रभाविक आचार्यश्रीए तेने
 आश्वासना आपी. ॥ ६० ॥ त्यारे ते सोनपाल पण खुशी थइने तथा गुरुमहाराजना वचनपर श्रद्धा धारण करतो थको
 पोताना ऊंठपर चडीने पोताना नगरमां (आगरामां) गयो. ॥६१॥ एवी रीते आठ दिवसे ज्यारे ते पोताना नगरमां आ-
 व्यो, त्यारे आचार्य श्रीकल्याणसागरसूरिजीने पोतानी पहेलां त्यां आवेला जोइने विस्मय पाय्यो. ॥ ६२ ॥ अने शुं आ
 आचार्यश्री अहिं आकाशगामिनी विद्यार्थी पधार्या? अथवा शुं कोइ देवनी सहायथी पधार्या? एवी रीतनो तर्कवितर्क ते करवा
 लाग्यो. ॥ ६३ ॥

चरित्रम्.

॥१४२॥

वर्धमान

॥१४३॥

सोनपाखमथाचख्यु-गुरवो महिमान्विताः ॥ पातिसाहः समायातु । स्वयं श्रीजिनमंदिरे ॥ ६४ ॥
 दशमे दिवसे सोन-पालं सोऽथ समाह्वयत् ॥ जगौ देवचमत्कारो । मया दृष्टोऽथ नो तव ॥ ६५ ॥
 अतोऽहं तव देवस्य । पातयिष्यामि मंदिरं ॥ येन पाखंडिधर्मोऽयं । विस्तरेन्न जुवस्तद्वे ॥ ६६ ॥
 जगौ च सोनपाखोऽपि । पातिसाहं कृतांजलिः ॥ कृपां कृत्वा समायांतु । जवंतस्तत्र मंदिरे ॥ ६७ ॥
 पातिसाहः समेतोऽत्र । कौतुकालोकनातुरः ॥ परिवारेण संयुक्तः । श्रीवीरप्रभुमंदिरे ॥ ६८ ॥
 जगद्गुः पातिसाहं तं । सूरयः पूर्वमागताः ॥ देवमूर्तिरियं नोऽस्ति । नूनं पाषाणनिर्मिता ॥ ६९ ॥

हवे ते महिमायुक्त गुरुमहाराजे सोनपालने कहुं के, बादशाह पोते भले ते जिनमंदिरमा आवे. ॥ ६४ ॥ एवामां बादशाहे दशमे दिवसे सोनपालने बोलाव्यो, अने कहुं के तारा देवनो चमत्कार (हजीसुधी) में कंड जोयो नहि. ॥ ६५ ॥ माटे हुं तारा देवनुं आ मंदिर पाडी नाखीश, के जेथी पाखंडीओनो आ धर्म पृथ्वीतलपर फेलाय नहि. ॥ ६६ ॥ त्यारे सोनपाले पण हाथ जोडी बादशाहने कहुं के, आप कृपा करीने ते जिनमंदिरमा पधारो. ॥ ६७ ॥ त्यारे कौतुक जोवा माटे उत्सुक थयेलो ते बादशाह (पोताना) परिवार सहित ते श्रीवीरप्रभुना मंदिरमा आव्यो. ॥ ६८ ॥ त्यारे त्यां पहेलेथी आवेला ते श्रीकल्याणसागरसूरिजीए ते बादशाहने कहुं के अमारा देवनी आ मूर्ति खरेखर पाषाणनी बनावेली छे. ॥ ६९ ॥

वरिचम

॥१४३॥

વર્ધમાન

॥૧૪૪॥

જવદ્ભ્યોઽથ નતેભ્યસ્તુ । સજીવેવ સ્વયં મુખાત્ ॥ ઝઘ્વીકૃત્ય નિજં હસ્તં । ધર્મલાઙ્ગં પ્રદાસ્યતિ ॥૭૦॥
 કૌતુકી પાતિસાહોઽપિ । નતમૂર્ધા કૃતાંજલિઃ ॥ નમસ્કારં ચકારાથ । પ્રતિમાયૈ જિનેશિતુઃ ॥૭૧॥
 ધર્મધ્વજં સ્વકીયં તે । ઝઘ્વીકૃત્યાથ સૂરયઃ ॥ જગદુર્દેવ દેહિ ત્વં । ધર્મલાભાશિષં નૃપં ॥ ૭૨ ॥
 પ્રતિમા પાતિસાહાય । ધર્મલાભાશિષં દદૌ ॥ સ્વકીયમુખતસ્તૂર્ણ-મૂઘ્વીકૃત્ય નિજં કરં ॥ ૭૩ ॥
 વિસ્મિતઃ પાતિસાહોઽપિ । સૂરીણાં પાદયોર્નતઃ ॥ સત્યઃ સત્યશ્ચ દેવોઽય-મિતિ જહ્વન્ યયૌ તતઃ ॥૭૪॥

પરંતુ જ્યારે તમો (આ મૂર્તિને) નમસ્કાર કરશો, ત્યારે આ મૂર્તિ જાણે જીવતી હોય નહિ, તેમ પોતાનો હાથ ડાહી કરીને પોતાના મુખથી તમોને ધર્મલાભ આપશે. ॥ ૭૦ ॥ ત્યારે કૌતુકી એવા બાદશાહે પણ મસ્તક નમાવી હાથ જોડી તે શ્રી જિનેશ્વરપ્રભુની પ્રતિમાને નમસ્કાર કર્યો. ॥ ૭૧ ॥ તે વખતે આચાર્ય મહારાજે પોતાનો ધર્મધ્વજ (ઓઘો) ડાહી કરી કહ્યું કે, હે દેવ! તમો રાજાને ધર્મલાભની આશીષ આપો. ॥ ૭૨ ॥ તુરંતજ તે પ્રતિમાએ પોતાનો હાથ ડાહી કરી પોતાના મુખથી બાદશાહને ધર્મલાભની આશીષ આપી. ॥ ૭૩ ॥ ત્યારે બાદશાહે પણ આશ્ચર્ય પામીને તે શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરિજીના ચરણોમાં નમસ્કાર કર્યો, અને આ દેવ સ્વરા છે, સ્વરા છે, એમ બોલતો થકો તે બાદશાહ ત્યાંથી ચાલ્યો ગયો. ॥ ૭૪ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૪૪॥

વર્ધમાન.

॥૧૪૫॥

અથૈવં મંદિરે તત્ર । પ્રતિમોઽધ્વકરા સ્થિતા ॥ તદાદિતો જિનેશસ્ય । સૂરિમાહાત્મ્યસૂચકા ॥૭૫॥
 પાતિસાહેન તુષ્ટેન । સૂરયે પ્રેષિતાન્યથ ॥ દીનારાણાં સહસ્રાણિ । સૌવર્ણાનાં દશ દ્રુતં ॥ ૭૬ ॥
 સૂરિર્નિર્નિઃસ્પૃહૈઃ કિંતુ । પાતિસાહાઙ્ગયા તતઃ ॥ અર્પિતાઃ સોનપાલાય । ધર્મમાર્ગઽયયાય તાઃ ॥૭૭॥
 ઇત્યાદ્યનેકૈરમલૈઃ પ્રજાવૈ-રુચોતયંતો જિનશાસનં સદા ॥ શ્રીધર્મમૂર્તેરિહ ચારુપદે । જયંતિ ચે
 સંપ્રતિ ગહ્વનાયકાઃ ॥ ૭૮ ॥ તેષાં સૂરિવરાણાં । શ્રીમત્કલ્યાણસાગરાખ્યાનાં ॥ કૃપયા વિનિર્મિ-
 તોઽયં । ગ્રંથોઽમરસાગરૈરેવં ॥ ૭૯ ॥ યુગ્મં ॥

હવે એવી રીતે ત્યારથી માંડીને જિનેશ્વરપ્રભુની તે પ્રતિમા તે જિનમંદિરમાં ડંચા હાથવાઢી રહેલી છે, અને તે આચાર્ય-
 શ્રીનો મહાપ્રભાવ સૂચવે છે. ॥ ૭૫ ॥ હવે સુશી થયેલા તે બાદશાહે તે આચાર્યશ્રીને આપવા માટે તુરત દશહજાર સોનામ-
 હોરો મોકલી. ॥ ૭૬ ॥ પરંતુ નિઃસ્પૃહી એવા તે આચાર્યશ્રીજી (પોતે તે સોનામહોરો નહિં લેતાં) બાદશાહની આજ્ઞાથી
 તે સોનામહોરો ધર્મકાર્યમાં વાપરવા માટે સોનપાલને સોંપી. ॥ ૭૭ ॥ ઇત્યાદિ અનેક નિર્મલ પ્રભાવવડે હમેશાં જિનશાસનને
 દિશાવતા તથા શ્રી ધર્મમૂર્તિસૂરીશ્વરજીના અહિં મનોહર પાટપર સાંપ્રત કાલે જેઓ ગચ્છના નાયક તરીકે જયવંતા વર્તે છે,
 તે શ્રીમાન્ કલ્યાણસાગરજી નામના સૂરીશ્વરજીની કૃપાથી એવી રીતનો આ શ્રીવર્ધમાનપદ્મસિંહચરિત્ર નામનો ગ્રંથ શ્રી અમર-
 સાગરસૂરિજી રચ્યો છે. ॥ ૭૮ ॥ ૭૯ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૪૫॥

વર્ધમાન-

॥૧૪૬॥

ચિરં નંદતુ ગ્રંથોઽયં । યાવચ્ચંદ્રદિવાકરૌ ॥ વાચ્યમાનઃ સત્તામધ્યે । પંક્તિૈઃ શ્રીનિકેતનં ॥ ૬૦ ॥
 इति श्रीमद्विधिपद्मगङ्गाधीश्वरजट्टारकशिरोमणिश्रीमत्कल्याणसागरसूरीश्वरपट्टालंकारश्रीमदमर-
 सागरसूरिविरचिते श्रीमद्वाल्मીकिश्रीमद्भारव્યश્રીमद्भारव્યश્રીमद्भारव્યશ્રીમद्भारव्यश्रीमद्भारव्यश्रीमद्भारव्य
 निर्माणकारणकविप्रशस्त्यादिवर्णनो नाम नवमः सर्गः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु. ॥

ચરિત્રમ્.

લક્ષ્મીના સ્થાન સરખો આ ગ્રંથ સમાપ્ત પંડિતોવડે કરીને વંચાતો થકો ચંદ્ર અને સૂર્યની હયાતી સુધી ચિરકાલ સ-
 મૃદ્ધિ પામો? ॥ ૮૦ ॥ એવી રીતે શ્રીમાન્ વિધિપક્ષગચ્છાધીશ્વર મટ્ટારકશિરોમણિ શ્રીમાન્ કલ્યાણસાગર સૂરીશ્વરના પાટને
 શોભાવનારા શ્રીમાન્ અમરસાગરસૂરિજીએ રચેલા શ્રીમાન્ લાલણગોત્રના શ્રાવકોત્તમ શ્રીવર્ધમાન અને પદ્મસિંહશેઠના ચરિત્રમાં
 તેમનું સ્વર્ગગમન, ગ્રંથ રચવાનું કારણ તથા કવિની પ્રશસ્તિ આદિકના વર્ણનરૂપ નવમો સર્ગ સમાપ્ત થયો. ॥ શ્રીરસ્તુ ॥

॥૧૪૬॥

વર્ધમાન

॥૧૪૭॥

આ શ્રી વર્ધમાનશાહના જામનગરના જિનપ્રાસાદમાં જતાં રંગમંડપના દરવાજા બહાર, ડાબા હાથ ઉપર, આરીઆમાં આ જિનમંદિર સંબધિ શિલાલેખ છે, તેની નકલ અહીં તેના અર્થ સાથે પ્રસંગોપાત છાપી પ્રસિદ્ધ કરી છે.

॥ જામશ્રીલક્ષ્મીરાજરાજ્યે ॥

શ્રીમત્પાર્શ્વજિનઃ પ્રમોદકરણઃ કલ્યાણકન્દામ્બુદો । વિઘ્નવ્યાધિહરઃ સુરાસુરનરૈઃ સંસ્તૂયમાનક્રમઃ ॥
સર્પાઙ્ગો જીવિનાં મનોરથતરુવ્યૂહે વસન્તોપમઃ । કારુણ્યાવસથઃ કલાધરમુખો નિલહૃદિઃ પાતુ વઃ
॥ ૧ ॥ ક્રીડાં કરોત્યવિરતં કમલ્લા વિલાસ-સ્થાનં વિચાર્ય કમનીયમનન્તશોભમ્ ॥ શ્રીજ્ઞય-
ન્તનિકટે વિકટાધિનાથે । હાદ્યારદેશ અવનિપ્રમદાલલામે ॥ ૨ ॥

હર્ષ કરનાર, કલ્યાણરૂપી વૃક્ષના મૂળને વર્ષાદ સમાન, વિઘ્ન તથા વ્યાધિને હરનાર, સુર, અસુર, તથા નરોથી પૂજાપલ્લ છે ચરણ જેમનાં, સર્પનાં લંછનવાળા, ભવિ માણસોના મનોરથરૂપી વૃક્ષના સમૂહને પ્રફુલ્લિત કરવામાં વસંતઋતુ સમાન, કારુણાના સ્થાનકરૂપ, ચંદ્રસરસ્વા મુખવાળા તથા શ્યામ કાંતિવાળા શ્રીમાન્ પાર્શ્વનાથ પ્રભુ તમારું રક્ષણ કરો? ॥૧॥ શ્રી ગિરનાર પર્વતની પાસે, બલ્લાન છે રાજા જ્યાં તથા પૃથ્વીરૂપી સ્ત્રીને લલામ (ચાંડલા) સરસ્વા હાલાર દેશમાં, લક્ષ્મી પોતાનું વિલાસ કરવાનું અતિ મનોહર સ્થાન વિચારીને હમેશાં ક્રીડા કરે છે. ॥ ૨ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૪૭॥

વર્ધમાન.

॥૧૪૬॥

ઉત્તુક્તોરણમનોહરવીતરાગ-પ્રાસાદપંક્તિરચનારુચિરીકૃતોર્વી ॥ નન્દ્યાન્નવીનનગરી ક્ષિતિસુન્દરીણાં ।
 વક્તઃસ્થલ્લે લલતિ સા હિ લલન્તિકેવ ॥ ૩ ॥ સૌરાષ્ટ્રનાથઃ પ્રણતિં વિધત્તે । કહ્વાધિપો યસ્ય ત્રયા-
 દ્વિજેતિ ॥ અર્ધાસનં યહ્નુતિ માલવેશો । જીયાદ્યશોજિત્ સ્વકુલાવતંસઃ ॥ ૪ ॥ શ્રીવીરપટ્ટક્રમસંગ-
 તોઽનુ—જ્ઞાગ્યાધિકઃ શ્રીવિજયેન્દુસૂરિઃ ॥ શ્રીમન્ધરૈઃ પ્રસ્તુતસાધુમાર્ગ-શ્ચક્રેશ્વરીદત્તવરપ્રસાદઃ
 ॥ ૫ ॥

ઉંચા ઉંચા, તથા મનોહર તોરણોવાળા વીતરાગના પ્રાસાદની પંક્તિરચનાથી અતિ સુંદર છે પૃથ્વી જેની, તથા આ પૃથ્વીરૂપી પ્રમદાના
 વક્ષસ્થલમાં જે એક માલ્યાની પેઠે ડહસાયમાન થઈ રહી છે, એવી નવીનનગરી નિશ્ચે (જામનગર) સમૃદ્ધિ પામો. ॥ ૩ ॥ જેને સૌરાષ્ટ્ર
 દેશનો રાજા નમે છે, તથા કચ્છ દેશનો રાજા જેના ભયથી બીહે છે, તથા માલવાનો રાજા જેને અરધું આસન કહાડી આપે છે, એવા
 પોતાના કુલમાં મુકુટ સમાન, જામ શ્રી “ જશાજી ” જયવંતા વર્તો? ॥ ૪ ॥ શ્રી વીરપશુની પાટે અનુક્રમે, અધિક ભાગ્યવંત,
 શ્રી વિજયેન્દુસૂરિ (આર્યરક્ષિતસૂરિ) નામના આચાર્ય થયા, જેનો સાધુમાર્ગ શ્રીમંધરસ્વામિએ વખાણ્યો છે તથા ચક્રેશ્વરી
 દેવીએ જેમને વરદાન આપ્યું હતું. ॥ ૫ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૪૬॥

वर्धमान

॥१४॥

सम्यक्त्वमार्गे हि यशोधनाहो । दृढिकृतो यत्सपरिहृदोऽपि ॥ संस्थापितश्रीविधिपक्षगह्वः । संघैश्च-
तुर्धा परिसेव्यमानः ॥ ६ ॥ पट्टे तदीये जयसिंहसूरिः । श्रीधर्मघोषः प्रमहेंद्रसिंहः ॥ सिंहप्रज-
श्चाजितसिंहसूरि-देवेन्द्रसिंहः कविचक्रवर्ती ॥ ७ ॥ धर्मप्रजः सिंहविशेषकाह्वः । श्रीमान्महेन्द्रप्र-
भसूरिरार्यः ॥ श्रीमेरुतुङ्गोऽमितशक्तिमांश्च । कीर्त्यद्भुतः श्रीजयकीर्तिसूरिः ॥ ८ ॥ वादिद्विपौघे
जयकेसरीशः । सिद्धान्तसिंधुर्जुवि भावसिन्धुः ॥ सूरेश्वरः श्रीगुणसेवधिश्च । श्रीधर्ममूर्तिर्मधु-
दीपमूर्तिः ॥ ९ ॥

जेमणे यशोधन नामना क्षत्रियने परिवार सहित सम्यक्त्व मार्गमां (जैन धर्ममां) दृढ कर्यो हतो, तथा विधिपक्षगच्छ
स्थाप्यो हतो, अने जे चतुर्विध संघथी सेवाता हता. ॥ ६ ॥ तेमनी पाटे जयसिंहसूरि, पछी श्री धर्मघोषसूरि पछी महेंद्र-
सिंहसूरि, पछी सिंहप्रभसूरि, पछी अजितसिंहसूरि तथा पछी कविओमां चक्रवर्ति समान देवेन्द्रसिंहसूरि थया. ॥ ७ ॥ पछी
धर्मप्रभसिंह, पछी सिंहतिलकसूरि, पछी श्रीमान् महेंद्रप्रभसूरि, पछी घणी शक्तिवाळा मेरुतुंगसूरि तथा पछी अद्भुत कीर्तिवाळा
जयकीर्तिसूरि थया. ॥ ८ ॥ ते पछी वादिरूपी हाथीओना समूहमां सिंह समान जयकेसरीसूरि थया, ते पछी सिद्धान्तसागरसूरि
थया, ते पछी भावसागरसूरि थया, ते पछी गुणनिधानसूरि थया, ते पछी मधना दीपक सरखी कांतिवाळा धर्ममूर्तिसूरि थया. ॥ ९ ॥

वरिप्रभू.

॥१४॥

વર્ધમાન.

॥૧૫૦॥

યસ્યાંઘ્રિપદ્મજનિરન્તરસુપ્રસન્નાત્ । સમ્યક્ ફલન્તિ સુમનોરથવૃક્ષમાલાઃ ॥ શ્રીધર્મમૂર્તિપદપદ્મમ-
નોઙ્ગહંસઃ । કલ્યાણસાગરગુરુર્જયતાઠ્ઠરિત્ર્યામ્ ॥ ૧૦ ॥ પશ્ચાણુવૃતપાલકઃ સકરુણઃ કલ્પદ્રુમાનઃ
સતામ્ । ગાંત્રીર્યાદિગુણોઙ્ગજ્વલ્લઃ શુભવતાં શ્રીજૈનધર્મે મતિઃ ॥ દ્વે કાલ્યે સમતાદરઃ ક્ષિતિતલ્લે
શ્રીઓશવંશે વિભુઃ । શ્રીમદ્લાલણગોત્રજો વરતરોઽભૂત્સાહિસિંહાન્નિધઃ ॥ ૧૧ ॥ તદીયપુત્રો હરપા-
લનામા । દેવાચ્ચ નન્દોઽથ સ પર્વતોઽભૂત્ ॥ વચ્છુસ્તતઃ શ્રીઅમરાત્તુ સિંહો । જાગ્યાધિકઃ કોટિક-
લાપ્રવીણઃ ॥ ૧૨ ॥

જેના ચરણકમલના પ્રસાદથી હમેશાં, મનોરથરૂપી વૃક્ષની માલા સારીરીતેફળે છે તથા શ્રી ધર્મમૂર્તિસુરિજીના ચરણકમલપર જે
હંસની પેટે શોભે છે, એવા કલ્યાણસાગરસુરિ આ પૃથ્વીમાં જયવંતા વર્તો ? ॥ ૧૦ ॥ શ્રાવકના પાંચ અણુવ્રત પાલનાર, કરુણાવંત,
ગાંભિર્ય આદિક ગુણોં કરી ડઙ્ગજ્વલ, ઉત્તમ માણસોને કલ્પવૃક્ષ સમાન, જૈનધર્મની મતિવાળા, સુખદુઃખમાં સરખો આદર
રાખનારા, “ઓશ” નામના વંશમાં નાયકસમાન, શ્રીમાન્ લાલણ નામના ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલા સાહિસિંહ (સિંહાજી-સિંધજી)
નામના ઉત્તમ શ્રાવક પૃથ્વીપર હતા. ॥ ૧૧ ॥ તેમના પુત્ર હરપાલ, તેમના દેવનંદ, તેમના પર્વત, તેમના વચ્છુ તથા તેમના
ભાગ્યવંત અને ક્રોડું કલાઓમાં પ્રવિણ અમરસિંહ નામે પુત્ર થયા. ॥ ૧૨ ॥

ચરિત્રમ્.

॥૧૫૦॥

વર્ધમાન

॥૧૫૧॥

શ્રીમતોઽમરસિંહસ્ય । પુત્રા મુક્તાફલોપમાઃ ॥ વર્ધમાનચાંપસિંહ । પદ્મસિંહા અમી ત્રયઃ ॥ ૧૩ ॥
 સાહિશ્રીવર્ધમાનસ્ય । નન્દનાશ્ચન્દનોપમાઃ ॥ વીરાહ્નો વિજપાલાખ્યો । ભામો હિ જગદુસ્તથા ॥
 ॥ ૧૪ ॥ સાહિશ્રીચાંપસિંહસ્ય । પુત્રઃ શ્રીઅમીયાભિધઃ ॥ તદ્ભજૌ શુદ્ધમતી । રામજીમાવુજાવપિ
 ॥ ૧૫ ॥ મંત્રીશપદ્મસિંહસ્ય । પુત્રા રત્નોપમાસ્ત્રયઃ ॥ શ્રીશ્રીપાલકુંરપાલ । રણમદ્ધા વરા ઇમે ॥
 ॥૧૬॥ શ્રીશ્રીપાલાદ્ભજૌ જીયા-નારાયણો મનોહરઃ ॥ તદ્ભજઃ કામરૂપઃ । કૃષ્ણદાસો મહોદયઃ ॥૧૭॥
 સાહિશ્રીકુંરપાલસ્ય । વર્તેતેઽન્વયદીપકૌ ॥ સુશીલઃ સ્થાવરાખ્યશ્ચ । વાઘજિહ્વાગ્યસુન્દરઃ ॥ ૧૮ ॥

શ્રીમાન્ અમરસિંહના, વર્ધમાન, ચાંપસિંહ તથા પદ્મસિંહ એ ત્રણે મુક્તાફલ સરસ્વા પુત્રો થયા. ॥ ૧૩ ॥ શ્રી વર્ધમાનશા
 હના, વીરપાલ, વિજપાલ, ભામસિંહ તથા જગદુ એ ચાર ચંદન સરસ્વા નંદનો થયા. ॥ ૧૪ ॥ ચાંપસિંહશાહના અમીચંદ નામે
 પુત્ર થયા તથા તેના શુદ્ધ મતિવાળા રામજી અને ભીમજી, એ બે પુત્રો થયા. ॥ ૧૫ ॥ મંત્રીઓમાં મુકુટ સમાન શ્રી પદ્મસિંહના
 શ્રીપાલ, કુંવરપાલ તથા રણમદ્ધ, એ ત્રણ રત્ન સરસ્વા ઉત્તમ પુત્રો થયા. ॥૧૬॥ શ્રી શ્રીપાલના મનોહર નારાયણજી નામે પુત્ર
 થયા અને તેના પુત્ર મહાઉદયવંત તથા કામદેવ સરસ્વા રૂપવાળા કૃષ્ણદાસ નામે થયા. ॥ ૧૭ ॥ શ્રી કુંવરપાલશાહના કુલ-
 દીપક બે પુત્રો થયા, તેમાં ઉત્તમ આચારવાળા સ્થાવર નામે અને બીજા ભાગ્યવંત વાઘજી નામે થયા. ॥ ૧૮ ॥

વરિત્રમ્.

॥૧૫૧॥

वर्धमान-

॥१५१॥

स्वपरिकरयुताभ्याममात्यशिरोरत्नाभ्यां साहिश्रीवर्धमानपद्मसिंहाभ्यां हाह्वारदेशे नव्यनगरे जामश्रीशत्रुशल्यात्मजश्रीजसवंतजीविजयराज्ये श्रीअंचलगच्छेशश्रीकल्याणसागरसूरीश्वराणामुपदेशेनात्र श्रीशान्तिनाथप्रासादादिपुण्यकृत्यं कृतं. श्रीशान्तिनाथप्रचृत्येकाधिकं पंचशतप्रतिमाप्रतिष्ठा-युगं करापितम् । चाद्या संवत १६७६ वैशाखशुक्ल ३ बुधवासरे, द्वितीया संवत १६७७ वैशाखशुक्ल ५ शुक्रवासरे. एवं तदा मंत्रीश्वरश्रीवर्धमानपद्मसिंहाभ्यां सप्तलक्षरुप्यमुद्रिका व्ययीकृता नवक्षेत्रेषु.

चरित्रम्.

पोताना परिवार सहित, अमात्यमां शिरोमणि समान, वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहे, हाह्वार देशमां, नवानगरमां (जामनगरमां) जामश्री शत्रुशल्याना पुत्र महाराजा जामश्री जसवंतजीना राज्यमां, श्री अंचलगच्छना आचार्य श्री कल्याण-सागर सूरीश्वजीना उपदेशथी, श्रीशान्तिनाथ महाराजना प्रासाद आदिक पुण्यना काम कर्या; श्री शान्तिनाथजी प्रभु आदिक पांचशो एक प्रतिमानी बे वार प्रतिष्ठा करावी. तेमां पहेली संवत १६७६ना वैशाख शुद्ध ३ बुधवारे तथा बीजी संवत १६७८ना वैशाख शुद्ध ५ शुक्रवारे करावी. एवी रीते ते वखते मंत्रीश्वर श्री वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहे सात लाख रुपा-मोहोरो नव क्षेत्रोमां वापरी. (हाल ते बांधणीतुं एवुंज मंदिर जो करवामां आवे, तो खरेखर एक करोड कोरी एटले पचीश

॥१५२॥

વર્ધમાન-

॥૧૫૩॥

સંવત ૧૬૯૭ માર્ગશીર્ષશુક્લ ૨ ગુરુવાસરે ઉપાધ્યાયશ્રીવિનયસાગરગણે: શિષ્યસૌજાગ્યસાગરૈરલ-
ક્ષીયં પ્રશસ્તિર્મેનમોહનસાગરપ્રસાદાત્ ॥

લાખ રૂપીઆ બેસે, એમ સ્વરેસ્વરં અનુમાન તે શ્રી વર્ધમાનશાહનું મંદિર જોઈને બુદ્ધિવાનોને થાય છે.) સંવત ૧૬૯૭ના માગ-
સર સુદ ૨ ગુરુવારે આ શિલાલેખ ઉપાધ્યાય શ્રી વિનયસાગરગણીના શિષ્ય, સૌભાગ્યસાગરે મનમોહનસાગરના પ્રસાદથી લખ્યો છે.

॥ સમાપ્તોઽયં ગ્રંથો ગુરુશ્રીમત્કલ્યાણસાગરસૂરીશ્વરસુપ્રસાદાત્ ॥

ચરિત્રમ્

॥૧૫૩॥

વર્ધમાન-

॥૧૫૪॥

ગઢેંચલે સુવિહિતે વિધિપદ્ધસંકે । કલ્યાણસાગરમુનીશવરા વમ્ભુવુઃ ॥ દેવાગ્રસાગરવરાશ્ચ પરં-
 પરાયાં । તેષાં વચ્ચુર્મુનિવરા જવજીરવશ્ચ ॥ ૧ ॥ સ્વરૂપસાગરાસ્તેષાં । વમ્ભુવુર્મુનિસત્તમાઃ ॥ શિષ્યાઃ
 સર્વગુણોપેતા । ગુરુજ્ઞકિપરાયણાઃ ॥ ૨ ॥ તદ્વિષ્યવર્યભવિબોધસુવદ્ધકક્ષાઃ । સાધુક્રિયોદ્ધરણનિર્મ-
 લ્લચિત્તજ્ઞાવાઃ ॥ વાચંયમેદ્રવરગૌતમસાગરાલ્યાઃ । સંસારસાગરતરંડનિજાશ્ચરંતિ ॥ ૩ ॥ નીતિસાગ-
 રનામાનો । વિહરંતિ મહીતલે ॥ તદ્વિષ્યા જવ્યજીવાનાં । પ્રવોધાયાર્કસન્નિજાઃ ॥ ૪ ॥ તેષાં
 વિનેયગણવર્યગુણોપપન્નાઃ । શ્રીધર્મસાગરવરા વ્રતધારકાશ્ચ ॥ મહ્યાં ચરંતિ ભવિકાંબુજબોધનાર્કા-
 શ્ચારિત્રપાત્રગુરુજ્ઞકિપરાગમજ્ઞાઃ ॥ ૫ ॥ સાહાય્યતઃ પ્રેરણયા ચ તેષાં । મુદ્રાપયિત્વા પ્રકટીકૃતં હિ
 ॥ ચરિત્રમેતદ્ધરવર્ધમાન-શ્રીપદ્મયોર્વે જવિબોધદાયિ ॥ ૬ ॥

* આ ચરિત્રની એક પ્રતિ સં. ૧૭૧૬માં બુજમાં શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરીશ્વરજીના શિષ્ય સૌભાગ્યસાગરજીની લખેલી પ્રવ-
 ર્તકજી મહારાજ શ્રીકાંતિવિજયજી મહારાજ મારફત જામનગરના વીસા શ્રીમાલીઓના જ્ઞાન મંડારમાંથી મળી છે તથા વીજી
 પ્રતિ સં. ૧૭૨૩માં બાડમેરમાં લખેલી ગુરાંજી ધનરૂપજી પાસેથી મળી છે, તે બન્ને પ્રતોને આધારે બનતે પ્રયાસે શુદ્ધ કરી આ
 ગ્રંથ છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યો છે,

ચરિત્રમ્

॥૧૫૪॥

॥ इति श्रीवर्धमानपद्मसिंहश्रेष्ठिचरित्रं समाप्तम् ॥